

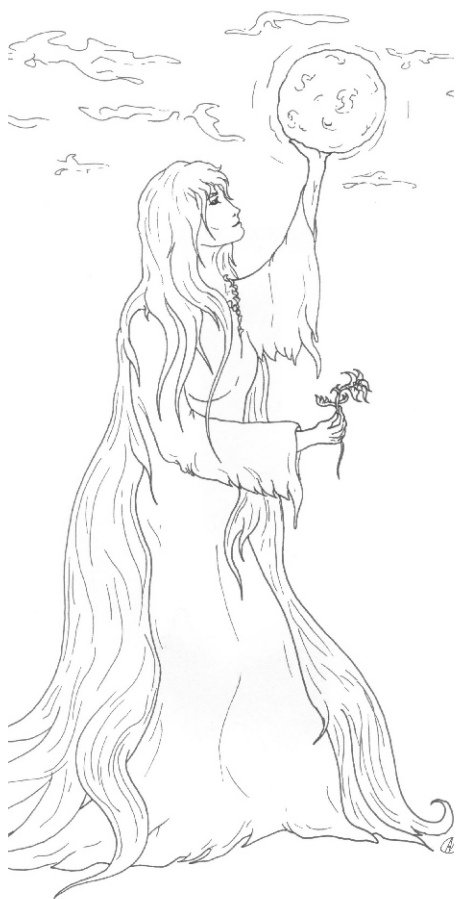
David Hlinka

Křečanské pohádky

Ilustrace:
Ancepína

Křečanské pohádky

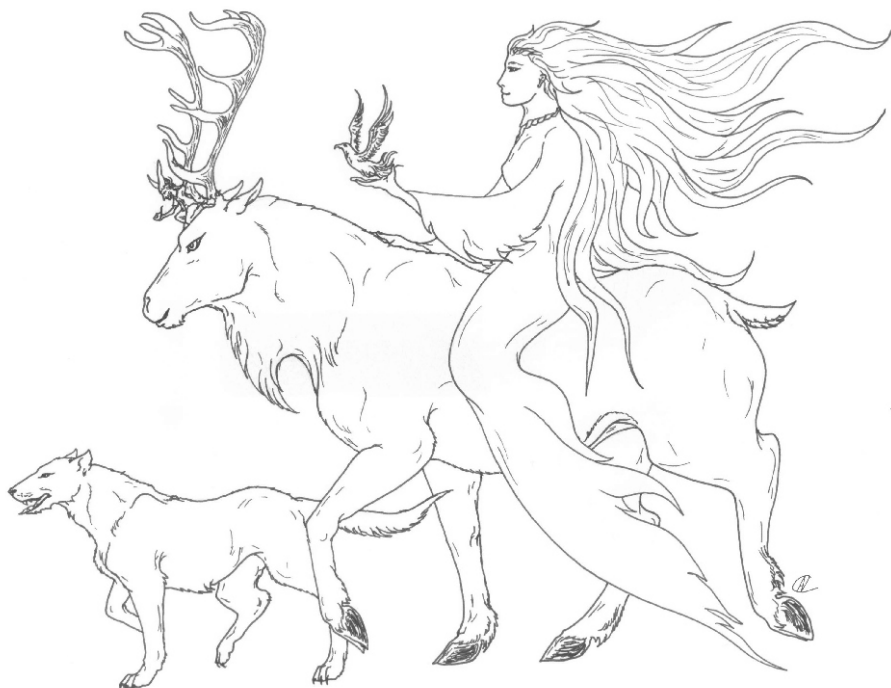
Napsal: David Hlinka
Ilustrovala: Ancepína
2009 - 2010

Poděkování

Děkuji svým rodičům za to, že ve mně probudili
touhu vyjadřovat myšlenky na papír a byli
mi vždy oporou.

Děkuji ěaničce a ěonzíkovi za to, že mi byli
vždy nekonečnou inspirací
a děkuji své ženě ěndrejce za trpělivost se mnou
a za obrovskou podporu a péči při psaní.

David ělinka

Úvodní slovo

Milí malí i velcí čtenáři,

právě držíte v rukách prvotinu rodáka ze Šluknovského výběžku, který pro Vás napsal několik napínavých pohádek.

Jsou jedinečné tím, že jejich děj se odehrává na mnohých místech tohoto kraje, který leží ještě z velké míry nepoznán.

I my, kteří tu žijeme, často máme oči a nevidíme, máme uši a neslyšíme, neboť naše duše nevnímá. Snad právě proto stvořil David Hlinka dobrého skřítku Zvonkovce, který při boji se zlými pohádkovými bytostmi a pokřivenými lidmi nás učí vnímat svět.

Sedněte si, čtěte a dozvíte se mnohé, co po staletí bylo utajeno a co zajímavého se událo v místech, kterými denně procházíme, nebo se alespoň z dálky na ně díváme.

A stane-li se zázrak a Zvonkovec i Vás očaruje, pochopíte, že to nejcennější se nedá koupit.

Šťastnou cestu do Zvonkovcova království.

Mgr. Střížková Eva

Obsah:

- O tom jak vznikla v Křečanech Mandava - str. 5
- *Liščata* - str. 10
- O kouzelném Kolomazníkově lese - str. 10
- *Divoká selátka* - str. 17
- O křečanském vodníkovi - str. 17
- *Sojka* - str. 22
- O pekaři Koubovi, mstivém duchu
a ohnivém muži - str. 23
- *Kolouch* - str. 30
- O tom jak duch hraběte Skřivánka
vykonal velký skutek - str. 31
- *Sova* - str. 36
- O nezbedném větru a křečanských dětech - str. 37
- *Užovka* - str. 41
- O tom, jak lidé zasadili kolem kostela lípy- str. 42
- *Zajíc* - str. 47
- O Hromdopolicovi - str. 48
- *Žabka* - str. 52
- O třech rozhlednách - str. 53
- *Krtek* - str. 58
- O Petrovi a loupežnickém hrádku - str. 59
- *Kachna* - str. 66
- O křečanském vánočním zázraku - str. 67
- *Ježek* - str. 72
- O brtnickém pastýři stromů - str. 73
- *Luční koník* - str. 80
- O nečekaném setkání - str. 81
- *Čáp* - str. 83
- O tom, jak to bylo s hajným Kolomazníkem - str. 84

0 tom, jak vznikla v Křečanech Mandava

To bylo ještě v dobách, kdy Křečany nevypadaly ani zdaleka tak jako dnes. Neprotékal zde ještě žádný větší potok. Několik malých, ale ty nestály skoro za řeč. V tu dobu se odehrál náš příběh, který vám chci nyní převyprávět tak, jak jsem ho slyšel od své prabáby a ta zase od své

Na statku, blízko návsi, žili od pradávna statkáři Bálintové, kteří obhospodařovali po několik generací pole kolem Křečan. Drželi také dobytek, který vyháněli do okolí na pastvu. V tuto dobu, byl hospodářem Francek Bálinta. Byl široko daleko známý svou nepříjemnou povahou, hamounstvím a lakomstvím. Jeho čeledíni se měli asi tak dobře, jako kostelní myši. Ani děvečky na jeho statku na tom nebyly lépe. Od rána do večera je honil z práce do práce a často dřely i po slunka západu.

Toho času sloužili u Bálinty čeledíni Jeník a Slávek. Dřeli na poli, dřeli i v lese a mnoho dukátů za svou práci neviděli. Slávek už dlouho přemýšlel o odchodu, ale nechtěl nechat Jeníka samotného. Jeníkovi se zase pryč ze služby nechtělo, protože se zadíval do statkářovy děvečky Márinky. Márinka byla děvče jako jablůňkový květ a nikdo jí ve vsi neřekl jinak než Zpěvuška. Při práci si vždy krásně prozpěvovala, a i když neměla lehkou práci, byla pořád dobře naladěna a úsměv zdobil její tvář.

Jednoho letního odpoledne vyhnal statkář Bálinta Jeníka se Slávkem k lesu na Ptačí vrch. Měli tam pokácet několik smrků, které Bálinta potřeboval ke stavbě nových maštálí. Ačkoli venku sluníčko hrálo jak o život a Jeníkovi se vůbec nechtělo, museli se vydat za prací. Došli na místo a chopili se seker. Za chvíli se už ozývaly z návrší úder sekery do dřeva. Pracovali pilně až do pozdních hodin, kdy se pomalu začínalo nad krajinou šerit. „Už bychom mohli jít pomalu domů, co říkáš Jeníku,“ promluvil Slávek a s hlasitým oddechnutím si sedl na zem. „Jo jo, to bychom mohli,“ odvětil Jeník a utřel si pot z čela. „Myslím, že dřeva už bude pro dnešek dost,“ dodal Jeník a sedl si vedle Slávka. Marně otáčeli láhev s vodou. Už v ní nezbyla ani kapka a žízeň byla větší a větší. „Chtělo by to doušek vody na cestu,“ polkl naprázdno Jeník. „To mi povídej, ale kde tady chceš vzít vodu? Vždyť tady neteče ani potůček a nejbližší studánka je hodně daleko,“ odvětil mrzutě Slávek. Když už chtěl Jeník odevzdaně prohlásit, že nezbude než vyčkat s osvěžením až na návrat domů, začala se pod nimi třást zem. „Co se to děje?“ vyjekl Slávek a oči měl až na vrchu hlavy. „Nevím, ale měli bychom se raději schovat,“ napadlo Jeníka. Na nic už nečekali a vklouzli do blízkého mlází, kde zalehli na zem a čekali, co se bude dít.

Zem se ještě chvíli trásla a z ničeho nic se v kraji lesa objevil mrak bílého kouře. Z něj vyskočil čert. „Třesky plesky, láry fáry, basama s fousama, tak tohle mi Zvonkovče dělat nebudeš, povídám nebudeš,“ tancoval na jednom

Čert Barabán a skřítek Zvonkovec

kopytě do kolečka čert a hrozil rukou k pařezu opodál. Jeník se Slávkem se ještě více přihrčili v mlázi a zadívali se na pařez, ke kterému čert hrozil. Až teď si všimli, že na jeho okraji sedí mužík, spíš pidimužík. No, řekněme tedy skřítek. Byl velký tak akorát, aby se vešel do kapsy u kalhot a při tom z něj nekoukala ani čepice. A že měl tu čepici docela vysokou ... Očka měl plná jiskřiček, na bradě a kolem ní vousy a pod vousy marně skrýval rozesmáté tváře. Oblečen byl do modrých kalhot a bílé košilky, která měla knoflíčky snad ze samotných borůvek. „Cha chá,“ smál se skřítek Zvonkovec a popadal se za břicho. Bylo zřejmé, že z čerta nemá vůbec, ale vůbec žádný strach. „To víš Barabáne, já ti radil, ať se se mnou nesázíš, že jisto jistě prohraješ,“ vyhrkl ze sebe Zvonkovec mezi jednotlivými poryvy smíchu, které ho nutily válet se po pařezu na zádech, až se mu čepička shrnovala k nosu a skřítkovy oči byly schované pod ní. Vždy si malou ručičkou čepičku vytáhl a chechtal se dál.

„Zvonkovče, ty zakrslíku, nech toho vysmívání. Sic si tě naložím na záda a vezmu tě rovnou k nám. Budeš mi tam připravovat na pekelném ohni pečínku,“ hrozil Barabán a vzteky při tom rozdupával mech. „Jen nestraš Barabánku. Víš dobře, že na mne je to tvoje pekličko krátké, já si zůstanu hezky doma v lese,“ odpověděl pořád se smíchem na tvářích Zvonkovec. Už se ale pomalu uklidnil. „Tak Barabáne, je čas vyrovnat účty, sázku jsi prohrál, takže“ řekl najednou

vážným hlasem skřítek a aby dodal svým slovům na vážnosti, zdvihl k tomu ukazováček.

„Už si někdy viděl nějakého čerta, který by dělal dobré skutky?“ cedil vzteky slova mezi zuby Barabán. „Ještě ne, ale myslím, že dnes toho budu svědkem,“ řekl Zvonkovec a znovu se svalil se smíchem na pařez.

Slávek s Jeníkem se na sebe podívali a nedovolili si promluvit ani hlásku. Přece jen dvoumetrový čert s rohy, zatočenými až k temeni hlavy, jim naháněl strach. Také byl celý chlupatý a sírou byl cítit na metry daleko. S ním opravdu nechtěli mít nic společného. Leželi vedle sebe a ani jejich dech nebyl slyšet.

„Barabánu, Barabánu, ber to jako ponaučení, že v hádankách se skřítkem nikdy vyhrát nemůžeš. Na to je tvá hlavička moc chlupatá a rohatá,“ štouchl si ještě Zvonkovec do čerta. „No dobře, však už taky pomalu chladnu a věř mi milý Zvonkovče, že bych rád... Fuj, co to melu,“ odplivl si Barabán a pokračoval: „udělal dobrý skutek, ale tady, jako naschvál, není nikdo, komu bych posloužil,“ odvětil čert a rozhlédl se po okolí. „No vidíš, nikdo tu není,“ dodal a myslel si, že se tím ze sázky vykroutí.

Zvonkovec se jen usmál pod vousy, sáhl si do malé kapsičky a vytáhl mrňavou dýmku. Dal si jí do svých malých našpuhlených rtů, potáhl z ní a vypustil z pusy obláček dýmu. Jistojistě to udělal záměrně, že kouř z dýmky obkroužil čertovu rohatou hlavu a namířil si to rovnou do mláží, kde ležel Jeník se Slávkem. On Barabán nebyl zrovna z nejchytrějších čertů, takže mu nedošlo, podívat se do mláží a stál před Zvonkovcem pořád v domněnii, že ze sázky sejde.

„Milý Barabánu, kdyby peklo mělo stát jen na tvé pozornosti, tak by vám brzy ohně vyhasly,“ zavtipkoval Zvonkovec a pokračoval: „Vždyť mi tu nejsme sami, celou dobu se tu na nás někdo dívá.“ Barabán se napřímil. Teď Slávek s Jeníkem viděli jeho opravdovou výšku. Mráz jim přeběhl po zádech při představě, že budou mít s čertem co do činění. Natáhl krk k nebi a nasál zhluboka vzduch do nozder. Nahrabil hřbet, zamračil se a švihl pohledem směrem k mláží. „Máš pravdu Zvonkovče. Cítím tu člověčinu, ale neboj, brzy tu bude cítit jen vůně síry,“ řekl Barabán a vycenil zuby. Jeník se Slávkem se rozklepali hrůzou a nohy jim asi zkameněly. Nemohli se hnout z místa, i když rozum jim radil vzít nohy na ramena a utíkat a utíkat a zastavit se až ve vesnici. Jenže to nešlo. Čertovo plémě se s roztaženými rukama vydalo směrem k mláží, nepřestávaje cenit zuby a odfukovat z nozder.

„Ale, ale Barabánu, kam takový spěch. Zřejmě jsi už zapomněl na naši sázku,“ řekl klidně Zvonkovec a potáhl znovu z dýmky. Do čerta jako by vjel rozum, přestal cenit zuby, zastavil se, otočil se ke skřítkovi a nasadil tak milý výraz, že byste se mu vrhli rovnou kolem krku. Najednou tu stál úplně jiný čert. „Jakpak bych mohl zapomenout, to já jen tak straším, však mne znáš. Já bych ani broučka nezašlápl,“ a podíval se rychle pod kopyto, jestli nestojí na nějakém tom hmyzím tvorečkovi. Oddechl si, pod kopytem byl sešlápnutý jen mech. „Však já vím, co mám dělat, to já jen tak, aby se mezi lidmi pak nepovídalo, že jsou čerti hodní. To by mi fakt zkazilo reputaci,“ vysvětloval Barabán a snažil se

o co nejmilejší úsměv. Zvonkovec se musel hodně snažit, aby se znovu nerozchechtal. Však si to představte. Veliký, špinavý, sírou načichlý, rohatý čert, chlupatý od hlavy až k patě, který se snaží tvářit jako nejnevinnější jehňátko z obláčekového stáda. Nesmáli byste se také? Každopádně Slávkovi ani Jeníkovi do smíchu nebylo, byli to chytří mládenci, takže jim došlo, že se o nich ví a to se jim nemohlo ani trošku zamlouvat. „Jeníku, Slávku, vylezte ven a pojd'te sem k nám,“ zavolal Zvonkovec, aniž by se na ně podíval. Nepřestával při tom vypouštět obláčky dýmu ze své fajčičky.

V mlázi to zapraskalo, zahýbaly se smrkové větve a najednou tu stáli dva mládenci, kteří ale zjevně moc odvahy nepobrali. Ono se není čemu divit. Stáli tváří v tvář pekelníkovi, kterému se jistě příliš nezamlouvali, a bylo zřejmé, že jen v rukou skřítků Zvonkovce teď jsou jejich životy. Kdyby záleželo na Barabánovi, ten by se s nimi příliš nezatěžoval a nejspíše by je ve chvílce roztrhal na kousky.

„Vítám vás mezi námi mládenci,“ podíval se na ně Zvonkovec a když viděl, jak tam utrápeně stojí, musel se zase usmát pod vousy. „Hráli jsme s přítelem Barabánem hádankovou abecedu a já jsem vyhrál, takže Barabán teď musí učinit dobrý skutek,“ vysvětlil Zvonkovec a odmlčel se. Natáhl opět hluboko z dýmky a vyfoukl oblak bílého kouře, který se rozplynul proti tmavnoucí obloze. „Nikdo jiný tu není, takže nezbyvá nic jiného, než aby splnil přání vám,“ dodal Zvonkovec a po očku sledoval Barabána, jak se na jeho slova tváří. Čertovi se v obličejí, dá-li se tomu obličej říkat, převalovaly úšklebky jako by žvýkal kyselý citron, ale neřekl ani slovo. „Vzácný pane,“ promluvil konečně Slávek s hlubokou poklonou. „Jste velice hodný, ale mne teď vůbec nenapadá, co bych mohl jako přání vyslovit. Vše se stalo tak znenadání, až mi to vyrazilo dech. Doposud jsem se s žádným skřítkem nepotkal a s čertem také ne.“ „Jo, jo, je to tak,“ přizvukoval opatrně Jeník.

„Láry fáry, třesky plesky, prostě vyslovte jedno přání a já vám ho splním,“ vyhrkl ze sebe nedočkavě Barabán, protože už chtěl mít tuhle trapnou situaci za sebou. Pomyslel si taky, jak asi bude v pekle vysvětlovat, že plní lidem jen tak „za hubičku“ přání. Tohle asi jen tak nevysvětlí. Určitě dostane nějaký trest a na zem se hned tak nepodívá. Zvonkovec jako by mu uměl číst myšlenky, pořád se usmíval a dlouze tahal ze své fajfky.

Slávka napadlo, že by nebylo dobré čerta více popouzet. Rychle se zamyslel, až se mu udělaly na čele hluboké vrásky. V tom ho to napadlo. Povídá: „Myslím si, že by bylo velice pěkné, kdyby tu na Ptačím vrchu byla studánka. Často sem chodíme s Jeníkem pracovat a vody se nám nedostává.“ Zvonkovec na chvíli přestal dýmat a dlouze se na Slávku podíval. Jeho přání ho velice překvapilo. Ne že by měl o lidech tak špatné mínění, ale už je nějaký ten stý rok znal. Proto čekal přání mnohem sobečtější. Třeba pytel dukátů nebo vozík drahokamů. Tohle přání mu rozveselilo srdce.

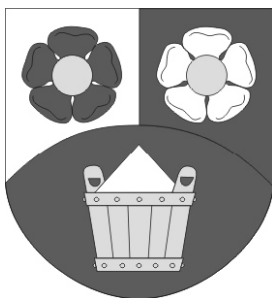
„Dobrá, dobrá, tohle pro mne není velký problém. Chcete studánku, budete mít studánku a tím bychom to snad mohli uzavřít,“ chytl se rychle nápadu

Barabán. Napřímil se, roztáhl ruce a už už se chystal vyslovit kouzelné zaříkávadlo, když v tom mu do jeho čarování vpadl Jeník: „Vážený pane čerte,“ oslovil ho. „No, co zas, basama s fousama, tady se nedá normálně pracovat,“ vyjekl čert a hned si odplivl, když si uvědomil, že vyslovil slovo práce. „Asi by se to přání dalo ještě vylepšit,“ začal Jeník a trochu ustoupil, kdyby se čert začal náhodou vztekat. „Studánka by tu byla dobrá, ale lepší by byl pramen, který by dále stékal z kopce dolů a vytvořil potůček nebo říčku přes vesnici. Udělalo by to mnoha lidem radost a ušetřilo spoustu starostí s vodou,“ dořekl své přání Jeník a Slávek mu výrazně přikyvoval hlavou.

Zvonkovec byl u vytržení. Že by se v lidech přeci jen pletl? Tolik nesobeckého od lidí už dlouho neviděl a neslyšel. Spokojeně dýmal z fajfky a myslel si, že bude muset mezi lidi vyrazit přeci jen častěji.

„Pro mne, za mne, studánka nebo potok, to je jedno. Jen mě už nepřerušujte, abych mohl dílo dokončit,“ bručel našťvaně čert. Rozpráhl ruce, důležité se u toho zatvářil a začal odříkávat nesrozumitelnou, kouzelnou formuli. Rozjasnilo se na okamžik světlo, vytvořil se hustý oblak páry a když se dým rozestoupil, ze straně začal pomalu vytékat pramínek. Voda si razila cestu dolů s kopce a hledala si jak nejlépe se proplést loukami a později také mezi domky ve vesnici. Napadlo Barabána, že by mezi lidi do vesnice pustil pořádný šplouch, ale nechtěl si to rozházet se Zvonkovcem, takže voda žádné škody nenadělala, a když se ráno lidé ve vsi probouzeli, nemohli věřit svým očím. Kde se potok tak z ničeho nic vzal? Jenom Jeník ze Slávkem věděli své, ale neprozradili

Tak vznikla říčka, která obyvatelům Křečan přinesla mnoho dobrého a lidé ji později nazvali Mandavou. Dnes už neví téměř nikdo, že u jejího vzniku stálo hádání mezi čertem a skřítkem a dobré srdce Slávkovo a Jeníkovo.

Liščata

Že by malá liščátka zajímala vás?

To snad klubko malých hádat
uhlídal bych snáz.

Malou chvíli neposedí, pořád někde běhají,
máma liška musí hádat,
kde se zrovna toulají.

Když se ale začne stmívat, slunko půjde spát,
přiběhnou se k mámě domů,
před spaním se pochovat.

Na velké si jenom hrají. V noci hřeje maminka,
Milé děti, věřte tomu,
vždyť jsou ještě malinká.

0 kouzelném Kolomazníkově lese

Kousek od křečanské návsi směrem na jih, cestou kolem hřbitova a pak dále mezi poli, vedla cesta ke Kolomazníkovu lesu. Bylo to místo velmi tajemné a lidé se mu zdaleka vyhýbali. Ačkoli vedla cesta od hřbitova rovnou k lesu, lidé vyšlapali cestu jinou, která les mýjela z uctivé vzdálenosti. Už dlouhou dobu se totiž vyprávěly příběhy o tom, že se v lese dějí nevysvětlitelné a

strašidelné věci. Nebývalo tomu tak ale vždy. Několik desítek let zpátky byl les úplně obyčejný a na jeho kraji stával hned za můstkem přes potok domek hajného Kolomazníka. Ten byl v okolních lesích jako doma a jen občas zavítal mezi lidi do vesnice. Všichni obyvatelé Křečan ho drželi v úctě, neboť se o něm vědělo, že je velkým znalcem lesa. Znal všechny rostliny i živočichy a říkalo se také, že s nimi dokáže rozmlouvat.

Když zašel do hospody, všichni uctivě pozdravili a těšili se, co nového jim hajný Kolomazník prozradí. Dokázal také dobře předvídat počasí a vždy věděl, jaká bude zima nebo jak úrodné bude pro statkáře léto. Místní hospodský, Koukola, načepoval Kolomazníkovi pivo do krásného, páleného püllitru s jelenem a nikdy se nestalo, že by chtěl útratu od hajného zaplatit. Však to nebylo jedenkrát, kdy hajný donesl do hospůdky košík voňavých hříbků, nebo džbánků sladkých, lesních jahod.

Poklidný čas v Křečanech však neměl trvat věčně. Stalo se to v jedné dlouhé a těžké zimě, kdy se hajný Kolomazník neukázal ve vesnici snad dva úplňky. Lidé si už dělali starosti. Žádný se však neodvážil jít závějemí podívat se k lesu. Dny ubíhaly a zima pomalu končila, ale hajný Kolomazník pořád nikde. Nakonec rozhodl starosta Bouchal, že by se do domku Kolomazníka měl jít podívat obecný ponocný Špalek. Jak starosta rozhodl, tak se stalo, Špalek se vydal kolem hřbitova k domku hajného. Už když se blížil k lesu, zdálo se mu něco divného. „To mi byl čert dlužný tuhle službičku, mohl jsem sedět v hospodě u piva a co by mi chybělo?“ mumlal si ponocný pro sebe. Každý krok, kterým se k domku hajného blížil, jako by byl těžší a těžší, jako by ho někdo tahal vzadu za kabát a nechtěl ho pustit dál. „Pečínku, pivečko, zeličko, pečínku, další pivečko ...“, „mlaskal si Špalek a představoval si, jak by mu bylo v hospůdce u Koukoly dobře. Aby alespoň trošku zahnal chmury, vytáhl z kapsy placatou lahvičku a usrl z ní řádným douškem. Všem říkal, že v ní má bylinky proti nachlazení, ale místní dobře věděli, že z ní popijí rum.

Dorazil Špalek k hájovně a viděl, že jsou dveře otevřené. Také okna byla dokořán. „Haló, pane hajný, jste tu?“ volal do otevřených dveří. Žádná odpověď. „Povídám, haló, je tu někdo?“ zopakoval volání ještě hlasitěji. Nic. Vůbec nic. Ponocnému to bylo divné. Nakoukl oknem do světnice a viděl, že je uvnitř vše poházené po zemi, stůl i židle převrácené. Špalek dostal strach. Byl sice ponocný, ale že by měl odvahy na rozdávání, to ne. Polkl naprázdno, vyschlo mu v krku. Vyndal tedy z kapsy lahvičku s bylinkami, promiňte, vlastně s rumem a s mocným záklonem hlavy dopil poslední doušek. Jak se tak díval vzhůru, viděl, jak se na obloze stahují černé mraky. Tak rychle přicházet bouřku ještě neviděl. Pomyslel si, že to není normální. Když vtom mu myšlenky přerušil úder blesku do stromu před hájovnou. Zablesklo se znovu a zvedl se vítr, který začal tlouci otevřenými okny. Dveře se zabouchly ponocnému před nosem. To už Špalek na nic nečekal a rozběhl se zpátky k vesnici. V zádech mu šly černé mraky. Ty ho dovedly až do vesnice. Kousek podél hřbitova běžel tak rychle, že by mu ani ovčákův hlídací pes nestačil. Tak měl nahnáno.

V hospodě vše vyprávěl sousedům, a protože mu každý ochotně naléval, aby náhodou nezapomněl něco povědět, tak mu brzo stouplo do hlavy a vymyslel si historku o strašidlech, která se usídlila v hájovně a hajného Kolomazníka jistojistě zamordovala.

Vyprávěl tak věrohodně, že mu lidé ochotně uvěřili a přestali do Kolomazníkovy lesa chodit. Stal se pro ně zakázaným místem, protože nikdo si to u nadpřirozených bytostí rozházet nechtěl.

Od této události však uběhlo už mnoho let. Les se rozrostl, stromy byly o kus větší, ale lidé ho pořád pozorovali jen z povzdálí. Nikdo tam nechodil.

Jednoho krásného jarního rána seděl statkář Bálinta na dvorku před domem a komandoval čeládku, že jsou líní pacholci a že je zadarmo živit nebude. Sám měl nohy položené na lavici a upíjel pivo z velkého džbánu. Když rozdal všem práci a vynadal jim do darmožroutů, opřel se spokojeně o lavici a zadíval se do slunka. „To je zas krásné ráno,“ pomyslel si a hodil obuté nohy na stůl.

„Pane hospodáři, pane Bálinto,“ ozvalo se za vraty. Bálinta se podíval a nad vraty vykukovala hlava místního poloblázna Jožina. To vám byla postavička. Když to vezmeme od spodu, nohy měl křivé jak dvě hole, že by mu mezi nimi proběhl klidně vypasený řezníkův pes. Špičky měl otočené k sobě a z boty mu čouhal špinavý palec. Ani výš to nebylo lepší. Na zádech malý hrb, hlava byla bez krku, k tomu křivý úsměv a šilhající jedno oko. Nikdy jste nepoznali, kam se Jožin zrovna dívá. Ještě si představte rozčepýřené vousy na bradě a na vrchu hlavy pleš, kterou však málokdy odhaloval, jelikož i v nejteplejším létě měl na hlavě chlupatou beranici. Tak tohle stvoření přišlo popřát Bálintovi dobré ráno.

„Čemu vděčím za tak vzácnou návštěvu?“ ušklíbl se Bálinta a dával si dobře záležet, aby Jožin poznal, jak jím pohrdá. Ono to bylo ale jedno, protože Jožin byl blázen a nic si z toho nedělal. „Pane hospodáři, mám pro vás něco zajímavého, ale je to jen pro vaše uši,“ tvářil se tajemně Jožin a pokračoval: „za malou odměnu vám prozradím, jak přijít k mnoha dukátům.“ To byla ta správná písnička pro Bálintovy uši. Jak šlo o peníze a stačilo o nich jen mluvit, tak se statkáři kroutily pod nosem kníry a srdce se mu rozbušilo, jako by přeběhl vesnici tam a zase zpátky. „Tak mluv Jožine, ty hlavo skopová,“ vybídl Bálinta Jožina nedočkavě.

„Víte pane hospodáři, byl jsem u staré kořenářky Málkové s tím ... víte jak se mi na noze udělal ten ošklivý“ „Nech toho prosím tě, nezajímá mě s čím jsi tam byl, fuj. Pověz co povídala, ty legrácko přírody,“ skočil mu do řeči Bálinta a při představě, že by věděl o kdejakém boláku, co má Jožin po těle, mu přeběhl mráz po zádech. „Jo, jo, tak teda povídala, že vzadu za Kolomazníkovou hájovnou, v kraji lesa, roste vzácná bylinka, která má tu moc, že když se z ní udělá odvar a člověk ho vypije o půlnoci za úplňku, tak porozumí řeči zvířat,“ vyhrkal ze sebe Jožin.

„To není možný, to jsou babský pověry,“ mávl Bálinta rukou a otočil se k Jožinovi zády. „Ne, ne, je to pravda. Vy už si nevzpomínáte na to, co se

povídalo? Starý Kolomazník přece uměl rozmlouvat se zvířaty,“ dodal rychle Jožin. „No jo, i kdyby to byla pravda, tak co já s tím?“ ptal se pořád s malým zájmem Bálinta. „Tak kdo je tady blázen, já nebo statkář?“ pomyslel si Jožin, když viděl, že to Bálintovi vůbec nezapaluje. „Když budete umět řeči zvířat, lidé se za vámi jen pohnou a zadarmo jim službu přeci dělat nebudete,“ osvětlil obchodní plán Jožin.

Teď to statkáři konečně doputovalo až do toho správného místa v hlavě. V uších mu zacinkaly dukáty a začaly se mu zas kroutit kníry. Nic naplat, hamoun a lakomec se projevil. „Jak by měla ta zázračná bylinka vypadat, jak ji poznám?“ ptal se statkář. Na to vytáhl Jožin z kapsy kousek zmuchlaného papíru a na něm byla zázračná rostlinka načrtnuta. Statkář po ní chňapl, dal bláznovi jeden dukát a vyhnal ho ze dvora ven. Už se viděl, jak mluví se zvířaty a jak se mu dukátky domu hrnou.

No jo, ale kdo tam pro bylinku půjde? Přece tam nepůjde on sám? Vždyť v Kolomazníkově lese straší. „Tohle musím nějak vyřešit, chtělo by to nějaký plán,“ mumlal si Bálinta pro sebe. V tu chvílku přijela na dvůr Zpěvuška, statkářova děvečka. Přivezla na trakaři čerstvě nasekanou trávu a jako vždy si propěpvovala.

„Zpěvuško, pojď sem, potřebuji s tebou mluvit,“ zavolal statkář na děvečku. „Ano, pane hospodáři, už běžím,“ odvětila Zpěvuška a přiběhla blíž. „Zpěvuško, vy se přece máte s Jeníkem rádi, že jo?“ začal opatrně Bálinta a v hlavě se mu rodil plán. Nenechal Zpěvušku ani odpovědět, však dobře věděl, že je to tak a pokračoval: „Měl bych pro tebe jeden úkol a jestli ho splníš, tak tobě a Jeníkovi vystrojím veselku.“ Zpěvuška se zaradovala. Chtěla se s Jeníkem vzít už dlouho, ale nemají dost dukátků na svatbu a u Bálinty si doteď mnoho nevydělali. „Moc ráda, pane hospodáři, copak by to mělo být?“ otázala se Zpěvuška nedočkavě. Bálinta jí poté pověděl o vzácné bylině, kterou potřebuje neprodleně mít. Rozumí se, že neřekl o účincích bylinky ani slovo, jen se zmínil, že ji potřebuje kvůli zdraví. Prý už pak nebude mít problém s žaludkem, tak jako má teď. Zpěvuška by statkáři moc ráda vyhověla, ale věděla, že v Kolomazníkově lese straší. „Nesmysl,“ odsekl Bálinta, „to jsou jen povídačky. Mysli na to, že budeš mít krásnou svatbu.“

Zpěvuška věděla, že když úkol nesplní, zle se jí na statku povede a možná, že by jí hospodář dočista vyhnal. Proto nakonec souhlasila a za mocného Bálintova naléhání se vypravila k hájovně.

Neuběhla ani hodina a Zpěvuška stála před domem hajného Kolomazníka. Dům jako by nestárl, vypadal pořád stejně. Otevřená okna i dveře a uvnitř povalený stůl a židle. Zpěvuška zde ale nechtěla být dlouho, proto domek oběhla a vklouzla do kraje lesa, aby co nejrychleji našla bylinku a mohla běžet domů. Jenže, ať se rozhlížela, jak se rozhlížela, bylinku neviděla. Bylo jich tu hodně, ale žádná taková, kterou měla namalovanou na papíře. Rozhodla se tedy, že vkročí hlouběji do lesa. Dodala si odvahy a šla. Když se po chvílce otočila, zjistila, že les za ní je zavřený. Neviděla jeho okraj. Nerozuměla tomu. Vždyť

Víla Luněnka

ušla jen pár kroků. Polekala se a rozeběhla se zpátky, jenže nedávala pozor. Zakopla o kořen stromu a upadla. Zamotala se jí hlava, a když po chvilce vstala, nevěděla, kterým směrem se dát. Klečela na zemi a nad hlavou měla mohutné koruny stromů, přes které nebylo vidět ani kousek modrého nebe. Nevěděla, jestli se jí to zdálo, ale měla pocit, že šumění ve větvích jsou slova. Stromy si mezi sebou asi něco povídaly.

Dobře poslouchala a jako by slyšela: „Pojď, děvče, dál, máš-li dobré srdce, nemusíš se nás bát.“ Zpěvuška se zvedla a vydala se jedním směrem, kterým si myslela, že by mohla vyjít ven. Stromy se před ní rozestupovaly a vytvářely úzkou pěšinku. Zpěvuška šla, až ji kroky dovedly na malou mýtinu. Bylo tam trochu slunečního světla, ale jen tak málo, aby bylo vidět pár paprsků. Na mýtině kdosi stál. Byla to žena v tenkých bílých šatech, dlouhé vlasy ji padaly až k nohám a kolem sebe měla jakousi uklidňující bělavou záři. Zpěvuška promluvila: „Vzácná paní, pomozte prosím, zbloudila jsem ve vašem lese.“ Žena v bílém se na ní otočila. Zpěvušce se zatajil dech. Nikdy neviděla tak krásnou tvář a nádherné oči, které zářily jak měsíc v úplňku. Hluboce se poklonila. „Už na tebe čekám Zpěvuško,“ promluvila žena. „Jsem víla Luněnka a sleduji tvé kroky od chvíle, co jsi přišla k hájovně. Copak zde pohledáváš?“

Zpěvuška poklekla do mechu a vše o své cestě do lesa Luněnce pověděla. Zmínila se také o svém milém Jeníkovi a o svatbě, kterou lakomý hospodář slíbil. „Znám tvého Jeníka, skřítek Zvonkovec mi o něm pověděl, má prý dobré srdce,“ odvětila víla Luněnka. „Víš, tady v Kolomazníkově lese je spousta bytostí, které se ukrývají před lidmi. Zabydleli se tu stejně jako já, když lidé před lety přestali do lesa chodit. Našli jsme tu vhodné místo pro náš život, nejsme tu rušeni a daří se nám dobře. Jsi první člověk po dlouhých letech, který se odvážil do lesa vstoupit,“ vysvětlila Zpěvušce Luněnka. A že byla dobrá víla, rozhodla se Zpěvušce pomoci. „Když mi slíbiš, že o mne ani o dalších obyvatelích kouzelného lesa nic neřekneš, pomohu ti ke svatbě,“ navrhla Luněnka. Zpěvuška samozřejmě souhlasila.

„Dám ti jednu bylinku, která má kouzelnou moc. Je podobná té, kterou hledáš. Bálinta sotva pozná rozdíl, ale účinek je úplně jiný. Dokáže statkářovu lakotu proměnit na pár dní v pravý opak. Čím víc je člověk lakotný, tím víc se na pár dní stane štědrým,“ prozradila svou pomoc Luněnka a dodala, že dnes v noci je už úplněk, tak ať si pospíší. Zpěvuška za bylinku poděkovala, poklonila se až k zemi a vydala se směrem, který jí Luněnka ukázala. Netrvalo to dlouho a byla venku z kouzelného lesa.

Na statku předala bylinku Bálintovi a zeptala se ho, jak to vidí se slíbenou svatbou. Ten jí odbyl, ať teď neruší, že má jiné starosti, že svatba bude, až přijde správný čas.

Noc se přiblížila a lakomý statkář na kamnech vařil bylinku a nemohl se dočkat, až ucítí její kouzelnou moc. Už si představoval, jak si promluví se svými psy a běda jim, jak nebudou pořádně hlídat, tak jim dá za vyučenou. Také krávy dostanou svůj díl, jestli nebudou pořádně dojit mléko a co teprve na sousedních

statcích, to o něj bude zájem, to se dukátky pohrnou. Asi bude muset nechat vyrobit nové truhly, aby je měl kam dávat. Jak tak poletoval kolem kamen a žil už budoucností, venku vyšel na oblohu zářivý měsíc. Bálinta nečekal, vyšel ven s odvarem v hrníčku a celý jeho obsah si nalil do žaludku. Čekal. Čekal, ale zatím nic. Až po chvíli se mu po břicho rozlil teplý pocit a obličej se mu začal měnit v různých barvách. „Otrávil mě, zrada, spiknutí,“ volal do tiché noci. Nikdo ho však neslyšel. Chtěl se rozeběhnout na náves, ale zamotala se mu hlava a ustlal si v kozím hnoji. Zůstal tam ležet a usnul.

Ráno se probudil s prvním kohoutím kokrháním. Protáhl se, očistil šaty od kozích bobků a povídá: „Je čas rozdávat radost.“ To už se ale seběhli čeledíni i děvečky a nechápavě nad proměnou lakomého Bálinta kroutili hlavou. Statkář vytáhl ze světnice truhlu plnou dukátů a začal je rozdávat plnými hrstmi. Všichni dostali tolik, kolik se jim do kapes vešlo, a když přišel na řadu Jeník se Zpěvuškou, těm dal dvojnásob. Pak povídá: „Tohle máte na svatbu a ještě vám k tomu dávám stavení dole pod kopcem, tam si můžete dobře žít.“

Zpěvuška s Jeníkem byli u vytržení. Tolik ani nečekali a Bálintovi děkovali a děkovali. Jen Zpěvuška věděla, čím je to opravdová zásluha, ale dodržela slib a neprozradila nic.

Po dvou dnech, když přestal odvar z kouzelné bylinky působit, vrátila se statkáři lakota. Došlo mu, co udělal, že rozdal téměř všechno svoje jmění. Chtěl všechno zpátky a běžel do světnice pro flintu, protože když to nepůjde po dobrém, tak to půjde po zlém. Všechno si vezme zpátky a všechny čeledíny vyžene ze statku. Když bral flintu ze zdi, podíval se jedním okem do zrcadla a ztuhl. V zrcadle uviděl tvář nádherné víly. Ta k němu promluvila: „Střes se brát něco z toho, co jsi rozdal zpátky. Jestli to učiníš, zle se ti povede, Bálinto. Přijdou si pro tebe pekelníci a budeš se smažit v kotli. Bálinta se zadíval do zrcadla a tam se ukázala chlupatá, rohatá hlava čerta Barabáše. Bálinta pustil flintu na zem a utíkal se schovat do komory. Trvalo to dlouho, než se odvážil vyjít ven a na rozdané dukátky si už raději nechal zajít chuť. Zapomenout ale nemohl. Však mu to ještě dlouho připomínali sousedé v hospodě, když mezi ně zašel.

Dnes je z kouzelného Kolomazníkovy lesa už jen malý kousek. Ale když tam zajdete a zaposloucháte se do šumění stromů, možná někteří z vás uslyší ještě vyprávět příběhy z dávných časů. A víla Luněnka tu prý zůstala. Při svitu měsíce se občas objevuje, tančí po mechu, ale je velmi opatrná, aby jí z lidí nikdo nezahlédl. Když sem přijdete, nedělejte hluk, aby se Luněnka nemusela stěhovat jinam. Vždyť se jí tu u nás pořád ještě líbí.

Divoká selátka

Už jste děti slyšely
o malinkých selátkách?
To si takhle v neděli,
v pruhovaných pižámkách,
vyšla s mámou bachyní
na lahodné žaludy.
Pobíhala vedle ní,
a pak hurá do vody.
No, řekněme, spíš do bláta.
Tam se krásně dovádí,
Jsou to přece prasátka,
a nám to vůbec nevadí.

0 křečanském vodníkoví

Už jste jistě slyšeli pohádky o vodnicích. Někteří jsou zlí, někteří hodní a ti třetí nechávají lidi na pokoji a vůbec se o ně nezajímají. Vodník, který měl na starosti rybníky kolem Křečan, patřil k těm hodným. Obstarával všechny vody v okolí, ale domov měl na jednom místě na rybníku Dobiáši. Dohlížel na to,

aby voda byla správně zarybněná a večer, když kolem vše ztichlo, vylézal z vody ven a sedával na břehu na lavičce, kterou mu zde dobří lidé postavili. Měl samozřejmě také fajfku, ze které vypouštěl obláčky voňavého dýmu. Vše si plynulo svým časem, jak mělo, lidé o vodníkovi věděli a on zase znal všechny lidi ze vsi.

Ne vždy se rybník jmenoval tak jako teď. Dříve mu lidé říkali jednoduše Horní rybník. Své současné jméno měl teprve dostat. Ale nepředbihejme, vše musí jít po pořádku.

Ted' jsem si vzpomněl, že vám ještě dlužím vodníkovu jméno. Křečanský vodník se jmenoval Vrbovec. Toto jméno nebylo samoučelné. Naopak, výborně se k němu hodilo. Všude kolem vod vysazoval vrbové proutí, aby zpevňoval břehy a u svého rybníka měl několik krásných vrb, jejichž větve se klaněly z výšky až k samé hladině. Vrbové proutí dopřával Vrbovec lidem kolik jen chtěli, ať už na koše nebo třeba na pomlázky, ale všichni věděli, že u Horního rybníka se na proutí nechodí. Do krásných starých Vrbovcových vrb se pro proutí nechodilo. To byla jen výsada vodníkova. Říkalo se také, že komu Vrbovec proutí z těchto stromů věnuje, toho se bude dlouhá léta držet pevně zdraví a štěstí mu z domu neuteče.

K Vrbovcovi často zašel na lavičku také skřítek Zvonkovec. To potom seděli spolu dlouho do noci, bafali z fajfky a povídali si, co je nového v jejich kraji. Zvonkovec často přinesl lesní plody, jahody, ostružiny nebo houby a s vodníkem při povídání společně mlsali.

Kdyby všechno probíhalo tak jako doposud, nejspíše by se na Vrbovce časem zapomnělo a já bych vám teď o něm mohl těžko vyprávět následující příběh. Ale osud tomu chtěl jinak, brzy měl Vrbovec promluvit do historie Křečan.

Jednoho večera seděl zase Vrbovec se Zvonkovcem u rybníka na lavičce a probírali, kde se co stalo. „Vrbovče, slyšel jsi už o té bandě potulných loupežníků?“ zeptal se Zvonkovec. „Ne, ještě se mi nic nedoneslo,“ odpověděl vodník. „Tak to ti musím povědět,“ začal Zvonkovec. Vyprávěl o tom, že nedaleko obchodní stezky vedoucí z Křečan přes les do Šluknova, se usídlili tři loupežníci, kteří přepadávají pocestné a berou jim vše, co najdou. Už toho mají na svědomí hodně a nikdo je zatím nechytí. Vždy zmizí v hlubokém lese a objeví se, když to nikdo nečeká. Vrbovec pečlivě poslouchal a jen občas zdvihl obočí, když se něčemu podivil. Když Zvonkovec domluvil, potáhl vodník ze své fajfky a zakýval hlavou. „Milý Zvonkovče, myslím, že bych věděl, jak Křečanským od loupežníků pomoci. Nech mne ještě přes noc přemýšlet a zítra večer ti prozradím svůj plán. Zatím dobrou noc,“ uzavřel hovor Vrbovec a skočil do svého rybníka. Uměl to tak dokonale, že se ani vlnka na hladině nerozhoupala. Zvonkovec za ním zavolał také dobrou noc a s mávnutím ruky zmizel.

Vrbovec se v rybníku položil na nejjemnější vlnky, které ho kolébaly a

Vodník Vrbovec

rozvíjel v hlavě svůj plán. Musel přeci sousedům z Křečan pomoci. Oni se k němu také chovají hezky. Může jim to oplatit.

Druhý den po setmění se objevil Zvonkovec u rybníka o nějaký ten čas dříve, než obvykle. Nemohl se dočkat, až mu Vrbovec prozradí svůj plán. Sedí si tak na lavičce a hledí do vody, ale Vrbovec nikde. Už mu byla pomalu dlouhá chvíle, tak vzal kamínek, že ho hodí do vody, aby Vrbovece přivolal. Samo sebou, že věděl, že se to nedělá a že vodník nemá rád, když mu někdo kameny hází do vody, ale byl tak nedočkavý, že na to nedbal. Už už se napřahoval, že hodí, když v tu chvíli vyskočil vodník z vody a povídá: „Snad mi nechceš házet kameny do rybníka, mistře Zvonkovče?“ „Kdepak, to já si tady z dlouhé chvíle jen pohazuju pro sebe,“ zalhal Zvonkovec a asi se trochu i červenal, aby to rychle zamluvil, povídá: „Ani dospat rána jsem nemohl, jak jsem zvědavý na to, jak chceš s loupežníky zatočit.“ „Už to mám promyšlené. Nemusíš mít strach, jen budu potřebovat tvou pomoc, kamaráde. Víš, já se nerad vzdaluju od vody a chodit někde po lese a hledat loupežníky, to není nic pro mne, ale pro tebe to bude hračka,“ řekl vodník a pak se naklonil ke skřítkovi blíž a pošeptal mu celý svůj plán.

„Povídám ti, že ten kousek klobásy je můj a jestli se se mnou budeš dohadovat, tak ti otisknu podrážku své holínky na záda a nosem budeš vyrejvat krtky,“ láleřil jeden z loupežníků. Byl z nich největší, nejvouseatější a asi měl také nejvíc rozumu. Dělal velitele a nechával si říkat Hrombác. Není to nic neobvyklého, že se loupežníci hádají o lup, ačkoli byli jen tři, stejně se většinou dohodnout neuměli. Už tomu bylo pár dní, co přepadli posledního pocestného. Byl jím řezník a uzenář Válek, který převážel zabíjačkové dobroty. Na místo je však už nedovezl a dostal ještě výprask, že musel doma ulehnout do postele. Loupežníci během pár dní spořádali jelítka, jitrnice, klobásy a teď už jim zbylo hodně málo, tak se o to dohadovali.

„Jestli si myslíš, že když jsi největší, že tady budeš pořád rozkazovat, tak to se ukrutně pleteš. Utrhnu ti hlavu a hodím ti ji do obličeje,“ nedal se zahanbit druhý loupežník, kterému říkali Bumbác. Zatímco se Hrombác s Bumbácem přeli o poslední kousky klobásy, třetí loupežník v klidu spal. On totiž spal skoro pořád. Proto se mu říkalo Chrupal.

„Dej sem tu klobásu,“ řval Bumbác, ale Hrombác ustoupit nechtěl. Tak dlouho se strkali, až upadli na spícího Chrupala. Ten se z leknutí chopil sukovice a oba společníky praštil přes klobouky. Ti se skáceli na zem a klobása jim vypadla z rukou. „Jé klobása,“ zaradoval se Chrupal a strčil jí hned do pusy. Mezi zuby to trochu křupalo. To proto, že byla obalená kamínky. No nevíte se, on Chrupal nepatřil zrovna k nejchytřejším. Vlastně když nad tím tak přemýšlím, tak měl rozumu asi jako sádrový pes. Měl ale sílu, která tu jeho hloupost vyvažovala.

„To je mi ale povedená banda,“ ozvalo se z koruny stromu. Chrupal se podíval k nebi, ale nic neviděl. Proto raději vzkřísil své dva kumpány, kterým

šly oči ještě trochu šejdrem. Ono dostat sukovicí po hlavě od Chrupala, to není žádné píchnutí od včeličky.

Chrupal budil kamarády, aby s ním hledali toho, kdo promluvil. Sám by nenašel nic. Na to byl příliš hloupý. Zabloudil by i v poledne na návsí, natož hledat něco sám v lese.

Když už se konečně Hrombác s Bumbácem dali dohromady, Chrupal jim řekl, že tu někdo je, ale neví kde, a že by bylo dobré ho oloupit. Loupežníci dlouho hledat nemuseli, Zvonkovec z koruny stromu promluvil znovu: „Takoví urostlí chasníci, jestlipak byste nepohrdli trochou zlata?“ zeptal se skřítek a sledoval, co to s loupežníky udělá. „Zla... zla ... zlata?“ koktal Hrombác. „To už jsme neviděli ani nepamatuju. Teď, když si vzpomínám, tak jsme ho asi neviděli nikdy,“ přizvukoval Bumbác. „Koho máme zamordovat?“ přidal se Chrupal.

„Je to jednoduché. Znáte vodníka Vrbovce z Horního rybníka v Křečanech?“ zeptal se Zvonkovec. „Hm, hm, toho asi neznáme,“ bručel Bumbác a drbal se při tom špinavou rukou ve fousech. „On má kolem vody krásné vrby, co kloní listy až na hladinu. Když někdo natrhá proutí z těch vrb a v pravé poledne se proutím dotkne jakéhokoli železa, promění se ve zlato,“ dopověděl skřítek a musel se držet, aby se nerozesmál, když viděl, jak loupežníci při jeho slovech vykulili oči. „Co je to za čáry,“ nemohl pochopit Hrombác, „a proč nám to vlastně říkáš?“ „Ale nějak jsem se s vodníkem nepohodl, tak si myslím, že nebude vadit, když mu někdo z toho jeho bohatství trošku ubere. Vždyť on toho zlata už má,“ rozmáchl rukama Zvonkovec a dodal: „Často se ráno i večer hladina rybníka celá zlatem třpytí, jak je toho zlata pod vodou moc.“ Loupežníci poslouchali s otevřenou pusou a vůbec je nenapadlo, že se vlastně hladina zlatí od slunečních paprsků.

Zvonkovec je nemusel dvakrát pobízet. Jak loupežníci slyšeli o zlatě, vydali se do vesnice k rybníku. Na kraj už padl večer a loupežníci šli v klidu, nemuseli se bát, že je někdo objeví.

Došli až k Vrbovcovu království a hned se začali poohlížet po vrbách. Museli obejít celý rybník, protože nejkrásnější proutí bylo vzadu u lesa. Netušili však, že už je sleduje vodník a je na ně připravený. Jen co se Hrombác natáhl po prvním olistěném proutku, začal Vrbovec kouzlit. Roztáhl mohutně ruce a hlasitě odříkával kouzelná slůvka.

V tom okamžiku se stalo něco neuvěřitelného. Začal foukat vítr, který mohutně hýbal s větvemi vrb. Ale počkejte chvíli, vždyť vůbec nefouká To se začaly hýbat větve samy. Vrbové haluze mocně omotávaly tělo Hrombáce, držely ho v sevření a nedovolovaly mu žádný pohyb. Bumbác se vyděsil a začal utíkat. Do cesty se mu však postavil kořen stromu, který z ničeho nic vylezl ze země. Loupežník se natáhl do trávy. To už ho ale dohnaly vrbové větve a omotávaly mu celé tělo, aby ho nakonec vyzvedly vysoko do koruny. Zvonkovec to pozoroval z povzdálí, a i když sám byl obdařen kouzelnou mocí, tohle ještě nikdy neviděl. Třetí z loupežníků se začal kolem sebe ohánět sukovicí. Kdepak by ale Chrupal mohl vyžrát na dlouhé, mocné větve vrb. I on

byl nakonec obalen a vyzdvihnut do koruny.

Jeden úkol byl splněn, ale Vrbovec nechtěl nechat loupežníky už dále škodit lidem, proto vyřkl druhé zaklínadlo a nechal Bumbáce, Hrombáce i Chrupala zdřevěnět. Když se tak stalo, požádal vrby, aby mu dřevěné sochy ponořily pod hladinu, protože jak říkal, budou mu alespoň připomínat, že ne všichni lidé na světě jsou hodní. Od té doby jsou loupežníci potopeni v rybníce a možná, že tam jsou doposud.

Tímto by mohl náš příběh skončit, ale není tomu tak. Teď přišla řada ještě na Zvonkovce. Také měl chuť křečanským lidem pomoci. Učinil kouzlo a veškeré dukáty a cennosti, které tři loupežníci lidem nakradli a schovali je v nedaleké jeskyni, se objevili v Křečanech na návsi. Byla to hezká kupka dukátů. Na Zvonkovcovo přání zpívali nějakou dobu ptáci ve vesnici tento příběh, aby lidé věděli, že to byl vodník Vrbovec, kdo je zbavil loupeživé bandy. Ptáčci zpívali: „Vodník Vrbovec, kdopak by se zlobil, u rybníka loupežníky dobil.“ A od těch dob začali křečanští lidé nazývat rybník na počest vodníka Dobijáš.

Sojka

Milé děti, jestlipak to víte,
kdo zvířátka hlídá v lese?
Jestlipak mi odpovíte,
či hlas daleko se nese?

Kdo nad krajem si létá
a kdo v lese všechno zná?
Každému je dobrá teta
a modrá pírká v křídle má?

Nápovědí už bylo hodně,
každý uhádne to lehce,
řekneme to všichni svorně.
Je to sojka, přece.

0 pekaři Koubovi, mstivém duchu a ohnivém muži

Pekař Kouba, Vincek křestním jménem, byl hodný člověk. Vedl pekárnu po svém otci už několik let a křečanští lidé si na jeho pečivo tak zvykli, že si nedovedli představit rohlíčky, chleba a další dobroty, od někoho jiného. Ani v sousedních městech neuměli pekaři udělat tak křupavé housky, jaké uměl Vincek. Koubovi zas stačilo, když viděl, jak Křečanským jeho pečivo chutná a byl spokojený.

Měl svoji pekárnu kousek od návsi. Šedivá budova s nápisem „Pekařství“ lákala lidi už z dálky. Kolem se linula vůně čerstvého pečiva a to pak bylo těžké odolat. Hned za krámkem stála druhá budova, taky šedivá. Tam skladoval Vincek nezbytné suroviny. Aby mu do ní nikdo nevlezl, hlídal tam starý pes, kterému Vincek říkal Preclík. Snad to bylo proto, že měl tak nahoru zakroucený ocas.

Jednoho dne se Vincek rozhodl, že půjde položit květiny na hrob svých rodičů. Protože však přes den neměl čas, nezbylo nic jiného, než na hřbitov zajít večer. Ještě než obstaral malé hospodářství, které u pekárny měl, uběhl také nějaký ten čas, takže když se nakonec vydal s kyticí na hřbitov, byla už všude tma.

„Jestlipak já na ten hřbitov mám vůbec jít, když už je taková tma? Ani měsíc na obloze vidět není,“ postěžoval si Vincek a přistihl se, že má trochu strach. Ono chodit v noci na hřbitovy, to není žádná zábava. Vždyť se vypráví spousta příběhů o mrtvých, kteří noční návštěvníky hřbitova pěkně vyděsili. „Vezmu si sebou Preclíka, alespoň nepůjdu sám,“ rozhodl Vincek a šel hned pustit psa ze zahrady. Preclík byl sice už starý pes, ale z procházky měl vždy radost a divoce vrtěl zakrouceným ocasem. Kdyby tak věděl, kam s páníčkem půjde, asi by spíš zalezl do boudy a dělal, že spí. Ale to předbíháme.

Úplně po tmě Vincek jít nechtěl, tak zapálil olejovou lucernu a vydali se přes náves ke hřbitovu. „Kampak Vincku?“ ozvalo se za pekařem. Vincek se lekl a rychle se otočil. Stál tam ponocný Špalek v dlouhém kabátě, s halapartnou v jedné ruce a ve druhé s lucernou. Nelekl se však jen Vincek, také Preclík vyděsil hluboký hlas v zádech. Otočil se a skočil po Špalkovi. Chytil ho za cíp kabátu a začal mu dělat větší rozparky, než kabát původně měl. „Chyť si tu bestii, nebo mi rozerve celý kabát,“ volal vyděšeně Špalek. „Preclíku, pusť kabát,“ zakřičel Vincek na psa. Preclík asi opravdu rozuměl. Kabát hned pustil, ale za to se zakousl ponocnému do nohy. „Jauvajs, jauvajs,“ bědoval Špalek. Preclík trhal a trhal, jako by si vzpomněl na svá mladá léta. Cenil zuby a z mordy mu cákaly dlouhé tkaničky splených slin. Byla to podívaná. Jestli se Křečanští báli chodit po nocích kvůli strašidlům, tak kdyby někdo viděl tuhle scénu, chodil by do konce života spát se slepicemi a po setmění by nevytáhl paty.

„Pust' pána, pust' pána,“ volal Vincek a tahal psa od ponocného za jeho kroucený ocas. Když už byl ocas rovný jak čára podél pravítka, Preclík pustil. Vzal si ale na památku pořádný kus jeho kalhot.

„Je mi to moc líto,“ omlouval se Vincek Špalkovi. „Asi se pes lekl, proto na vás hupsnul, jinak by to normálně neudělal,“ vysvětloval s provinilým výrazem ve tváři Vincek a zval ponocného Špalka na druhý den do pekárny, že mu napeče to nejlepší pečivo jaké umí. Špalek ale nechtěl nic slyšet a snažil se co nejdříve dostat z dosahu té strašné, zabijácké potvory, jménem Preclík. Neřekl ani slovo a utekl pryč.

„Tys to teda vyvedl,“ vyčítal Vincek Preclíkovi. „To se dělá, takhle kousat? Máš mě chránit před duchy a ne před ponocným.“ Jenže Preclík se vůbec nestyděl, naopak. Tvářil se vítězně, měl v mordě kus Špalkových kalhot a vrtěl divoce ocasem, který už byl teď zase pěkně zkroucený. Měl radost, že zahnal lupiče. „To je marný,“ vzdal to Vincek, když viděl jakou vítěznou náladu Preclík má, „tak jdeme na ten hřbitov.“

Z návsí to bylo jen kousek cesty. Brzy Vincek bral za velikou kliku těžkou, železnou, hřbitovní bránu. Zarazil se. „Preclíku, teď jsem si uvědomil, že psi mezi hroby nesmí,“ podíval se na němou tvář, která si stále nesla kus rozervaných kalhot v mordě. Když ale viděl jak psímu společníkovi zesmutněly oči a když také viděl tu tmou na hřbitově, tak si to rozmyslel. „Dobrá, vezmu tě s sebou, ale slíbíš mi, že se budeš chovat slušně,“ povídá Preclíkovi. Pes jako by rozuměl, položil uši, z huby pustil hadr a zatvářil se nevinně jak tříměsíční štěňátko. „A to ti povídám, žádné kostičky, rozumíš,“ řekl přísně Vincek a při představě, že by Preclík vyhrabal kus kosti někde z hrobu, se mu udělalo mdlo. Pes zavrtěl na souhlas ocasem. Byl to vážně inteligentní tvor.

Vincek otevřel bránu a vešli společně dovnitř. „Proč já musím mít hrob až tak daleko od brány,“ řekl si Vincek a vydal se jednou z cestiček mezi hroby k nejvzdálenější zdi hřbitova. Šel rychlým krokem. Chtěl mít tuhle návštěvu co nejdříve za sebou. Konečně došel ke hrobu svých rodičů. Položil lucernu vedle hrobu, vsunul kytici do vázy a zapálil svíčku. Položil ji na hrob. Když byl v předklonu, jako by se mu něco otřelo o záda.

Lekl se, rychle se zvedl a otočil. Neviděl nic. Podíval se na Preclíka. Ten stál a díval se nechápavě do tmy, srst měl naježenou a cenil zuby. „Tak dost, dneska už toho bylo dost,“ zavelel Vincek k odchodu. Jenže v tu chvíli se Preclík vrhl do tmy se štěkotem a vrčením. „Preclíku, Preclíku, vrať se, k noze,“ volal Vincek do tmy, ale marně. Preclík si to pelášil na druhý konec hřbitova, tam dostihl bílého ducha, který seděl na náhrobku a škodolibě se smál. „Copak pejsku, máš nahnáno, jako tvůj páníček?“ ptal se duch. Moc dobře věděl, že mu pes rozumí. Zvířata vnímají duchy mnohem intenzivněji. „Raději bys měl pelášit za páníčkem a oba byste měli zmizet, než vám doopravdy předvedu, čeho jsem schopný,“ hrozil duch. Ze tmy se ozývalo Vinckovo volání: „Preclíku, Preclíku.“ Jenže Preclík nedbal, ba neměl ani strach. Hypnotizoval ducha pohledem a cenil na něj zuby. Když už měl duchova pošťuchování právě

dost, vrhl se jediným velkým skokem na něj. Jenže duch nebyl dnešní. Stačil se vznést do výšky a ze vzduchu se začal Preclíkovi vysmívat. Pes s dopadem na hrob ucítil, jak se mu probořily zadní nohy. Otočil se a viděl, že se propadl do mělkého hrobu.

„Hloupý pes, hloupý psík a teď je z něj propadlík,“ vysmíval se duch. Jenže Preclík nebyl tak hloupý, jak si duch myslel. Došlo mu, že ducha neuloví. Sehnul se do propadlého hrobu, sebral do mordy velkou kost a dal se s ní na útěk. „Hej, ty chlupatá potvoro, vrať se,“ volal zděšeně duch, když uviděl, jak Preclík utíká s jeho kostí pryč. „Vrať se, sic se ti zle povede. Sešlu na tebe nemoci a neduhy. Vrať se, ty bleší kožichu. K noze!“ křičelo zoufale strašidlo. Když ale vidělo, že to nemá cenu, začalo hrát na jinou notu: „Pejsku, Preclíčku, dám ti něco dobrého na zoubek, když se s kostičkou vrátíš,“ prosilo strašidlo, kterému teď v hrobě chyběla jedna kost z nohy.

Preclík se ale nalákat nedal. Běžel rovnou za Vinckem. Asi jen náhoda tomu chtěla, že se potkali zrovna u brány. Vincek zavelel k odchodu, proběhli bránou, ani jí za sebou nezavřeli, a běželi dál k vesnici. Zastavili se až na návsi, takže ani neslyšeli, jak za nimi duch křičí: „Špatně se vám holobrádkové teď povede, špatně, však uvidíte.“ Jenže, jak už jsem řekl, to Vincek ani Preclík už neslyšeli. „Co to neseš v tlamě?“ zeptal se Vincek psa. „No fuj, kde jsi to sebral?“ Vincek Preclíkovi kost vzal a hodil jí za nedalekou kostelní zeď. „Nechci mít takový neřád doma,“ dodal Vincek a oba se vydali směrem domů. Však už těch zážitků bylo dneska dost.

Mezitím sedělo strašidlo na svém hrobě a lamentovalo. „To jsi ale břídil, takhle se nechat připravit o nohu. Kostra bez nohy, kdo to kdy slyšel. Až se to ostatní kostlivci dozví, to se smíchy neudrží. Vždyť já se teď nebudu moct ani nikde ukázat,“ mluvil k sobě duch. On to nebyl ledajaký duch. Za živa to byl velký pán, Hrabě Skřivánek, křestním jménem Vladan. Měl velký dům v lesích, na jižní stranu od Křečan, a patřilo mu mnoho lesů a polností. Ke svým poddaným byl krutý, za což ho po smrti stihl spravedlivý trest. Nebyl živý, ani mrtvý, byl duch a už věčnost se toulal po křečanském hřbitově. Lidé na něj už dávno zapomněli, jen kopci na jižní straně se dodnes říká Na skřivánku.

Tak tenhle krutý hrabě teď seděl na svém hrobě a přemýšlel, co by Vinckovi a jeho psovi vyvedl. Moc dobře věděl, že je Vincek pekař. Však nejednou se letěl v noci nadýchat vůně, která vycházela z komína nad pecí. „Už to mám,“ zaradoval se zloduch. Napadlo ho, že největší škodu pekaři nadělá, když zařídí, aby v peci oheň nehořel. „Cha cha chá, cha cha chá,“ radoval se mrtvý hrabě a tancoval na svém propadlém hrobě. Když dotancoval, dal se do kouzlení:

„Z ropuchy chlup, mrtvý coby dup, volám temné síly. Ze zmije jed, aby z dítěte děd, a mé čáry se vyplnily,“ volal zloduch do tmy. Zaklínadlo ještě ale nebylo celé, tak zlý hrabě pokračoval: „Studená kamna, studená pec, na každou třísku vody krůpěnc, nebude chleba k Vinckově smůle, to je má konečná, nezvratná vůle.“

Když zaklínadlo dořekl, měl takovou radost, jak dobře pomstu vymyslel, že

Zvonkovec a Plamenáč

se letěl provětrat do vesnice. Náladu mu trochu zkazilo jen to, že ve vsi už všichni spali, takže nebylo koho strašit. Dokonce ponocný Špalek usnul, když před tím vypil celou lahvinku rumu na zahřátí.

Druhý den ráno vstával Vincek ještě před rozedněním, aby připravil těsto a brzy mohl sázet chleba a rohlíky do pece. Na zážitek z noci si už ani nevzpomněl. Jenže nemělo být zapomenuto, co se na hřbitově stalo. Když bylo těsto řádně nakynuté, zapálil Vincek sirku, že zroztopí v peci. Pomocí papíru rozdmýchal oheň, ale jak chtěl přiložit dřevo, náhle mu zvlhlo v ruce, jak kdyby držel mokrou houbu. Hodil ho do pece, ale dřevo samozřejmě nehořelo. „To je divné,“ řekl si Vincek a šel do kůlny pro koš řádně proschlého dřeva. „Tohle je dřevíčko, to bude ohýnek,“ radoval se Vincek. O to bylo větší jeho zklamání, když mu dřevo zase vlhlo pod rukama a do pece vrazil nacucané houby. „To není možné, v tom musí být nějaké čary,“ posteskl si Vincek a hlavou mu proběhla včerejší noční událost. „To určitě ten duch, ten v tom má prsty,“ pomyslel si. „Jak já ale teď upeču pro lidi? Vždyť brzy přijdou a já jim nemám co nabídnout. Čímpak se budu živit? Nic jiného, než pekařinu neumím,“ zoufal si pekař Vincek.

Jak tak seděl a hlavu měl nešťastně složenou v dlaních, přemohla ho únava a na chvilku usnul. „Klepy klep,“ probudilo Vincka klepání na dveře. Šel otevřít a za dveřmi čekali už lidé, kteří chtěli koupit čerstvé rohlíčky. „Kde to vážně Vincku?“ ptá se pekařského mistra sousedka Frňousková. „Promiňte, sousedko. A vy všichni ostatní, ale nejde mi zatopit v peci, nemám dnes nic napečeno,“ omlouval se Vincek a nebylo mu do smíchu. „Jak si to představuješ,“ přidala se stará Raupachová, mimochodem největší drbna z Křečan. „Co budeme jíst?“ strachovala se. Vincek jen pokrčil rameny, byla mu celá záležitost velmi nepříjemná. Zavřel dveře a šel se schovat do stodoly. Jenže nespokojení lidé nechtěli odejít s nepořízenou, tak mu pořád klepali na dveře. To už Vincek nevydržel a vyběhl zadními vrátky do polí. Byl nešťastný z toho, co se stalo. Nevěděl, co bude dělat dál. Šel mezi poli směrem k lesu, ani se nedíval kam šlape. Jak byl zamyšlený najednou byl skoro na kopci. Měl teď Křečany jak na dlani. Vesnička se zdála s vrchu tak malinká, i když domků bylo hodně. Jak rozsypaného máku. Sedl si Vincek pod jabloň. Polní cesta jimi byla lemována od posledního domku, až po samý les. Podíval se do koruny, jak si vítr pohrával s listy a najednou, jako by zahlédl proti nebi jemný, sotva viditelný kouř. Podíval se lépe a najednou jakoby mu do nohavic vlezlo sto mravenců a začali dělat to, co umí nejlépe kousat. Vincek vyskočil na nohy a musel si dvakrát promnout oči, jak nevěřil tomu, co vidí. Zamžoural znovu do jabloňové koruny a pořád to tam bylo. Seděl tam skřítek a světe div se, měl mrňavou fajfčíčku a z našpulených rtů vypouštěl obláčky dýmu. Děti, my už víme, kdo to je, ale Vincek doposud Zvonkovce nikdy neviděl. Setkání se skřítkem ho pěkně vyděsilo. Chtěl něco říci, ale jen s otevřenou pusou lapal po dechu a nebyl schopen ze sebe vypravit jediné slůvko.

„Klid Vincku, nemáš důvod se mě bát, jsem skřítek Zvonkovec a lidem neublížuji,“ promluvil Zvonkovec první. „Do... do.. do.. dobrý den,“ vykotal Vincek a z pořádným žuchnutím si sedl před jabloň do trávy. Nemohl ze skřítky spustit oči.

„Přijde mi, že jsi nějaký smutný. Sedím tady už od rána a dlouho jsem se na tebe díval. Viděl jsem, že jdeš do kopce jak tělo bez duše,“ povídá Zvonkovec.

„Máte pravdu mistře skřítku. Včera se mi stala divná příhoda,“ odpoví smutně Vincek. Zvonkovec se na něj zvědavě zadíval. „Tak mi o tom pověz,“ vybídl pekaře. Vinckovi to přišlo vhod, byl rád, že se mohl někomu vypovídat. Ono totiž trápení, o které se člověk může s někým podělit, je potom o půlku méně tíživé. Tak tedy Vincek Zvonkovcovi všechno pověděl. Vzal to od kraje s příhodou s ponocným, přes strašidelný zázitek na hřbitově, až po ranní příhodu se svou pecí. Skřítek bedlivě naslouchal a občas zkrabatěl čelo. To když se něčemu podivil. Když pekař s vyprávěním skončil, Zvonkovec mohutně potáhl z fajfky a čelo se mu opět zvrásnilo. „Říkáš, že všechno dřevo v peci vlhne?“ otázal se ještě jednou skřítek. „Ano, je to tak. Nedá se ničím přiložit,“ pokýval smutně hlavou Vincek. „Tak to aby jsi topil v peci něčím jiným,“ navrhl Zvonkovec. Pekař se tvářil nechápavě. „Čím bych měl v peci topit?“ „No něco mne napadá, ale musím to ještě pořádně promyslet,“ pousmál se skřítek a čelo už neměl plné vrásek. Bylo vidět, že dostal nápad.

„Viš, Vincku Vinckovatý, mám tady v lese malého ohnivého mužíka. Mám ho rád, je s ním zábava, ale když on se mi vždycky tak rozpálí, že od něj chytají stromy. To je nebezpečné, tak mu to vyčítám. On je pak smutný, že je na světě k ničemu. Myslím, že u tebe doma bychom mu našli práci stvořenou přímo pro něj,“ vysvětlil Zvonkovec a měl sám ze sebe radost, jak dobře to vymyslel.

„Mistře skřítku vy myslíte, že by ten ohnivý mužík se mnou domu šel?“ ptal se pekař. „Já myslím, že jo. Když se o něj hezky postaráš. Při pečení ti rozpálí pec, jako to nikdo jiný neumí a potom, když mu dáš něco dobrého na zub, třeba koláče, tak bude nejšťastnější na světě,“ řekl Zvonkovec. „To jo, to já mu budu podstrojovat, u mne se bude mít jak v bavlnce,“ sliboval Vincek.

„Dobrá,“ povídá skřítek, „já ti ho dnes pošlu domů. Běž bez starostí do pekárny, já už všechno zařídím.“ Vincek se rozloučil a domů se mu šlo už dobře. „Tolik štěstí najednou, to si snad ani nezasloužím,“ myslel si pro sebe a těšil se, jak zas bude péct.

„Hola, hola, ohnivý mužíčku jsi doma?“ volal Zvonkovec do staré vykotlané vrby v hustém lese. „Povídám, Plamenáči, jsi tu?“ „Kde bych asi byl, když mě nikde nechtějí,“ zabručel podrážděně Plamenáč a pokračoval: „Snad si mě Zvonkovče zas nepřišel pokárat, vždyť já nic nezapálil, už jsem se hezkých pár týdnů ani neprotáhl, abych ti nevznítíl nějakou větvíčku.“

„Kdepak kamaráde, žádné kárání nebude. Právě naopak, jdu za tebou s dobrou zprávou. Našel jsem ti místo, kde se budeš moct rozpalovat, jak budeš chtít, a ještě za to budeš dostávat dobroty,“ vysvětlil skřítek.

Plamenáč v pekařově peci

Do ohnivého mužika jako by vjela živá voda. Povyskočil radostí a při tom se neuhlídal a plameny zapálili mech, na kterém stál. Hned na ně začal dupat malýma červenýma nožičkama a ohýnek uhasil. „Promiň,“ omluvil se Plamenáč a smutně se na Zvonkovce zadíval. „To nic. Tohle už se stávat nebude,“ uchlácholil ho skřítek. Potom mu všechno o pekařském mistrovi a jeho peci pověděl. Taky mu nezapomněl říci, že si ho Vincek bude vážit a že mu bude dávat samé dobroty, třeba koláče. „Jé, koláče,“ olízl se Plamenáč a se vším hned souhlasil.

„Zvonkovče, tak já jdu do pekárny a přijď mne někdy navštívit,“ loučil se šťastný ohnivý mužík. „To víš, že přijdu,“ volal za ním skřítek. „Ale až později, ještě musím jít něco vyřídit na křečanský hřbitov.“

Plamenáč se s Vinckem dohodl velmi rychle. Plácli si na to rukou, ale Vincek si ji pak musel jít zchladit do studené vody. Ohnivý mužík se hned zabydlel v peci a začal se rozpalovat, až v peci lupalo. Vincek nelenil a začal hned sázet chleba a rohlíky. No, co vám mám povídat. Od té doby bylo jeho pečivo ještě křupavější a ještě vypečenější a lidé si ho nemohli vynachválit. A ohnivý mužík

byl také spokojený. Konečně našel místo, kde je jeho práce zapotřebí a kde se může klidně rozpalovat. Vínec to povídal lidem jako veselou historku. Vždy povídal, že za něj peče ohnivý mužik Plamenáč. Proto lidé časem začali říkat, že chodí pro pečivo do pekařství k ohnivému muži.

Jenže tím příběh nekončí. Ještě ho musíme dovyprávět. Hned první večer, co Zvonkovec dal dohromady ohnivého mužíka s pekařským mistrem, vydal se na křečanský hřbitov navštívit zlého ducha hraběte Skřivánka. Našel ho jako obvykle na jeho hrobce, jak vyhlíží, zda nejde někdo kolem hřbitovní zdi, aby ho mohl pořádně vyděsit. Teď však vyděsil Zvonkovec samotného ducha. Najednou se vedle něj objevil a fouknul mu dým ze švestkového tabáku přímo do očí. Skřivánek se svalil, až povalil kytici květin, kterou měl na hrobě ve váze. To se rozumí, že si ji natrhal sám. Kdopak by taky zloduchovi kytku trhal.

„Co tu chceš ty, živá hmoto,“ vykřikl duch nazlobeně. „Přišel jsem ti vysvětlit, jak je to s tím tvým zakletím a že není dobré lekat lidi,“ odvětil v klidu Zvonkovec. Duch zíral jak vyoraná myš a nechápal nic. Jen otevřel pusy a zíral. „Tebe to tu baví, tolik let, nemít svůj klid a pořád jen strašit?“ ptal se skřítek strašidla. „No, abych řekl pravdu, tak ani ne. Je to mé prokletí, tak co mám dělat? Musím strašit,“ odpověděl Skřivánek klidně. „Já myslím, že kdybys vykonal nějaký hodně, ale moc a moc hodně dobrý skutek, že by se tvé prokletí mohlo zlomit a našel bys klid a pokoj,“ pokračoval skřítek.

„A ty bys o nějakém dobrém skutku věděl?“ vyhrkl ze sebe nedočkavě duch. Přece jen by chtěl mít prokletí už za sebou. Tohle není žádný život. „Možná i věděl,“ poodhalil tajemně Zvonkovec. „Jestli mi slíbíš, že přestaneš děsit lidi, tak se brzy vrátím a spolu to probereme. Souhlasíš?“ zeptal se Zvonkovec.

„Ano, velevážený pane trpaslíku. Slibuji, už ani jediné bububu,“ zapřísáhl se Skřivánek. „Tak budiž, je ujednáno,“ uzavřel debatu Zvonkovec a zmizel.

To je také konec našeho příběhu, ale jistě tušíte, že si brzy budeme o zlém duchu Skřivánkovi ještě povídat. To už ale bude jiný příběh.

Kolouch

Jednou z něho bude král, co důstojným se krokem nese.
Jeho troubení ponese se v dál, vědí o něm všichni v lese.

Teď však ještě s mámou laní, užívá si dovádění,
a za brzkého svítání, věnuje se pasení.
Než se v krále promění,
ještě počká si pár dní.

0 tom, jak duch hraběte Skřivánka vykonal velký skutek

Duch hraběte Skřivánka se začal opravdu chovat přátelsky. Po rozhovoru se Zvonkovcem už nebylo v Křečanech jediné bytosti, kterou by vystrašil nebo jí spáchal něco zlého. Ona přeci jen vyhlídka na ukončení prokletí byla moc lákavá.

Zvonkovec dobře věděl, že Skřivánek se změnil, ale rozhodně nemohl jeho prokletí ukončit hned. Vždyť toho špatného měl na svědomí početně. Nechával ho tedy nějaký čas čekat, aby se přesvědčil, že to myslí skutečně vážně. My tak dlouho čekat nebudeme a zatím bychom si mohli povědět o tom, jaký byl hrabě Skřivánek za života.

Skřivánkové vlastnili od nepaměti spoustu lesů a polností na jih od Křečan. Na jednom z kopců měli postavený nádherný veliký dům, který byl obklopen růžovými zahradami. Dnes bohužel dům už nestojí a po zahradách také není ani památky. Skřivánkové patřili vždy k šlechticům oblíbeným, starali se o své pozemky a starali se také o lidi ve vesnici. Zejména za doby otce Vladana Skřivánka, Miloslava, se lidé měli jak v bavlnce. Jenže to nemělo mít dlouhého trvání. Miloslavovi zemřela brzy po porodu malého Vladana žena a zůstal na vychovávání synka sám. Ačkoli se snažil, synek Vladan jeho dobré vlastnosti nepodědil. Po otcově smrti, to bylo Vladanovi teprve dvacet let, se ujal správy lesů a polností. Lidé z Křečan velice brzy poznali, že nastanou krušné časy. Vladan nutil vesničany pracovat od slunka východu do soumraku a mnoho odměn za práci lidem neposkytoval. Ještě je chodil často kontrolovat a běda, jak nachytal někoho při odpočinku. To vzal svůj bič a hned mu naložil pár ran na záda. V nohách ho neustále sledoval jeho velký hnědý pes, který se jmenoval Lutz, ale z lidí mu nikdo neřekl jinak než Lump. Však to byl pořádný lump. Nejednou hrabě poštal psa proti chudákům, a když se někdo opovážil přijít do jeho zahrad vyprosit almužnu, to se teprve seznámil s tím, jak pes uměl trhat šaty.

Pod Vladanovým správčováním brzy začaly i růžové zahrady zarůstat plevely, protože potřebovaly láskyplnou péči. Tu ale mladý pán dát neuměl. I jeho ostatní pozemky začaly ležet ladem. Málokdo chtěl k němu do služby. Nakonec zůstal Vladan téměř sám a toulal se po svých lesích a vyháněl každého, na koho tu narazil. Vyprávěl se i příběh, kdy jeho zlý pes Lutz zahnal v zimě žebráka hluboko do lesa a ten už nenašel cestu zpátky a umrzl tam. Jestli to byla pravda, nikdo nevěděl, ale jestli ano, tak by se tomu nikdo nedivil.

Jednoho letního dne procházel Vladan své lesy a hledal, komu by trochu

zavařil. Kolem něj pobíhal Lutz a s nosem nízko u země hledal stopy. Procházeli dlouhým úvozem, když zahlédli dvě děti, jak sbírají houby. „Kdo vám to dovolil, potvory,“ začal už z dálky na děti ječet. „Moje houby v mém lese nikdo sbírat nebude. Darmožrouti,“ řval na celý les hrabě. „Lutzi vezmi si je,“ poslal psa na nebohé děti. Ti ovšem na nic nečekaly a daly se na útěk. Běžely, co jim nohy stačily, ale velkému psovi utéci nemohly. Brzy je začal dohánět a vrčel a štěkal a z huby mu létaly sliny. Když už děti viděly, že je nejhůř, vylezly do koruny mohutného dubu. Lutz přiběhl pod dub, opřel se nohama o kmen a začal hlasitě do koruny štěkat. Nedalo se to jeho ječení vydržet. Děti si zacpaly uši a litovaly, že do lesa vůbec vkročily. Chtěly ale udělat tatínkovi a mamince radost a donést nějaké houby k večeři. Teď bylo ale pozdě. Pes neodejde a brzy dorazí i zlý hrabě a ten jim dá za vyučenou.

Děti se nepletly. Po chvílce se ukázal Vladan. Byl v obličejí celý červený, jak za psem pospíchal a v ruce držel dlouhý bič. „Jste si mysleli, že se schováte na stromě? To jste se teda spletli. Hned vás dostanu dolů a pak vám vypráskám záda, že si do konce života budete pamatovat, že do Skřivánkova lesa se nechodí,“ vyhrožoval hrabě. Děti se v koruně stromu třásly a neodvažovaly se ani špitnout. Na psa byly sice vysoko, ale na hraběcí bič ne. Skřivánek rozvinul tu ukrutnou zbraň a chystal se vyslat konec biče do koruny stromu. Napřáhl se ale rána nedopadla. Nedaleko stromu se rozlila bělostná záře a v ní se objevila překrásná ženská postava. Šaty jí splývaly až ke kotníkům a byly jemné jak pavučina a také třpytivé, jako by na nich bylo tisíc kapiček ranní rosy. Byl to krásný pohled. Také hrabě zůstal stát s otevřenou pusou. I děti v koruně stromu upřeli zrak na ženu v bílém a čekaly, co se stane. Jediný, kdo nezaváhal ani chvíli, byl zlověstný Lutz. Zhlédl ženu v nádherných šatech, ale viděl v ní jen další oběť, kterou může prohnat. Jediným skokem se na postavu v bílé záři vrhl, ale nedoskočil. Žena zdvihla lehce ruku a sklopila zápěstí. V tu chvíli Lutzovo tělo dopadlo na zem a zůstalo nehybně ležet.

Hrabě se vyděsil. Nikdy ještě nikdo nedokázal Lutze přemoci a tohle podivné stvoření to dokázalo jediným pohybem ruky. Do Skřivánka vjel vztek. Nikomu se nepodrobí, nikdo mu nebude diktovat a nikdo nebude ubližovat jeho psovi. Rozpřáhl se znovu a práskl bičem proti ženě v bílém. Ta ale v klidu opět pohnula rukou a konec biče se vrátil k hraběti a šlehl ho do obličje.

„Krucifix, to je bolest,“ řval Skřivánek a točil se dokola. Poprvé ochutnal na vlastní kůži, jak ubližoval jiným. Když bolest trochu polevila, povídá: „Co jsi zač, co pohledáváš v mém lese?“

Žena se podívala do koruny stromu na děti a usmála se na ně. Pak prudce pohlédla na hraběte a povídá: „Jsem Luněnka, víla z těchto lesů a už se dále nebudu dívat na to, jak ubližuješ lidem. Tvé dny jsou sečteny. Nikdy nepřejí nikomu nic zlého, ale u tebe je tomu jinak. Tvá krutost nezná mezí, proto slyš mou vůli: Do dvou dnů odejdeš z tohoto světa úplně sám, zapomenut. Ale to nebude konec, ale jen začátek. Až tě lidé pohřbí, nenajdeš klidu a budeš věčně v podobě ducha bloudit mezi hroby“ vyřkla slova Luněnka. Hrabě už na nic

Luněnka, hrabě Skřivánek a zlý pes

nečekal a dal se na útěk. Za sebou slyšel, že víla ještě něco povídá, ale slovům už nerozuměl. Utíkal a zastavil se až doma a za sebou zabouchl těžké dveře.

Luněnka pak uklidnila vyděšené děti a poslala je domů, do vesnice. Děti si samozřejmě nenechaly zážitek pro sebe a všechno ve vsi pověděly. Po dvou dnech se lidé vypravili k hraběti domů a opravdu ho našli mrtvého. Ležel nehybně v zahradě. Naložili ho na vůz a na hřbitově pochovali v rodinné hrobce. Druhou noc po pohřbu se hrabě zjevil jako duch a od té doby bloudil, dle proroctví, mezi hroby.

Takhle to tedy bylo s Vladanem Skřivánkem a ten samý hrabě teď v podobě ducha seděl zase na hřbitovní zdi a čekal, jestli se náhodou neobjeví skřítek Zvonkovec. Jenže ten stále nepřicházel. Uplynulo ještě mnoho dní a nocí, než se konečně dočkal.

Seděl jedné noci na svém hrobě, když v tom slyšel za zády hlas: „Tak co, Skřivánku, dodržel jsi naší dohodu?“ zeptal se z ničeho nic Zvonkovec. Dobře věděl, jak to ve skutečnosti je, protože věděl o každém Skřivánkově kroku. Hrabě vyletěl do vzduchu a nemohl skrýt radost, že skřítko vidí. „Dobry večer Zvonkovče, to víš, že jsem dohodu dodržel. Od té doby, co jsme se viděli naposledy jsem nikomu neublížil,“ odpověděl rychle duch.

„Však já vím. Vždyť jsem tě měl pod dohledem,“ řekl skřítek a zhluboka potáhl z kroucené fajfky, aby hned na to vypustil z úst bílé obláčky dýmu. Pak znovu a ještě jednou a znovu. Hrabě už znervózněl a proto se zeptal: „Opravdu víš, jak mě mého prokletí zbavit?“ Zvonkovec si dal s odpovědí na čas, ale když viděl, jak mu hrabě visí očima na rtech, promluvil: „To víš, že vím. A ty bys to věděl také, kdybys tenkrát před lety neutekl domů dříve než Luněnka domluvila. Slyšel bys ještě, že z prokletí se můžeš vykoupit mnoha dobrými skutky nebo třeba jediným, ale velkým.“

„Takže kdybys už dávno místo ubližování lidem pomáhal, měl bych už nyní po prokletí?“ zeptal se Skřivánek. „Je to dost možné,“ přitakal Zvonkovec. Duch si sedl na hrob a bylo na něm vidět, jak je mu líto, že byl takový hlupák. „Tolik času jsem promrhal,“ povídal pro sebe hrabě.

„Nevěš hlavu Skřivánku. Nic není ztraceno. Na dobré skutky není nikdy pozdě,“ pronesl skřítek do tmy a zmizel. Duch zůstal na hřbitově zase sám, jen se svými myšlenkami a s tisíci zářivými hvězdami nad hlavou.

Jak tak seděl ve tmě a tichu, najednou slyšel od vesnice veliký křik. Vylétl do výšky a blíže k vesnici. Naskytl se mu nepěkný pohled. Lidé běhali s vědry plnými vody k místní škole, protože v ní začalo hořet. K požáru se seběhlo snad půl vesnice. Také hasiči přijeli s povelozem, ale pro školu se toho už moc udělat nedalo. Oheň byl příliš rychlý a zničující. Za pár chviliek přišli Křečanští o školu pro své děti. Však jim taky nebylo do řeči a pak, co oheň v rozvalinách školy dohořel, šli všichni domů se svěřenými hlavami a nejčernějšími myšlenkami, co bude dál s jejich dětmi, když nebudou mít školu. Někteří už začali přemýšlet, jak co nejrychleji postavit novou, ale věděli, že to nebude vůbec jednoduché a

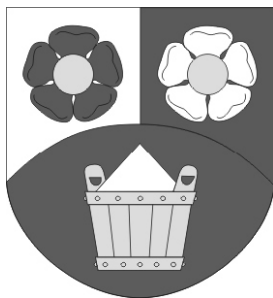
ani ne zadarmo. Jen Bůh ví, jestli Křečanští dají dohromady dost peněz na výstavbu. Po radě, že ráno je moudřejší večera, Křečanští zalehli do postelí, aby se ráno sešli k velké poradě.

Skřivánek všechno sledoval z povzdálí a snad to byla Zvonkovcova zásluha, že se v něm našlo něco dobrého. Duchovi začalo být líto, že Křečanským shořela škola. Počkal, až i poslední smutný vesničan zavře za sebou dveře svého domova a dal se do díla. Věřte tomu nebo ne, ale duchové mají velkou moc, která bývá ještě větší, když je použita pro dobrou věc.

Duch začal lítat mezi vesnicí a lesem takovou rychlostí, že by si ho nikdo ani nevšiml. Vzduchem létalo se Skřivánkem dřevo a další materiály, které jsou potřeba ke stavbě školy. S prvním ranním kohoutím zakokrháním stála vedle shořelé staré školy, škola zcela nová. Byla to všechno zásluha ducha hraběte Skřivánka, který použil všechnu svou kouzelnou moc, kterou jako duch měl, aby Křečanským udělal radost. To ale lidé nevěděli.

Ráno když vyšli ven, nemohli uvěřit svým očím. Vedle spáleniště stála krásná dřevěná stavba nové školy. Byla ještě krásnější než ta předchozí. Všichni začali mluvit o zázraku a na školu se přijížděli podívat lidé z blízka i daleka. Každý chtěl vidět ten zázrak na vlastní oči. Ještě dlouho se o škole mluvilo a možná i dnes by si z vyprávění na ten zázrak někdo vzpomněl.

Hrabě Skřivánek poprvé v životě poznal, jaký je to nádherný pocit vykonat dobrý skutek. Je trochu smutné, že to musel zjistit až po smrti, ale pořad lepší pozdě, než nikdy. A asi vám nemusím ani dopovědět, že po dobrém skutku tak obřích rozměrů, prolomil prokletí a našel konečně po mnoha letech tolik toužený klid.

Sova

Kdopak se to na nás dívá?

Má velikánské oči,
místo dne je v noci čilá,
hlavu dokolečka točí.

Děti, ještě nevíte,
o kom jsou má slova?

To uhodnout musíte,
je to přece sova.

Šaty má z jemného peří,
není slyšet její let.

Někdo v její moudrost věří,
a to už hezkou řádku let.

Když ji v noci uvidíme,

jak na větvi sedí,

bát se, děti, nemusíme.

Jen do noci hledí.

0 nezbedném větru a křečanských dětech

To bylo jedné sychravé zimy, kdy napadlo zase sněhu, že by se dal prodávat do ciziny. Křečanští už nevěděli, kam se sněhem před svými domky a jediný, kdo měl z bílé nadílky radost, byly děti. Stavěly sněhuláky, vyhrabávaly v obrovských sněhových kupách bunkry, lyžovaly, sáňkovaly a nic jim nevadilo, že mrzne, jak když praští. To jen dospěláci vzhlíželi každý den se starostlivým pohledem ke kalendáři, jako by chtěli přivolat jaro dřív. Z komínů ve vesnici stoupal k nebi dým a kdo nebyl dítě, ten raději seděl ve světnici pěkně v blízkosti rozehrátých pecí a kamen.

Samotné děti byly také sněhuláci. Aby radovánky na sněhu vydržely, chodily navlečené jak pumpy. Na hlavách samozřejmě nemohla chybět beranice s kožíškem nebo alespoň pletená čepice.

Často se děti scházely u křečanského kostela. Zde se oddávaly radovánkám. Běhaly po zdi kolem kostela, na kterou vylezly i ti nejmenší, protože bylo kolem spoustu sněhu. Ani kopec na sáňkování nebyl daleko. Stačilo přeběhnout přes cestu a hned tu byl vhodný kopec na ježdění. Mělo to však jeden háček. Dole se muselo brzdít o sto šest. Kdo totiž neubrzdil, mohl skončit taky v potoce. Nejeden capartík utíkal domů smáčený Mandavou, aby doma dostal ještě vyhubováno, co že to tropil za vymyšlenosti.

No a jednoho zimního dne, tuším ke konci února to bylo, si děti zase hrály kolem kostelní zdi. Najednou se zarazily a naslouchaly. Jako by něco pískalo. Pištivý zvuk se nesl zmrzlým vzduchem a děti ho slyšely i přes huňaté beranice. „Slyšíš Jeníku? Co by to mohlo být?“ zeptal se Kubík a vyhrnul si beranici z uší. „To nevím,“ pokrčil Jeník rameny. „Vždyť to bude větřík, vy popletové,“ vykřikla Květuška. A taky jo. Kluci se zaposlouchali a zvuk byl čím dál hlasitější. „Asi se blíží vichřice,“ rozdával rozumy nejstarší z dětí, Kamil. Děti si přestaly hrát a dívaly se k nebi. Na obloze byly sice mráčky, ale bílé jak beranci. Také sluníčko svítilo jak o život, i když paprsky příliš nehrály. Z takového počasí přece vichřice nebývá. Vrtalo to dětem hlavou. V tom se kolem nich prohnal větřík, štípnul je do zmrzlých tváří a byl zas pryč. Julinka schovala tváře do dlaní a snažila se je zahřát. V tom se zase ozvalo „Fíííííí, fííííí,“ a větřík sebral z hlavy starostovic Pepíkovi beranici. Vynesl ji do vzduchu a pak ji pustil dolů. Beranice zapadla do závěje. „Potvora vít,“ zlobil se Pepík a utíkal si pro čepici. Vždyť mu musela být zima na hlavu. Maminka ho doma stříhala podle hrnce nakrátko, takže ho hned bez beranice záblo.

„Mám ji, mám ji,“ křičel Pepík, když čepici vylovil ze sněhu a hned si ji narazil na hlavu. Jenže z ní zapomněl vyklepat sníh a ten mu všechen spadl za krk. „Brrrrr,“ oklepal se Pepík zimou. „Cha, chá, chá,“ začal se chechtat Kamil, až si z toho sedl do sněhu. Jenže mu to pošklebování dlouho nevydrželo. Zase se

ozvalo „Fííííí, fííííí,“ a i Kamil byl bez čepice. Jenže ten to měl horší. Vítr vynesl jeho pleteného kulíška s bambulí na strom a ten tam zůstal pár metrů nad zemí.

„To se mi snad zdá, to nám ten vítr dělá snad naschvál,“ zlobil se Kamil. „Jak teď tu moji čepici sundám?“ tvářil se zamračeně. „Počkej na podzim, to uzraje a spadne,“ vtipkoval Pepík. „Fííííí, fííííí,“ ozvalo se znovu a i další děti byly rázem bez čepic. Začaly je chytat, podle toho, kam zrovna dopadly. To už ale syn řezníka Lukáš, kterému nikdo neřekl jinak než Špalek, protože měl proti tělu velikou hlavu, vázal obě uši beranice pod bradou, aby také jemu beranice neodlétla.

„Neboj, tu tvou čepici sundáme,“ utěšoval Špalek Kamila. „A jak asi?“ odsekl Kamil. „Máš snad vytahovací ruce?“ Na to už ale Špalek neodpověděl a křičel na všechny děti: „Vyhláшуji novou soutěž. Kdo kouličkou sestřelí Kamilovu čepici ze stromu, toho odnesu domu na zádech.“

Určitě vám nemusím povídat, co následovalo. Všechny děti se seběhly a začala koulovaná proti Kamilově čepici. Sněhové koule lítaly jedna za druhou a po chvilce se opravdu povedlo čepici dostat na zem. Když už to vypadalo, že je vyhráno, ozvalo se zase „Fííííí, fííííí, fííííí,“ a kdo neměl čapku přivázanou, tomu se pokrývka hlavy vznášela ve vteřině vzduchem. Děti začaly čepice znovu lovit. Některým to šlo dobře, jiným hůř, ale nakonec nikdo domu bez čapky nešel. Utíkaly také všichni od kostela pryč, jen co jim nohy stačily. Však by doma od rodičů dostaly pěkně vynadáno, kdyby se vrátily bez čapek.

Nejeden malý Křečaňák doma tátovi a mámě zázitek s větrem vyprávěl, ale dospěláci si o tom mysleli své a přešli to mávnutím ruky. Jen pan učitel si to druhý den nechal v klidu od dětí vypovědět a kroutil nevěřicně hlavou. „Opravdu pane učiteli, vítr nám bral čepice a úplně schválně,“ křičely děti jeden přes druhého. Pan učitel se zvedl od stolu, přešel ke staré dřevěné knihovně, která skrývala nejednu tištěnou vzácnost a začal v policích hledat. Děti ho pozorovaly se zájmem a ani nedutaly. Dokonce i učitelův rezatý kocour, který spal vždy za kamny a výuka ho nikdy nezajímala více, než aby otevřel jediné oko, se zvedl a začal se na pana učitele dívat.

Kantor chvíli hledal v horních policích, pak zase v dolních a nakonec si klekl na kolena a prohledával ty nejspodnější. „Hurá, mám to,“ vykřikl nakonec radostně a v ruce držel modrou knihu s divným znakem na obalu. Šel ke kamnům a sfoukl usednutý prach z obalu. Bylo vidět, že v knize dlouho nikdo nelistoval.

„Milé děti, toto je velmi vzácná, stará kniha, kterou jsem získal od starého ovčáka Bártý a ten ji v mládí zase dostal od staré kořenářky a bůhví, odkud ji získala ona. Je to velice stará kniha,“ řekl učitel. Pomalu otevřel první stránky a otáčel velmi opatrně, aby nepomačkal ani jeden list. „Pane učiteli, pane učiteli,“ hlásila se Věruška. „Copak chceš Věruško?“ zeptal se kantor. „Co znamená ten divný znak na obalu?“ „Správný dotaz, Věruško. To je tajný symbol této knihy,

který údajně dokáže odemykat všechny zázraky přírody. Ale málokdo tomu věří. I já se k věcem v této knize popsaných stavěl s nedůvěrou. Tedy až doted', když jste mi pověřili o nezbedném větru. Myslím, že jsem před lety něco podobného v této knize četl,“ odpověděl učitel. Pak se zamračil. To dělal vždy, když přemýšlel a listoval dále v knize.

„Ano, ano, ano, tady to je děti. Píše se tu o nezbedném větru, který ze samé nudy trápil obyvatele jedné horské vesničky. Neustále jim bral pokrývky hlavy a věšel je po stromech. Lidé z toho byli nešťastní a nevěděli, jak se nezbedníka zbavit,“ předčítal učitel. „No a jak to dopadlo?“ vykřikl nedočkavě Rudík, aniž by se před tím přihlásil. „Nebud' nedočkavý, Rudo. Hned se dozvíš,“ napomenul učitel Rudíka a pokračoval: „Píše se tu, že se musí vyslovit kouzelné zaklínadlo a potom lze prý vítr chytit do holých rukou. Před tím se však má udělat klec z topolových větví. Ty dobře odolávají větru a do ní se vítr uzavře,“ dočetl učitel z knihy. „A jaké je to zaklínadlo?“ zeptal se Kamil. Učitel se zahleděl do zažloutlých stránek knihy a pak povídá: „Jakmile se vítr prohání kolem tváří, má se nahlas vyslovit toto - „Nezbedný větre, nikdo tě nechce, nech toho vytí, mé ruce tě chytí.“ Děti si zaklínadlo řekly pro sebe, aby ho nezapomněly. Vždyť už každý ve třídě věděl, že si půjdou po škole vyrovnávat s větrem účty.

Hned, jak skončilo vyučování, vyběhly děti ven a už si rozdaly úkoly. Někdo donese větve z topolů, někdo zas pevné provázky a všichni se sejdou u kostela na poli. Netrvalo dlouho a zruční školáci postavili klec z topolových větví. Svazovali je pevně provázkem a udělali také dvířka. To by bylo, aby dnes vítr neulovili. Než klec dostavěli, dobře věděli, že nezbedný vítr tu je. Však se kolem nich pořád proháněl a už tři čepice visely na větvích v korunách vysokých lip. Dnes si z toho však děti hlavu nedělaly. Pevně věřily, že nezbedný vítr brzy spoutají v kleci.

„Tak jsme připraveni,“ zavelel Špalek a Kamil povídá: „Jakmile uslyším vítr letět, dám znamení a pak všichni najednou řekneme zaklínadlo. Musíme rychle. Když to dořekneme, vrhneme se na něj a musíme pevně držet. On, vítr, má pořádnou sílu. Je to jasný?“ Všichni spiklenci přitakali.

„Fíííí, fíííí,“ ozvalo se brzy u nich a vítr cítili na červených, zmrzlých tvářích. „Teď,“ zavelel Kamil a dvacet dětí najednou vyslovilo: „Nezbedný větre, nikdo tě nechce, nech toho vytí, mé ruce tě chytí.“ V tom všechny ruce sáhly do vzduchu a světe, div se, opravdu chytily vítr. Jenže on to nebyl žádný malý větríček, spíš pořádný vítr, který byl teď ještě pěkně nahněvaný, protože ho čtyřicet dětských rukou tahalo za šaty. Snažil se uletět a nešlo to. Tak se alespoň natahoval, jak jen mohl. Byl dlouhý. Větríma rukama se zachytil kříže na kostelní věži a snažil se vyškubnout. Jenže děti držely. No, řeknu vám, byl to pohled. Dvacet dětí tahá za ocásek dlouhý vítr, který se drží kříže na věži.

„Máme ho, máme. Ne abyste ho pustily. Musíme táhnout,“ volal Kamil udýchaně a děti táhly. Táhly takovou silou, že se kříž na věži začal ohýbat. To už vítr nápor nevydržel a pustil se. Všechny děti si sedly na zadek, ale nepustily.

Bezmocný vítr se nechal spoutat v topolové kleci.

„Hurá, hurá,“ radovaly se děti a tančily a poskakovaly kolem klece. Odnosly vítr panu učiteli, který rozhodl, že ho s prvním povozem odvezou do dalekých krajin, aby místním už nedělal neplechu. Od té doby se zlobivý vítr v Křečanech neukázal. Však dobře věděl, že tu znají zaklínadlo a že by si nic líbit už nenechali.

Nevěříte, že se tento příběh odehrál? Jen věřte. Běžte se podívat na kostelní věž. Uvidíte, že kříž je nakloněný na jednu stranu. To nám zbylo jako důkaz o tom, jak křečanské děti lovily vítr.

Ůžovka

Děti, potkal jsem vám tkaničku,
lezla mi přes cestičku.
Však tkanička to nebyla,
narazil jsem na hada.

Tenký byl jak malíček,
vlnil se mi pod nohama,
od mé boty kousíček.

Nestává se každý den,
potkat hádě na zahradě,
když si jdete pohrát ven.

Není však se čeho bát.
To jen malá užovka,
plazila se nasnídat.

0 tom, jak lidé zasadili kolem kostela lípy

Dnes je dětství, které milé děti prožíváte, v leccěms jině, než bývalo dříve. Všeho bývá dosti a děti většinou nestrádají. My se ale podíváme nějaký čas nazpět a povím vám příběh o holčičce, která mnoho štěstí ve svém životě neměla. Přesto si ale nezoufala. Začneme od začátku.

Sněhulka žila se svými rodiči nad vesnicí u lesa. Tatínek byl panský hajný a staral se o les a o zvířátka, která v něm žila. Maminka se starala o chaloupku a pár domácích zvířat při ní. Sněhulka dostala své jméno podle zimy, která před osmi lety zasypala celou vesnici hromadami sněhu. Sněhulka se narodila právě prvního ledna, kdy začal nový rok. Rodiče nevěděli, jak ji pojmenovat. Nakonec se tedy rozhodli pro jméno Sněhulka. Prý jim bude připomínat zimu se spoustou sněhu, která doprovázela její narození.

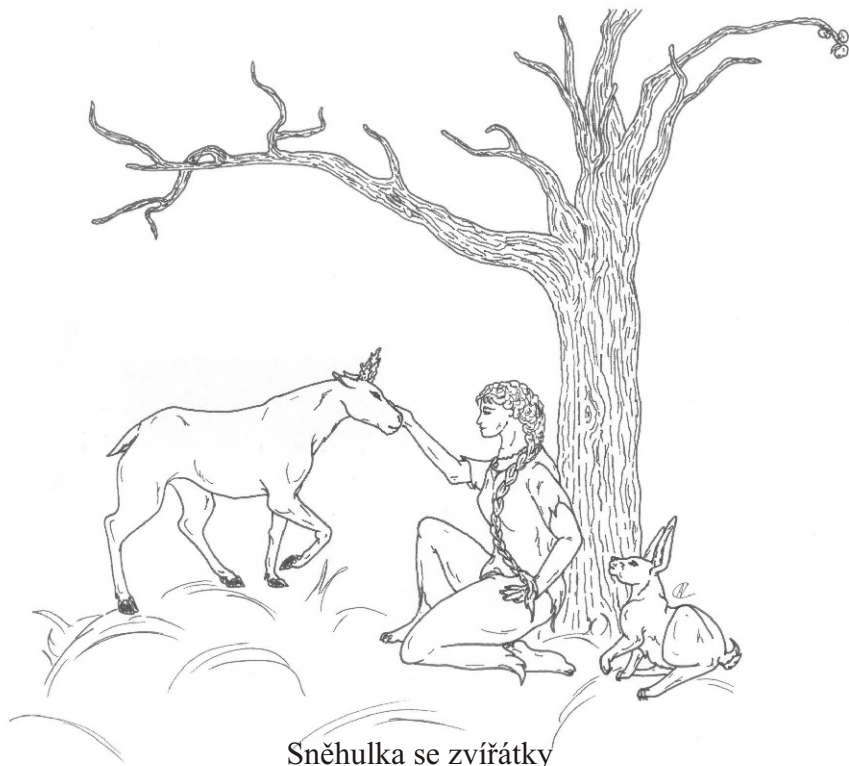
Asi to byl osud, že Sněhulka si radostného dětství dlouho neužila. Tatínek jí odešel před dvěma lety do dalekých končin válčit v panském vojsku a dodnes se nevrátil. Povíдалo se mezi lidmi, že v boji nejspíše padl a za ženou a dcerkou už domů nikdy nepříjde. Sněhulčinu maminku to zlomilo a od té doby chodila jak tělo bez duše. Není se čemu divit, že se nakonec utrápila k smrti.

Sněhulka zůstala v osmi letech najednou na světě úplně sama. Měla sice babičku dole ve vesnici, ale snad jen ona věděla, proč se k ní odmítala nastěhovat. Zůstávala sama v opuštěném domku u lesa a vždy, když se k domku někdo blížil, utekla, aby ji nikdo neodvedl.

Týdny běžely, uteklo celé léto a byl tu podzim. Dny byly čím dál studenější a malá Sněhulka už nenacházela tolik lesních plodů k živobytí. Nebýt hodných lidí z vesnice, kteří ji občas nechávali u chalupy trochu jídla, asi by dlouho nepřežila. Mezi lidmi vůbec nechodila a dalo se říci, že s nimi přestala mluvit. Povíдалa si se stromy v lese, se zvířátky, která ji pomalu přijímala do svého života, neboť věděla, že od Sněhulky žádné nebezpečí nehrozí.

U chalupy, pod lesem, už opadaly všechny listy se stromů a z luk foukal čím dál studenější vítr, který přinášel i studený déšť. Sněhulka stále častěji zůstávala přes noc v lese a tulila se třeba k srnkám, které se v houštinách také ukrývaly před špatným počasím.

Jednoho studeného, už skoro zimního rána, lezla Sněhulka na jabloň, která stála na mýtině hluboko v lese. Už dávno neměla listy, ale vysoko v koruně zůstalo ještě několik scvrklých jablíček, které chtěla holčička posnídat. Už byla skoro nahoře, když jí ujela noha po namrzlé větvi a spadla dolů pod strom. Chtěla se postavit na nohy, ale ucítila v kotníku obrovskou bolest. Noha byla zlomená. Sedla si zase na zem a přemýšlela co bude dělat. Studený vítr jí cuchal

Sněhulka se zvířátky

dlouhé hnědé vlasy a čím dál častěji se jí dostával na holou kůži. Však už svetr a košile, co měla na sobě, byly hodně potrhane.

Zvířátka se na ní chodila dívat a divila se, proč tu pod jabloní jen sedí a nejde s nimi zpátky do lesa, kde je od studeného větru klid. Sněhulka by ráda, ale vždy když se zkusila postavit, noha se jí podlomila a spadla na zem. Hodiny ubíhaly a krátký den se pomalu chýlil ke konci. Sněhulka seděla pořád pod stromem a klepala se zimou.

„Dobrá večer, děvče,“ ozvalo se nad Sněhulkou v koruně stromu. S holčičkou to cuklo a nejraději by leknutím utekla. Však je tomu už hodně dávno, co naposledy slyšela lidskou řeč. Zvedla se, ale bolest ji donutila znovu padnout k zemi.

„Nelekej se mě. Já ti neublížím. Víím, že máš strach z lidí, ale já člověk nejsem. Však se na mne podívej,“ řekl opět hlas z jablůňky. Sněhulka se odvážíla pohlédnout vzhůru a opravdu. Člověk to nebyl. Na větvi seděl malý mužík, trpaslík, s kloboukem a dlouhou dýmku v usměvavé puse.

„Jsem Zvonkovec, lesní skřítek, mne se bát nemusíš,“ představil se pidimužík. „Já jsem Sněhulka“ začala holčička už beze strachu, ale skřítek ji přerušil. „Však já víím. Znáím tě už dlouho a znal jsem tvého tatínka i tvou

maminku. Hodní lidé to byli,“ pronesl Zvonkovec smutně. Chvilku bylo ticho. Sněhulka si vzpomněla na rodiče a bylo jí najednou zas ouvej. „Neteskni holčičko, přišel jsem ti pomoci. Vím, jaký máš nelehký osud a už se nebudu dívat na to, jak se trápíš,“ řekl rychle skřítek, když viděl jak se holčičce zalily oči slzami.

„Opři se hezky o kmen jablůňky a zavři oči. Jsi unavená a potřebuješ nabrat sílu. Až se probudíš, bude už dobře,“ pravil Zvonkovec a vypustil z pusy s posledním slovem kroužek modravého dýmu. Sněhulka nevěděla proč, ale cítila, že skřítkovi může naprosto věřit. Opřela záda o kůru stromu a vydala se do říše sladkých a bezstarostných snů.

Ještě než Sněhulka otevřela oči po dlouhém, klidném spánku, ucítila v nose krásnou vůni. Takovou, kterou cítila vždy doma, když maminka na kamnech vařila něco dobrého k snědku a vůně jídla se mísila s vůní dřeva, které hořelo v kamnech. Na chvilku si Sněhulka myslela, že je doma, ale věděla, že to není možné. Proto tuhle myšlenku rychle zavrhl a ještě se zavřenýma očima si vychutnávala vůni a teplo, které cítila všude kolem sebe.

Po chvilce už to zvědavostí nevydržela a otevřela pomalu oči. Dech se jí zatajil. Viděla, že je v nějaké velké jeskyni. Leží na dřevěné posteli zabalená ve spoustě teplých kožešin. Kůže jsou také po stěnách a v rohu jsou veliká kamna a na nich spousta hrnců a hrnečků, ze kterých stoupá velikým komínem voňavá pára. Uprostřed jeskyně je mohutný dubový stůl s lavicemi a židlemi a na stole je železný svícen s mnoha svíčkami, které osvětlují celý prostor. U zdi z každé strany stojí dřevěné vyřezávané truhlice a na nich leží mísy plné ovoce. Sněhulce se z toho točila hlava a nevěřila svým očím. Přejela pohledem ještě jednou celou kamennou místnost a až nyní si všimla, že v rohu u kamen, na malé židličce, sedí Zvonkovec, kouří svoji fajku a zobe z mističky lískové oříšky.

„Kde to jsem milý skřítku?“ zeptala se potichu Sněhulka. „To je tvůj nový domov, holčičko,“ odpověděl Zvonkovec a nacpal si zase plnou pusku oříšků. Sněhulka nevěděla, jak to myslí. „Můj nový domov?“, zopakovala nechápavě. „Tak, tak,“ přikývl skřítek a jen co dokousal oříšky v puse, pokračoval: „Vím, že bys mezi lidi nešla a nechat tě v lese samotnou v zimě opravdu nemohu. Tady bude tvůj nový domov. Víš, kde se říká v lese Na skalkách? Je to na sever od vesnice.“ „Vím. Mnohokrát jsem tam byla,“ řekla Sněhulka a posadila se na své nové postýlce a zjistila, že má nohu ovázanou a bolest byla téměř pryč. „No tak vidíš. Teď jsme přímo pod skalkami,“ vysvětlil zvědavé Sněhulce skřítek. „Pod skalkami? Nikdy jsem si nevšimla, že by tu byl nějaký vchod do podzemí,“ kroutila holčička nechápavě hlavou. „Však také není pro každého. Objeví ho jen ti, co tu mohou bydlet. Dříve tu žila kořenářka, ale to už je hodně let zpátky. Takový domov pomohly vytvořit lesní víly a je v leccems kouzelný. Oheň, který hoří v kamnech, nikdy neuhasne a svíčky, které osvětlují vše kolem, jsou také věčné. Spojují svůj život s tím, kdo zde právě bydlí a to jsi teď ty, milá Sněhulko,“ dopověděl Zvonkovec. Opřel se zády o kožešinu na zdi a dlouze

potáhl ze své fajfky. „Holčičko, buď tu šťastná a já se brzy zajdu zase podívat,“ řekl na rozloučenou a z ničeho nic zmizel.

Od toho dne se Sněhulce dařilo dobře. Měla spoustu jídla, doma bylo vždy teplo a měla svoji vlastní postýlku, kde se jí nádherně spalo. Pořád chodila do lesa za zvířecími kamarády, stále si povídala se stromy a sbírala lesní plody. Zvonkovec chodil často na návštěvu a přinesl s sebou vždy Sněhulce nějaký dárek. Ta ho zase pohostila oříšky, které měl Zvonkovec ze všeho nejraději. Naučil ji také listovat v bylinkářských knihách, které v jeskyni zůstaly po kořenářce a trpělivě vysvětloval, nač se která bylina sbírá a co léčí. Neměl se Sněhulkou mnoho práce. Holčička znala les na výbornou.

Byl studený zimní večer a Sněhulka seděla u dubového stolu a třídila sušené bylinky do svazečků, když se najednou na malé židličce objevil skřítek a povídá: „Ahoj, holčičko, nebyly by nějaké oříšky? Měl jsem chození celý den a jsem celý utmáčený.“ Sněhulka se jenom usmála a donesla skřítkovi mističku s lískáči. Už dávno ji neděsily skřítkovy náhlé příchody. Vždy se najednou objevil a zase zmizel, ale Sněhulka si již zvykla. Sedla si zase ke stolu a vázala další bylinky.

„Jestlipak víš, milá Sněhulko, že už je tomu deset let, co jsem tě našel sedět pod jabloní?“ zeptal se Zvonkovec. „Vím, strýčku, Zvonkovče. Čas pro mne není tak důležitý, ale vím kolik jar a kolik podzimů od té doby proběhlo lesem. Pročpak se ptáš?“

„Já jen, že se z tebe stala dospělá žena a výborná bylinkářka, ale svými vědomostmi pomáháš jen lesním tvorům. Není to škoda?“ povídá skřítek. „Nevím strýčku, vždyť víš, že mám z lidí strach. Nikdy jsem s nimi nežila, ani nevím, jestli bych jim mohla být něčím prospěšná,“ řekla tiše Sněhulka.

„Myslím, že bys mohla být hodně prospěšná. Zrovna nyní je dole ve vesnici nouze. Je tam spousta nemocných lidí a také hospodářských zvířat. Lidé si už nevědí rady. Zima je dlouhá a krutá a jarní sluníčko ještě v nedohlednu. Tvé bylinky a cenné rady by Křečanským jistě pomohly,“ prozradil Zvonkovec svůj nápad.

„Když myslíš, strýčku, tak mezi lidi hned zítra zajdu. Zabalím do uzlíčku potřebné bylinky a s úsvitem vyrazím na cestu. Vždy si mi poradil moudře, tak i nyní dám na tvá slova,“ souhlasila Sněhulka. Touha pomoci potřebným u ní zvítězila nad strachem z lidí, které mnoho let neviděla.

Jak slíbila, tak učinila. Hned nazítří sešla mezi lidi do vesnice a chodila a pomáhala domek od domku. Všude, kde bylo potřeba. Tu dala bylinky na horečky a kašel, jinde zas na průjmy a bolení hlavy. Překvapení lidé jí byli vděční a vždy chtěli dát něco na oplátku, Sněhulka však nechtěla. Říkávala, že jsou to dary přírody a ty jsou pro dobré lidi zdarma.

Sněhulka se od toho dne vypravila do vesnice alespoň jednou týdně a lidé si ji za její ochotu a pomoc nesmírně vážili. Minula zima, léto i další podzim a věhlas Sněhulky se rozkřikl po celém kraji. Chodili za ní lidé dokonce už i Na

skalky. Nikdo však nikdy neobjevil vchod do jejího domova. Ten zůstal každému utajený. Lidé pokaždé museli počkat u skalek, až si je Sněhulka sama najde. Nikdy nikomu neodmítla pomoc, byla hodná a štedrá.

Když bylo Sněhulce šestadvacet let, byla z ní krásná žena. Vlasy měla dlouhé až k zemi, ale nosila je pečlivě smotané do copu. Oči jí zářily a odrážela se v nich všechna krása a moudrost přírody. Tvář měla hladkou a hedvábnou a voněla vždy nádhernou vůní různých bylinek. Není se co divit, že se moc líbila mladým mužům z celého okolí. Vždy si od nich však držela odstup. Stále měla z lidí hluboko v sobě ukrytý strach.

Byl ale jeden mladík, který byl hodně trpělivý a chodil za Sněhulkou z Rumburka skoro každý den. Byl hezký a milý a Sněhulce nebylo proti vůli, když ji doprovázel po jejích toulkách v lesích. Pomáhal jí sbírat bylinky a dělal mladé bylinkářce společnost. Sněhulka si ho moc oblíbila a to tolik, že jí přešel strach z lidí.

Poprvé v životě se zamilovala a pro svou lásku by udělala mnohé. Dokonce dovolila svému milému vstoupit k ní domů, kam nev kročila lidská noha dlouhá léta. Mladík za Sněhulkou stále chodil a vše dělali společně. Sněhulce bylo krásně. U srdce ji hrála láska. Každý den čekala na svého milého a ten ji věrně doprovázel.

Dny plynuly a lidé si začali mezi sebou povídat, že bude brzy svatba, že Sněhulka se vdá za svého milého a budou spolu žít v lese. Jenže vše dopadlo jinak. Jednoho dne milý za Sněhulkou nepřišel. A nepřišel ani druhý den, ani den následující. Neukázal se už celý týden a Sněhulka tesknila. Vydala se tedy za svým milým k Rumburku s obavou, že je nemocný. Musela ho najít a pomoci mu. Jenže od lidí se ve vesnici dozvěděla, že její chlapec ji vyměnil za dceru bohatého statkáře a sňatkem dostal obrovské hospodářství. Mládenec za velký majetek odhodil Sněhulku v zapomnění a zlomil jí tím srdce.

Mladá bylinkářka se toulala v lesích. Byla zlomená. Srdce jí krvácelo žalem, nevěděla co dál. Nemohla dýchat, ruce měla jak led, ani oheň je nezahřál. Dlouhé vlasy neměla zapletené, ale rozháněl je vítr a vplétaly se do nich větvičky a listí.

Nešťastná Sněhulka došla pod jablůňku, kde ji před lety našel Zvonkovec. Usedla pod ni, slzy jí kapaly do klína a zábyly. Proč jsou lidi tak zlí? Nadechla se zhluboka, otočila tvář k nebi, zády se opřela o kmen a Svíce v jeskyni zhasly.

Lidé v Křečanech už Sněhulku dlouho neviděli, Chyběla jim, chyběla jim její pomoc, ale už se jí nikdy nedočkali. Už jim nikdy nepřinesla své bylinky, nepotěšila je svou přítomností. Věděli, že se jí stalo něco hrozného a bylo jim moc smutno. Ne všichni lidé na světě jsou zlí.

Na její památku se rozhodli vysadit kolem křečanského kostela lípy. Vzali rýče a stromky zasadili. Když je sázeli, slzy jim kapaly do hlíny a nikomu nebylo do řeči. Alespoň takhle se mohou Sněhulce odvděčit. Zasadí lípy, které

ještě po staletí budou všem připomínat, že tu žila bylinkářka, která pomáhala a žila pro lidi a pro zradu v lásce dodýchala.

Lípy kolem kostela dodnes Sněhulku připomínají a když půjdete kolem, tak se zaposlouchejte. Jejich šumění vám možná o Sněhulce lecos prozradí. I skalky stojí na svém místě dodnes. Ale těžko najdete vchod do nejkrásnějšího domova na světě. Ten už zůstane navěky uzavřen.... Zřejmě.

Zajíc

Toulal jsem se mezi poli,
byl jsem tam už hodinku.
Když tu náhle narazil jsem
na zaječí rodinku.

Dva dospělí zajíci,
a pět malých zajíčků,
nevěřil jsem vlastním očím,
asi měli rozcvíčku.

Hopsali si nejdřív vlevo,
potom zase doprava,
To vše přede mnou se dělo,
byla to fakt zábava.

Nechtěl jsem je vyrušovat,
tak jsem si šel zase dál.
Díky nim jsem cestou domů,
pořád se jen usmíval.

0 Ěromdopolicovi

Naposledy jsem vám vyprávěl smutný příběh o Sněhulce a jestli si, milé děti myslíte, že nadpřirozené bytosti, které jsou obvykle dobré, neumí vyvést i pěknou lotračinu, tak se mýlíte. Pohodlně se usadte a poslechněte si další příběh.

Když se skřítek Zvonkovec dozvěděl, co se stalo jeho oblíbené Sněhulce, rozpoutalo se nad lesem peklo. Ne, že by chtěl potrestat všechny lidi, to ne. On věděl, že jsou prostě lidé dobří a lidé špatní, poctiví a podvodníci, dobromyslové a zlotřilci, šlechetní a vykukové, ale odchod Sněhulky ho naplnil velkou bolestí a zlobou. A když se zlobí nadpřirozená bytost a ještě s tak velkou mocí, jako je Zvonkovec, to se vám potom dějí věci! Nad lesem, na severu, se zatáhlo, připlul černý mrak a létaly z něj blesky na všechny strany. Do toho vítr vytvořil velký trychtýř a lámal stromy a natahoval kameny a zase je rozhazoval po okolí. Prostě kdo to nadělení viděl, rychle se běžel schovat, protože to byla hrůza.

Rádění Zvonkovce netrvalo dlouho, jen pár minut, ale stálo to za to. Lidé pochopili, že jsou proti silám přírody a nadpřirozených bytostí jen malíci červíci. Ještě dodnes můžete svědky jeho zloby potkávat každý den. Když se rozhlédnete po krajině, uvidíte spoustu nesmyslně položených kamenů, které jako by tam vůbec nepatřily. Určitě jste si toho také všimli. To je památka na jedinou Zvonkovcovu zlobu. Až zase při svých toulkách po vsi narazíte na kámen, který jako by spadl z nebe, vzpomeňte si na Zvonkovce a buďte pokorní.

Skřítek tu největší zlobu ze sebe dostal, ale rozhodl se, že toho, kdo za odchod Sněhulky je zodpovědný, ztrestá tak, že na to do nejdélsí smrti nezapomene. Stvořil v noci při úplňku bytost. Těžko popisovat, jak vypadala, ale pokusím se.

Představte si tvora, který má tělo pokryté zažloutlým špinavým listím stromů, nohy malinké a stočené jak houslový klíč, ruce obrovské, že by mohl duby lámat a hlavu velikou jak dýně. Místo vlasů mech, místo očí tmavé oblázky, pusou od ucha k uchu a v ní pevné zuby a za nimi jazyk, který se uměl ohánět jak nabroušená šavle. A teď si představte, že tohle stvoření potkáte v lese za soumraku nebo i v pravé poledne. To je jedno. Vezmete hned nohy na ramena a zastavíte se až doma za pecí. A to jsem vám ještě neprozradil, že Zvonkovec obdařil tohle stvoření chraplavým hlasem a vložil do něj neutuchající dobrou náladu, takže tato bytost se neustále smála. Ale to nebyl normální smích. To byl smích jako když uklouznete doma v komoře a na hlavu se vám postupně sesypou všechny věci z vrchních polic. Takový to byl smích. Aby své dílo umocnil, dal osobě do vínku dar. Mohla být neviditelná a mohla procházet přes dřevěné dveře i kamenné zdi.

A na tohle stvoření se Zvonkovec dívá a neví, jak mohl něco takového vůbec

Hromdopolice

stvořit. Neví jak, ale s dílem je spokojen. Potáhne ze své fajfky a povídá: „Hrom do police, jak já ti budu říkat?“ přemýšlí a drbe se pod kloboukem ve vlasech. „To je nápad! Nebudu nic vymýšlet. Budeš Hromdopolice,“ pousmál se skřítek a bylo ujednáno.

Dříve než pustil Zvonkovec Hromdopolice do světa, povídá mu: „Tvým úkolem je být nablízku jedné osobě. Je to statkář Svátek a budeš mu neustále v patách a dohlídneš na to, aby se mu práce nedařila a nač sáhne, aby špatně dopadlo.“ Hromdopolice se usmál. To ale není to pravé slovo. Zvonkovcovi se při té představě opotila záda. Hromdopolice se rozeběhl s dobrou náladou do světa.

Zde musíme vysvětlit, že statkář Svátek je oním mládencem, který zlomil Sněhulce srdce. Mezitím převzal po majetném tchánovi hospodářství a stal se z něj velký pán. Rychle zapomněl na kouzla přírody, která mu Sněhulka trpělivě ukazovala, a stal se z něj člověk nafoukaný a lakotný.

Hromdopolice věděl dobře, co od něj skřítek očekává. Však byl za tímto účelem stvořen. Namířil si to rovnou na Svátkovo hospodářství, které leželo mezi Křečany a Rumburkem. Aby po cestě nestrašil děti a kolemjdoucí, byl neviditelný a takhle vešel až na Svátkův hlavní dvůr. Mladý statkář tam zrovna vybíral čuníka, kterého mají čeledíni zapíchnout na nedělní oběd. Rád si pochutnával na pečince a vždy se najedl až k prasknutí.

„Tenhle je dost vykrmený, toho mi zapíchněte,“ rozkázal Svátek čeledínům a ukazoval na pěkně vypasené prasátko. V duchu se už olizoval, jak si představoval prostřený stůl. „Jak poroučíte pane hospodáři,“ poslušně přikývl jeden z čeledínů a hned se vrhl k čuníkovi. A tehdy poprvé zapracoval Hromdopolice. Ukázal se na chvilinku praseti. Tomu se zježily všechny chlupy na hřbetě a vyrazilo přímo proti Svátkovi. Chtěl mu proběhnout mezi nohama, ale jak bylo vysoké krásně vykrmené nabralo Svátka na záda a vezlo ho na hřbetě po dvorku. To čuníka ještě více vyděsilo a vběhl i se statkářem do chlívků. Jenže chlívek měl nízké stropy a Svátek naboural hlavou do trámu a sesypal se před chlívkem na zem. Scéna jak z rodea vydělala i ostatní vepře a ti se běželi do chlívků schovat také. Všichni při tom přeběhli přes záda ležícího statkáře. Tenkrát se poprvé celým dvorem rozlehl hlasitý a potměšilý Hromdopolicův smích. Z pečinky už nic nebylo, protože vyděšení čeledíni se rozutekli a vrátili se až druhý den.

Statkář Svátek se léčil několik dní v posteli a byl rád, že útok vepřů přežil. Když po týdnu vylezl opět ven, rozhlédl se po dvoře a rozhodl, že se postaví nové, vyšší chlívky pro prasata. Hned dal příkaz čeledínům. Budou stát tady napravo a pracovat se začne okamžitě. „Pantáto, máme ale dost jiné práce. Pole nepočkají,“ namítal Vendelín, jeden z čeledínů. „Co si to dovoluješ, ty nulo,“ křičel Svátek na Vendelína. „Vezmi tamhle ten krumpáč a kopni do země,“ křičel statkář.

Vendelín raději hned vzal krumpáč do ruky, aby nechtyl od Svátka ještě nějaký ten kopanec do pozadí. Statkář šel s Vendelínem na místo, kde se bude

stavět nový chlívek a vůbec netušil, že na studni už sedí host, kterého nikdo nevidí. Ano, hádáte správně, byl to Hromdopolice a začal čarovat. Vendelín se chopil náradí a rozpráhl se, jenže krumpáč vyletěl z násady a trefil Svátka přímo mezi oči. Ten se zakymácel a natáhl se zase na zem.

Když se po dvou dnech probudil, už slyšel jen z vyprávění, že se po ráně do hlavy, kterou obdržel, rozlehl opět ten strašný smích a čeledíni se rozutekli a ještě se nevrátili. „Co je to za prokletí?“ naříkal Svátek a sáhl si na čelo, kde mu od rány krumpáčem vyrostla boule jak roh.

Uběhlo několik dní, ale čeledíni se nevraceli. Nediťte se, Hromdopolice je navštěvoval ještě ve snu. To dá rozum, že by je mohl Svátek tahat zpátky párem volů a neuspěl by. Těžko teď čeledína ve vesnici najde. Mezi lidmi se už povídá, že jeho statek posedl zlý duch. Nic naplat, hospodářství nepočká. Svátek zapráhl koně a vydal se na louku shrabat a dovézt seno. Vše vypadalo dobře. Dojel na místo v pořádku, nahrabal seno a naložil ho na vůz. Sotva dal povel koním, upadlo kolo od vozu. Svátek klekl na kolena a začal kolo znovu nasazovat. Po chvíli se mu to podařilo. Vyjel k domovu. Asi v půli cesty se pod kolem objevil velký kámen. Vůz se mu převrhl. Lidé se seběhli, pomohli vůz vrátit na kola a pomohli zpátky naložit seno. Statkář se opět vydal k domovu. Už viděl v dálce vrata svého stavení, když v tom se rychle přihnul černý mrak a začaly z něj padat takové provazy deště, že se Svátek musel ukrýt pod podlahou vozu. Zůstal suchý, ale seno bylo promoklé, na vyhození. A v tu chvíli se to zase ozvalo. Smích jako když prší hrnce z nebe a padají na kamennou podlahu. Hromdopolice byl se svou prací spokojen.

Tak to šlo každý den. Na co Svátek sáhl, to se pokazilo. Opravoval střechu, spadl dolů. Štípal dřevo, sekl se do nohy. Náradí se mu lámalo pod rukama. Vařil oběd, popálil se o kamna. Koval koně, dostal nakopáno. Nedařilo se mu nic a do toho pořád ten ukrutný smích. Lidé se jeho statku vyhýbali, takže zůstal Svátek úplně sám. Nakonec se rozhodl, že statek prodá. Dostal hodně málo peněz. Říkalo se, že tam straší. Dal peníze do kapsy a vydal se do sousední vsi. Než tam došel, všechny peníze mu z kapsy vypadaly a neměl nic. Sedl si tedy na stráž pod šípkový keř a neodvážil se udělat ani krok.

To se ho už zželelo i samotnému Hromdopolicovi. Ukázal se před ním a Svátek už se ani nevyděsil, byl zlomený, už neměl sílu ani utíkat. Beztak by určitě zakopl a přistál by na kameni nebo v kravském lejně. „Už jsi pochopil?“ zeptal se krátce Hromdopolice chraplavým hlasem. Svátek mlčky kývl. „Tak si to pamatuj,“ zasmál se Hromdopolice a zmizel. Povídá se, že Svátek odešel do dalekých krajín, kde začal pomáhat lidem, aby odčinil svůj hřích. Začal opět hospodařit a rozdával vše, co vypěstoval chudým. Na svůj slib nikdy nezapomněl. A co Hromdopolice? To máte tak. V Křečanech se mu zalíbilo. Nediťte se, je to jeho rodiště. Chodí tu krajem. Až se vám zas něco nepodaří, uhoďte se, spadnete, spálíte oběd, rozbijete okno nebo vám třeba spadne na rameno ptačí hovínko, nehněvejte se a pořádně se rozhlédněte. Myslím, že nedaleko bude sedět Hromdopolice a bude se smát tomu, k čemu byl stvořen.

Žabka

U rybníka na kameni,
zelená si žabka sedí.
Zřejmě čeká na krmení,
ale muška nepřiletí.
A tak sedí, nehýbá se.
Prohlížím ji v celé kráse.
Už mne měla asi dost,
nebo na mne měla zlost,
vyskočila vysoko.
Žbluňk a už je hluboko.
Plave si teď ve vodě,
a nic nenechá náhodě,
Vyleze zas z vody ven,
a zas si sedne na kámen,
Bude to však za chvíli,
až odcházet mne uvidí,
O společnost nestojí,
je raději sama.
Jinak se prý nenají,
a to by vážně ráda.

0 třech rozhlednách

Starosta obce bývá vážený občan, do čela se většinou dostává, protože je moudrý a je schopen se postarat o blaho lidí. Za dobrého starosty se mají dobře i lidé žijící ve vsi. Jak si ale řekneme v následujícím příběhu, ne vždy se slovo „starosta“ rovná „moudrosti.“

Náš příběh se odehrál za časů starosty Sudíka. Nebyl to vůbec zlý člověk. O lidi docela pečoval a o vesnici taky. Měl však jeden velký nešvar. Snažil se mít stále více než měli starostové okolních obcí a měst. Křečany nebyly zase tak velké, jako třeba sousední město Rumburk, a proto se mohl jen těžko s Rumburským starostou rovnat. To mu nedávalo spát a pořád vymýšlel, jak rumburského starostu trumfnout.

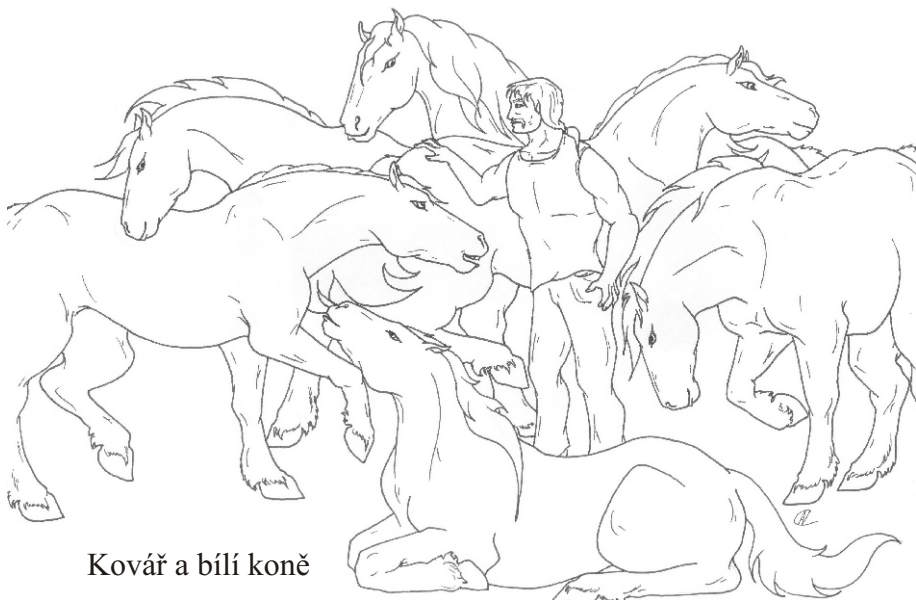
Když například zjistil, že rumburský starosta jezdí v kočáře taženém dvěma páry bílých koní, řekl, že to takhle nenechá, musí mít tři páry běloušů. No jo, ono se řekne tři páry bílých koní. Kde je ale vzít? Ve vesnici měli lidé vraníky, ryzáky, pár hnědáků, ale jak naschvál, bělouši tu nebyli. „Starosto, měl bych doma dva páry bílých krav,“ utahoval si ze Sudíka statkář Horný, když se dozvěděl o tom, že se shání bílí koně pro starostu.

„Nech si ty vtípky Horný,“ hrozil mu starosta hůlkou, kterou nosil neustále s sebou. Odjinud zas bylo slyšet: „Starosto, měl bych doma hnědáky, ale jestli chceš, tak je pro tebe přemaluju,“ přidal se hospodář Málek. To už Sudík jen mávnul rukou a šel dál. Jeho touha po bílých koních však byla ohromná. Zavolal si kováře Pánka a povídá mu: „Pánku, ty se přece v koních vyznáš. Dám ti peníze a vydáš se mi bělouše pořídit.“ Když viděl Pánka, jak dělá různé znechucené obličejy, protože se mu do shánění koní vůbec nechtělo, rychle dodal: „Škodný na tom nebudeš.“ Pánek nakonec souhlasil a vydal se splnit Sudíkovu touhu.

Netrvalo dlouho a za pár dní se Pánek opravdu vrátil s šesti bělouši. Starosta Sudík ho pochválil a hned nechal zapřáhnout, aby se předvedl v kočáře taženými třemi páry bílých koní. Jeho první cesta vedla samozřejmě také do sousedního Rumburka, kde nezapomněl přikázat kočímu, aby rumburské náměstí objel alespoň třikrát.

Tak to bylo s koňmi. Ale představte si, co se stalo, když si nechal starosta z Vlčí Hory pořídit starostenský rybník na chov kaprů. Když se to Sudík dozvěděl, musel mít rybník také a kaprů ještě více. Hned vyhnal porybného, aby našel vhodné místo na nový rybník. Každé malé dítě ví, že vybudovat rybník není nic jednoduchého. Musí to být vhodné místo, musí být silný přítok a o spoustě dalších věcí se musí dobře přemýšlet. Jenže u starosty Sudíka to bylo jiné. Muselo to být hned a pokud možno kousek od návsi, aby se nemusel dlouho někam trmáčet.

Porybný Sudíka už dobře znal, proto našel místo, které se starostovi líbilo natolik, že ho odměnil jednou výplatou navíc. Porybného brzy vystřídali místní

Kovář a bílí koně

lidé s náradím a pod starostovým dohledem dali se do práce. Kopali, hloubili, odváželi hlínu, zpevňovali břehy a navázeli hráz. No, co vám děti budu povídat, otočilo se jen pár týdnů a Sudík měl nový starostenský rybník. Vysadili do něj kapříky a starosta to měl z radnice jen pár kroků na rybolov. Dodnes se rybník zachoval, i když svou slávu má už dávno za sebou. Když půjdete z návsi směrem na Rumburk, najdete rybník po pravé straně, hned ve druhé zatáčce od návsi. Ale kapry byste tu dnes hledali už marně.

To bylo s rybníkem, ale nechte si ještě povídat o tom, co se přihodilo, když si starosta z Krásné Lípy najal ponocného, který vyvolával noční hodiny ve dvou jazycích. Česky a německy. I tohle se brzy ke zvědavým uším starosty Sudíka doneslo a pojala ho závist. „Když jejich ponocný umí dva jazyky, tak já musím mít ponocného, který mluví alespoň jedním jazykem navíc.“

Najít někoho, kdo mluví česky a německy nebyl zas takový problém, ale kde vzít třetí světový jazyk? Dlouho se nedařilo, až místní učitel dostal skvělý nápad. Přivede prý člověka, který sice umí jen česky a německy, ale to nevádí. Ten třetí jazyk si vymyslí. „Vždyť tomu stejně nikdo nebude rozumět a lidem řekneme, že mluví třeba čínsky,“ navrhoval vzdělaný učitel.

Starostovi se nápad velice líbil a hned se dali do práce. Pozvali nového ponocného. „Tak řekni něco německy,“ pobídl Sudík ponocného. „Kain problém, herr Sudik,“ zašprechtíl ke spokojenosti starosty ponocný. „A co ta čínština?“ strchoval se Sudík. „Nebojte, pane starosto, jsme připraveni,“ zaháněl obavy učitel a ponocný spustil: „Suang tien bo g nuen,“ vysypal ze sebe ponocný. Starosta se zatvářil nevěřičně. „Co to povídal?“ zeptal se. „No přece:

Dvanáctá hodina odbyla,“ odpověděl učitel. „No tak hurá,“ zaradoval se Sudík, že zas bude mít víc než druzí a vyslal nového ponocného do služby.

Problém byl v tom, že nový ponocný si rád v hospodě přihnul a pak se mu čeština, němčina i čínština pletla dohromady a po nocích řval takové nesrozumitelné věty, že byla lež brzy prokouknuta a starosta Sudík měl z ostudy kabát.

Jestli si ale myslíte, že to starostu odradilo, tak to se mýlíte. Do problému zasvětil úředníky z radnice, které vyslal do světa s tím, že mu musí najít ponocného, který umí tři jazyky. Úředníci se postupně vraceli s nepořízenou a starosta Sudík z toho byl nesmírně rozladěn. Když už to vypadalo, že vše skončí fiaskem, přibelhal se nejstarší úředník nesměle před starostův stůl.

„Pane starosto, našel jsem člověka, který by pro nás, pardon, pro vás, dělal ponocného a umí tři světové jazyky,“ povídá nesměle úředník. „Sláva,“ vyskočil Sudík od stolu s úsměvem ve tvářích. „No ale má to jeden háček,“ dodává ještě opatrněji úředníček. Starosta zas dopadl do mohutného křesla a zatvářil se kysele. „On totiž ten náš člověk je arab, který dlouho žil ve Francii a taky v Německu, a tak ovládá tři světové jazyky,“ vysvětluje pomalu úředník. „No ale to je výborná zpráva,“ vyskočil znovu z křesla starosta. Ale úředník dodal: „Umí francouzsky, německy a arabsky, ale neumí česky.“

Úředník si schoval obličej rukama, protože čekal smřšť starostových slov na svou hlavu. To se ale zmýlil. Sudík radostně povídá: „No to nevádí, tři jazyky umí a basta, čeština netřeba. Přidám vám na platu,“ uzavřel záležitost starosta Sudík.

Od té doby měli Křečanští ponocného, který hlásil ve třech jazycích, ale nikdo z místních mu nerozuměl.

Říkáte si, že je to hrozná hloupost? Takhle bych vám mohl o starostovi Sudíkovi povídat ještě dlouho, ale věřte, že to, co jste slyšeli, není ještě nic proti tomu, co mělo přijít. Však uvidíte.

Starostové Rumburka a Vlčí Hory se společně dohodli, že postaví na svých kopcích rozhlednu, aby z jedné bylo dobře vidět na druhou. Stvrdí tím přátelství a lidem se postarají o novou atrakci. Jak se dohodli, tak učinili a brzy vyrostla rozhledna na Vlčí hoře a taky nad Rumburkem. Ta dostala název Dymník. Lidé si stavby velmi chválili a často je navštěvovali. Dokonce i starosta Sudík se byl podívat. Je jasné, že to nemohl pojmout jako oficiální návštěvu, takže se převlékl do starých šatů s kapucí. Do ruky vzal dřevěnou hůl a vydal se nejprve na Vlčí horu. Už v polovině cesty proklínal nápad jít celou cestu pěšky. Sotva popadal dech a přitom ho nejstrmější úsek cesty teprve čekal. Svačinu, kterou mu připravila paní starostová, snědl už za posledním křečanským domem, takže teď už neměl co zakousnout.

Kdyby nebyl na stavbu tak zvědavý, už dávno by se otočil a šel zpátky. Jenže v jeho závistivé hlavičce se mu už rodil plán, kterým chtěl všechny překvapit a který mu nedovoľoval cestu vzdát.

Když přišel ke studánce Veronice, která vyvěrá ze země kousek pod

rozhlednou, lehl si na záda a nechal si čerstvou, studenou vodu téct rovnou do pusy. Po chvilce osvěžení se vydal zdolat poslední kus cesty. Bohužel ten nejvíce do kopce. „Proč staví ty rozhledny tak vysoko?“ brblal si pro sebe a ani si neuvědomoval, co to povídá za hloupost. Klopýtal přes čedičové kameny, aby nakonec vrchol kopce přeci jen zdolal. Teď už zbývaly jen schody nahoru. Vyšel je, ale nahoře se musel dlouze vydýchat, než se začal kochat pohledem do dálky.

Byl okouzlen, rozhled byl úžasný. Vydržel nahoře dlouho a kochal se a kochal. Až když se začalo pomalu smrákat, uvědomil si, že by se měl vydat na cestu domů. S kopce se jde lépe, takže dorazil zpátky do Křečan zároveň se setměním a celý večer vyprávěl ženě co zažil. Nezapomněl poznamenat, že příště by to chtělo větší svačinu

Druhý den se rozhodl navštívit Dýmník, opět v přestrojení. Už však neudělal tu chybu, že by šel celou cestu pěšky. Nechal se krytým kočárem dovézt až těsně pod rozhlednu a ten poslední kousek už došel pěšky. Zatím kočí na něj čekal, aby ho dovezl opět domů. I zde se Sudíkovi moc líbilo a i zde vydržel hodně dlouho. Při cestě zpátky se rozhodl. Musí v Křečanech postavit také rozhlednu a ještě vyšší než mají sousedé.

Když svůj nápad doma prozradil slavnostně své ženě, ta si poklepala na čelo a utekla před ním do vedlejší místnosti a zamkla se tam. To však starostu nemohlo od plánu odradit. Hned druhý den nechal svolat pány radní a svůj návrh jim sdělil. Nejdříve po sobě radní koukali s nevěřícím výrazem. Mysleli si, že starostu posedla horká nemoc. Brzy si však uvědomili, že by je mohl starosta vyměnit, a tak mu jeho plán na výstavbu rozhledny s nadšením odkývali.

Lidé z vesnice už tak nadšení nebyli. Čekaly je měsíce tvrdé dřiny. Jako místo byl vybrán Ptačí vrch. Odtud je dobře vidět na Vlčí horu i na Dýmník a zde se podle starostových slov bude rozhledna celému světu dobře vyjímat. Lidé začali vozit kamení. Byla to neskutečná dřina a pod vedením stavebních mistrů se začalo budovat.

Na stavbě pracovala polovina dospělých mužů z vesnice, takže práce šla celkem od ruky. Brzy se rozhledna tyčila dvacet metrů nad zem. Stavební mistři chtěli dílo ukončit, ale starosta Sudík o tom nechtěl ani slyšet. „Jen stavte výš, to je ještě málo,“ říkal jim. Tak se stavělo. Dalších deset metrů bylo na světě. „Jen výš, jen výš,“ popoháněl stavbu Sudík a nic nedbal slov stavebních mistrů, kteří mu říkali, že takhle vysoká věž nevydrží nápor větru.

Stavělo se ještě výš. Když byla věž vysoká čtyřicet pět metrů, došlo naštěstí kamení. Už nebylo kde brát. Tak stavba skončila.

Na slavnostní otevření pozval starosta mnoho významných lidí z blízka i z daleka a všichni jeho stavbu obdivovali, ale nikdo se neodvážil vyjít až nahoru. Sám starosta šel příkladem, a i když měl sevřený žaludek, nakonec nahoru vyšplhal a zamával všem lidem dolů. Cítil, jak nahoře hrozně fouká vítr, Ptačí vrch byl sám o sobě větrným místem a tolik metrů nad zemí vítr samozřejmě

sílil. Věž se ve větru nahoře divně vlnila a Sudíkovi se udělalo zle, proto raději spěchal dolů.

O nevolnosti dole nikomu neřekl a sklidil velký potlesk za to veledílo a za svou odvalu. Konečně byl starosta středem pozornosti, jak si vždy přál. Chodil vzpřímeně, nos mírně nahoru, no dalo by se říci, že se naparoval jako krocan. Myslet si mohl každý co chtěl, ale slavnostní otevření rozhledny na Ptačím vrchu se podařilo.

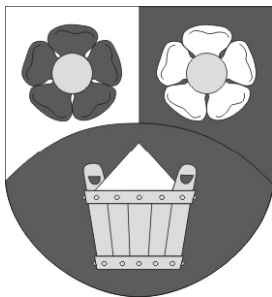
V podvečer se všichni rozešli do svých domovů. Nejenže už měli všichni dost veselí, ale také se hnaly dešťové mraky a vypadalo to na pořádný slejvák.

Přišlo to kolem desáté večer, když zrovna arabský ponocný oznamoval nesrozumitelnou hatmatilkou další hodinu. T se právě spustil liják a z nebe začaly létat blesky. Nikdo ve vesnici nemohl přeslechnout tu ránu, když blesk uhodil do nové rozhledny a pak tu druhou, když se horda kamení zřítla dolů.

Ráno se všichni přiběhli na tu spoušť podívat. Tedy kromě starosty, kterému bylo jasné, co se stalo a stud mu nedovoloval vystrčit nos z radnice. Rozhledna už nebyla, jen se všude válely hromady kamení. Lidé se na starostu právem rozhněvali. Spoustu jejich práce přišlo v niveč. Nebyl z ní žádný užitek. Rozhňevaný dav vytáhl směrem k radnici. Brzy lidé zaplnili náves a čekali na starostu, že mu pěkně vyčiní. Ten však nevylezl, bál se. Poslal jen svého úředníka, který oznámil, že si všichni mohou nabrat z rozhledny tolik kamení, kolik jen budou potřebovat. To lidi uklidnilo a dali se zase do svážení kamení.

Ze slavné jednodenní rozhledny bylo postaveno spoustu maštalí a kamenných domů. Teď teprve kameny posloužily správnému účelu a na místě rozhledny nezůstal ani jediný.

A co bylo se starostou Sudíkem? Ještě udělal pár hloupostí, ale brzy na to dostarostoval a byl vyměněn. Z Křečan se úplně odstěhoval, někam daleko, kde jeho hloupé nápady lidé neznali a nechali ho bez pošklebků v klidu žít. Inu, kdo chce moc, nemívá nakonec nic.

Krtek

Vyrostlo nám na zahradě pár hliněných kopečků.
Kdopak to má na svědomí, kdo bydlí v tom domečku?
Čumáček má od hlíny a pěkný černý kožíšek,
Pod zemí mu chodby vrtá pár šikovních tlapíček.
Na hlavě má oči, co nemaj' rádi sluníčko,
Miluje jen tmou, světla jenom maličko.
Dokáže být hodně pilný, je to malý šikula,
přes noc naší zahrádku obryl celou dokola.
Jestlipak už děti víte, o kom tady povídám?
Je to přece malý krtek. I z pohádek ho znám.

0 Petrovi a loupežnickém hrádku

Nad Brtníky, v hlubokých lesích, stál hrádek vytesaný ve skále. Byl už mnoho let opuštěný a vlastně lidé ani nevěděli, kde přesně stojí. Kdysi, to už je ale mnoho generací zpátky, tam měl sídlit krutý loupežník, který se tam usídlil, aby okrádal obchodníky, kteří si přes hluboké lesy zkracovali cestu se zbožím. To už je ale opravdu dávno. Na hrádek se dávno zapomnělo i na to, kde stojí. Nebude to už trvat dlouho a bude znovu objeven ... Jen čtěte dál.

Dole ve vesnici, v Brtníkách, žil statkář Roubal. Majetky měl veliké, takže se také těšil úctě lidí. Byl to dobrý člověk. Hodný, vstřícný, ale jak šlo o jeho dceru Hanku, dokázal se tak rozčilit, že se mu všichni klidili z cesty, aby neschytali nějakou tu ránu od blesků, co uměl kolem sebe pouštět. Rozumějte, to bylo totiž tak. Hanka byla už holka na vdávání a přitom ještě krásná, jak z růže květ. Neměla o nápadníky nouzi. Jenže statkář Roubal ji hlídal jak oko v hlavě a jen se nějaký nápadník objevil u stavení, hnal ho do polí s vidlemi v rukou. Nechtěl slyšet o vdávání. Přece nevychoval jedinou dceru pro nějakého chudého hejhulu z vesnice.

Jak už to tak ale bývá, zakázané ovoce nejvíce chutná. Hanka se tajně scházela se svým milým. Byl jím kovářský učedník Petr. Moc, šikovný mládenec, urostlý a s dobrým srdcem. Pocházel z chudé rodiny, takže těžko mohl jít požádat statkáře Roubala o ruku jeho dcery. Nezbyvalo, než se občas s Hankou scházet někde v polích za vesnicí. A to jen, když utekla tátovi na chvíli z dohledu.

Mládí je ale zbrklé a někdy nerozvážné, což se ukázalo i v tomto případě. „Haničko, už toho tajnůstkářství mám dost. Miluju tě celým srdíčkem a chtěl bych si tě vzít. Půjdu požádat tvého otce o tvou ruku,“ povídá rázně Petr Haniče, jednou, když zase spolu seděli u šípkového keře mezi poli.

„Petříčku, ty jsi snad dostal ze sluníčka úpal a horečka ti zatemnila rozum,“ spráskla ruce Hanička. „Cožpak si myslíš, že u mého otce pochodíš?“

„Pochodím, nepochodím. Prostě půjdu a o tebe si řeknu,“ nedal si nic Petr vymluvit. „A půjdu hned.“

Jak rozhodl, tak udělal. Vykročil na cestu a už si to rázoval směrem k Roubalovu statku. Hanička běžela za ním a skoro mu nestačila. Pořád lomila rukama a něco povídala, ale Petr jako by neslyšel a co si umanol, to se rozhodl vykonat.

Vkročil před Roubalův statek a viděl, jak hospodář zrovna sedí u polední polévky, kterou mu žena připravila. Došel až ke stolu a hluboce se poklonil, Hanička doklopýtala za ním. „Pantáto, hospodáři, přišel jsem vás požádat o ruku vaší Haničky,“ vyslovil Petr rázně a s odhodláním.

Roubalovi zhořkla brambora z polévky v ústech až se z toho zakuckal.

„Cože?“ zařval a hodil po Petrovi lžící. Div, že se netrefil, Petr od něj stál jen pár kroků. „Co si to dovoluješ? Přijít sem v době oběda a zkazit mi takovým nesmyslem chuť k jídlu,“ hromoval hospodář a koukal, co by po Petrovi ještě hodil.

„Mám Haničku tuze rád a“ Petr nedopověděl. Roubal odhodil stůl stranou a na Petra se s vrčením vzteklého psa vrhl. Jenže on nebyl Petr učněm kovářským pro nic za nic. Urostlý byl, že by mu mohli i dřevorubci závidět a ruce měl silné a svalnaté. Když už viděl, že Roubal to myslí vážně a střetu se nevyhne, zastavil ho rukou, otočil ho, chytil v podpaží a usadil zpátky na lavičku u převráceného stolu. To Roubal nečekal a zůstal na chvíli sedět s otevřenou pusou. Ale jen na chvíli. Pak se zase rozkřičel.

„Mazej z mého statku, drzý spratku,“ na chvíli se zarazil. To když zjistil, jak se mu to hezky rýmuje, ale pak spustil znovu: „O ruku mé dcery přijď žádat, až budeš mít dost peněz a nebudeš drban z trhanova. Dřív se tu neukazuj.“

„Pantáto a kde mám peníze vydělat? Jsem poctivý kovář, ale velké jmění tím nevydělám,“ otázal se Petr. „To je mi jedno, jdi třeba okrádat pocestné,“ vybuchl Roubal a zašel i s rodinou do domu a zabouchl dveře.

„Okrádat pocestné, okrádat pocestné,“ opakoval si Petr poslední Roubalova slova. „Asi mi nic jiného nezbude,“ povídá po chvíli.

Od statku šel rovnou do rodné chaloupky. Stála hned za brtnickou kovárnou. Doma všechno pověděl mamince a tatínkovi a řekl jim, že to takhle nejde, že musí jít do světa, aby vydělal nějaké penízky. Ještě než odešel z domu, poprosil smutnou maminku, aby vyřídila Hance, že se brzy vrátí i s penězi a pak si ji vezme za ženu.

Naposledy se otočil, zamával rodičům a vydal se do lesů. V hlavě už měl plán, který by mu mohl pomoci vysloužit si svou milovanou.

Už jako dítě slyšel vyprávět příběhy o skalním hrádku hluboko v lesích. Rozhodl se, že ho najde. To by bylo, aby tam nebyl po loupežnících nějaký ukrytý poklad. Věděl, že to nebude jednoduchá práce. Hrádek je dávno zapomenutý a z vesnice nikdo neví, kde ho hledat. Hnala ho však vidina svatby s Haničkou a to byla nějaká síla.

Prvních pár dní chodil v lesích náhodně, živil se lesními plody a přespával, kde se dalo, většinou pod nějakým převisem. Ve skalách jich bylo naštěstí dost. Začínal si uvědomovat, že takhle asi hrádek nikdy nenajde. Bloudil sem a tam a někde byl už víckrát, ale na určitá místa vůbec nezašel. Těch bylo mnohonásobně víc.

Asi sedmý den od jeho odchodu z domova, slézal zase jednu skálu dolu do roklinky, kde protékal potok. Zahlédl, jak na břehu sedí stařeček. Měl bílé vlasy, otrhané oblečení a v ruce třímал mohutnou hůl. Seděl tiše nahnutý nad potokem a jen občas prudce uhodil holí do vody. Petr si myslel, že to bude nejspíš nějaký blázen a tak ho pozoroval z dálky.

„Šplouch,“ ozvalo se znovu, když hůl prorazila vodní hladinou. Stařeček se

Stařík s ulovenou rybou

tentokrát hlasitě zasmál a sáhl do vody. Když ruku vytáhl, držel v ruce mohutného pstruha. Teď teprve Petrovi došlo, co stařeček dělal. On takhle lovil ryby. Petr se trochu zastyděl, že měl starce za blázna.

Najednou se stařec postavil. Stál pořád zády k Petrovi, který se ukrýval ve vysokém kapradí, a povídá, aniž by se otočil: „Tak co, chlapče, nedáš si se mnou pstruha?“

Petr se postavil. Byl překvapen, ale řeč neztratil. „Rád s vámi pojím stařečku,“ odpověděl.

„Tak pojď, tamhle na pasece mám rozdělaný oheň,“ pozval mládence stařeček.

Za chvíli už spolu seděli u ohně a na klacku se pekl veliký pstruh. Petr byl zvědavý a pořád pokládal starci otázky, ale ten se jen usmíval a prohraboval si dlouhé vousy. Po chvílce přeci jen něco řekl. „Milý Petře, já myslím, že ve skutečnosti by ses mě chtěl zeptat jenom na jednu otázku. Ta tě teď asi trápí nejvíce.“ „Máte pravdu dědečku,“ zamyslel se Petr. „Chtěl bych vědět, kde naleznu skalní hrádek. Bloudím tu už několik dní a nemohu ho najít.“

„Víš Petře, někdy to, co se nám zdá naprosto jasné, bývá nejvíce ukryté a někdy zase to, co marně hledáme, bývá hned před námi,“ pověděl tajemně stařec a Petr z toho nechápal vůbec nic. Dědeček se rozesmál a ukázal holí k protějšímu kopci. „Zkus hledat támhle,“ řekl s úsměvem. Petr se postavil na nohy, přešel kousek dál a zadíval se ke skalám, kam stařeček ukázal. Zatím nic neviděl. Otočil se a brada mu spadla dolů. Zůstal tam stát s otevřenou pusou. Stařeček byl pryč.

„Velmi podivné setkání,“ pomyslel si Petr. Dojedl chutnou rybu, uhasil oheň a vydal se směrem, kam ukazoval stařec.

Nešel dlouho, a když měl nad hlavami spoustu borovic s oranžovou kůrou, otočil se náhle vpravo. Ani nevěděl proč a jako by tu byla cestička. Už nebyla vůbec zřetelná, spíš podle kmenů stromů, které ji lemovaly se dala trošičku rozpoznat. Petr se podíval taky vlevo a tam uviděl mohutný dub s rozložitou korunou. Tady už určitě před několika dny prošel. Strom mu byl hodně povědomý. Nepřemýšlel nad tím a vydal se cestičkou mezi borovicemi.

Brzy došel ke kamenným schůdkům, které byly pokryté silnou vrstvou jehličí. Bylo vidět, že tudy dlouho nikdo nešel. Stoupal vzhůru a než se nadál, stál před úzkým vstupem do hrádku. Petr se zaradoval a rychle vběhl uličkou dovnitř. Přešel přes lávku nad hlubokým příkopem a uviděl před sebou kamenné stěny, na kterých stála poctivá dřevěná střecha. Vešel dveřmi dovnitř a uviděl velikou místnost s otevřeným ohništěm, nad kterým byl mohutný dýmník na odvod kouře. Uprostřed stál dřevěný stůl s lavicemi a pod střechou byly vytesány ve zdech výklenky, ve kterých se nejspíše spalo.

Petr byl nadšený. Našel skalní hrádek a mohl se v něm zabydlet, alespoň na chvíli. Neplánoval tu být dlouho. Najde poklad a hurá pro nevěstu.

Po chvíli si prohlédl také okolí hrádku. Bylo tu několik příkopů, spíše strží a největší radost měl z předsunuté strážnice, ze které bylo vidět daleko do krajiny.

Ted' teprve mu došlo, co stařík myslel, když vyřkl ta moudrá slova. Opravdu. Petr tu kolem hrádku už prošel, ale ten zůstal jeho očím skryt, stejně jako očím mnoha poutníků, kteří tudy prošli před ním.

Trošku oprášil nábytek v kamenné světnici, a protože se blížil večer, nanosil si jemné větvičky s listy a udělal si z nich měkkou podložku na spaní. Byl už za těch několik dní hledání utrmácený, takže hned, jak vyšly první hvězdy, uložil se ke spánku. Zítra má přece důležitý úkol. Musí najít poklad. Když usínal, myslel při tom na Haničku.

Za rozbřesku už byl na nohou. Posnídal jablka, co měl ještě s sebou z vesnice, a začal se rozhlížet kolem sebe a přemýšlel, kde by asi tak mohl být poklad ukrytý. Nejdříve hledal uvnitř místnosti. Nenašel nic. Tak hledal pod střechou. Tam byly jen pavučiny. Pak lezl po čtyřech po podlaze a opět hledal tajnou skrýš. Nic. Nikde nic.

No jo, nezbyvá, než začít hledat venku kolem hrádku. Probíral jedno místo za druhým, sem tam, kopal taky do země. Dny utíkaly, ale výsledek se nedostavoval. Ani žádný náznak nějaké tajné skrýše. Petr se začal pomalu vzdalovat od hrádku. Okruh hledání rozšiřoval a dny utíkaly. Minul jeden úplněk a blížil se už druhý, ale poklad pořád nebyl na světě. Petr už pomalu vzdával své šance.

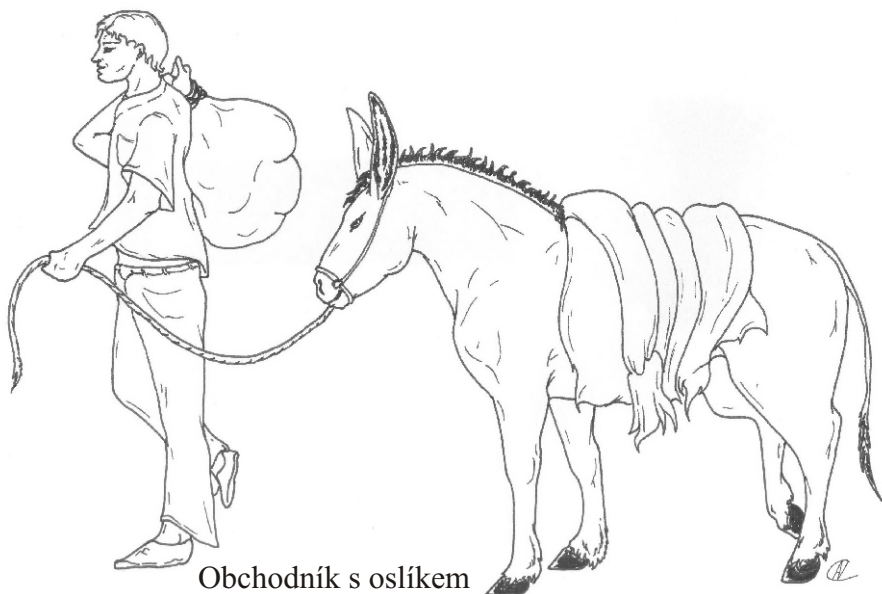
Jednoho večera seděl zase utahaný po celodenním hledání a nad ohněm dělal houbovou polévku. Stýskalo se mu po domově, po rodičích, ale hlavně po Haničce. Věděl už, že žádný poklad nenajde a byl z toho smutný. V tom si vzpomněl na slova statkáře Roubala. „Když to nejde jinak, budu tedy opravdu loupit. Bydlím v loupežnickém hrádku, tak co,“ řekl si.

Druhý den se vypravil do okolí hrádku a našel si velkou dřevěnou sukovici. Když jí potěžkal, vydal se od hrádku směrem k místům, kudy si občas obchodníci krátí cestu přes husté lesy. Začernil si obličej, na hlavu narazil starý klobouk, sedl si na velký kámen u cesty a čekal.

Hodiny utíkaly a Petr se bavil tím, že házel šišky do dálky a na různé cíle a po chvilce trénování mu to šlo dobře. Když se snažil šiškou trefit nejtenčí kmen stromu, který měl v dohledu, najednou uslyšel, jak si někdo píská. Rychle vyskočil, uchopil sukovici a schoval se za kmen mohutného dubu.

Nebylo pochyb. Někdo se blížil a pískal si pro dobrou náladu do kroku. Už ho Petr viděl. Byl to obchodník. Nesl na zádech velkou nůši se zbožím a ještě si vedl oslíka, který byl také naložený různými uzlíky látky.

„Peníze nebo život,“ vyskočil Petr před obchodníka a rozmáchl se do výšky sukovicí. Ten spadl na kolena, sepnul ruce a vyjel: „Ušetři můj život, jsem ještě mladý.“ „Dej peníze a nic se ti nestane,“ zopakoval hrozbu Petr. „Slitování pane loupežník, mám doma ženu a tři děti a musím je nějak živit. Jdu na trh, nemám žádné peníze,“ žadonil o slitování obchodník a hlas se mu klepal strachem. Než stačil Petr odpovědět, dal se přepadený do takového pláče, že se ho Petrovi zželelo. Položil sukovici na zem a povídá: „Když nemáš peníze teď,

Obchodník s oslíkem

stavíš se tu až půjdeš z trhu a zaplatíš mi za to, že tě ušetřím.“ „Jistě vele.. vele... velevážený pane loupežníku, zaplatím, všechno zaplatím,“ koktal obchodník a rychle se zvedl ze země a pelášil i s oslíkem do dálky.

„To jsem ale loupežník,“ pomyslí si Petr, „obchodníka nechám projít a nemám z toho ani vindru. Já se na tuhle práci nehodím a peníze pro Haničku takhle nevydělám. Jsem budižkničemu.“

Vzal sukovici, roztočil ji nad hlavou a odhodil ji daleko ze srázu. Pak se vydal zpátky do hrádku. Šel a všechno ho tížilo. Měl černé myšlenky. Haničku si nikdy nevyslouží.

Přešel úzkou lávku mezi skalami a vešel do hrádku. Dal ohřívat houbovou polívku nad oheň a sedl si ztrápeně za stůl. Hlava mu spadla na stůl a Petr usnul. Probudil ho divný zvuk. Jako by někdo míchal polívkou v jeho kotlíku. Rychle se otočil a překvapením si sedl zase na lavici. U ohně stál jeho známý stařík a míchal houbovku.

„Nepozveš mě na polévku?“ zeptal se Petra, aniž by se na něj podíval. „Jistě stařečku, pojďte si sednout, hned vám prostřu stůl,“ odpověděl překvapený Petr a hned se jal nabídku splnit. Nalil stařečkovi plný talíř a pak si taky sedl ke stolu.

„Petře, ty jeden kluku pomatený, nebylo by lepší penízky vydělat prací, než okrádat pocestné?“ zeptal se stařík a nabral si zase vrchovatou lžici polévky.

Petr se zastyděl, ale neodpověděl. Co by také mohl říct? Jen sklopil hlavu a nejradši by se neviděl.

„Povím ti příběh,“ pokračoval mezi jednotlivými sousty dědeček, „Nevěřil bys, kolik tady v lesích roste pokladů. Lidé ani nevědí. Pořád se pídí za zlatem a

drahokamy a při tom jim bohatství leží přímo před nosem. Přírodní bohatství.“ Stařík zase usrkl polévky a pokračoval: „Byl jsem nedávno na návštěvě u známých tady za kopcem ve vsi a zastavila mě tam jedna panímáma a ptala se mě, jestli nevím o něčem na blechy a na vši. Prý jich mají v chalupě tolik, že se nemohou už v klidu ani vyspat a jejich hospodářství také skomírá. Copak může zavšivená kravka dávat pořádné mléko? To se ví, že ne. Tak jí povídám: Panímámo, tady nahoře, v lesích, roste taková vzácná kapradina a tu když budete mít doma třeba pod slamníkem, tak se vaši posteli blechy, vši a jiná havěť zdaleka vyhnou.“

Stařeček dopověděl a mrknul po očku na Petra, jestli dobře poslouchal. Viděl, že ano, tak se usmál a dojedl zbytek polévky. „Děkuji ti za večeři a měj se krásně,“ rozloučil se stařík a vyšel spěšně ze dveří. Petr za ním hned vyběhl, ale stařík už byl pryč.

Petr byl nejdříve jak omámený. Vůbec nechápal, proč stařík přišel a proč mu povídal takový příběh. No alespoň, že tak mohl stařečkovi splatit jeho pohostinnost. Šel přiložit polínko na oheň, když v tom mu to v hlavě zapálilo. „Kapradí na vši, blechy a jiné potvory,“ vykřikl a zaradoval se.

Hned ráno se vydal do lesa kolem loupežnického hrádku a začal hledat to správné kapradí. Trhal ho a nosil do hrádku na mohutný stůl. Tam ho začal postupně lámat a drtit. Používal dva velké kameny jako podložku a jeden kulatý, kterým kapradí drtil. Po celém hrádku se linula vůně drceného kapradí. Když už měl opravdu hodně kaprad'ové drtě, vydal se do nejbližšího města, aby nakoupil látku na plátěné váčky.

Neměl žádné peníze, proto místnímu obchodníkovi s látkami štípal celý den poctivě dřevo, aby, když se setmělo, dostal jako odměnu spoustu odřezků různých látek. K tomu také nějaké kožené řemínky. Mohl toho odnést, co naložil na záda a po celodenní dřině, šťastný, se potmě vracel lesem k loupežnickému hrádku. Cestu už měl dobře prochozenou, takže nezabloudil, i když na nebi nesvítila jediná hvězda.

Potom se několik dní bavil vyráběním plátěných váček a dovnitř vkládal drcené kapradí, které už mezitím trošku oschlo, ale pořád vydávalo silnou vůni.

Když skončil s prací, vydal se do největšího města na trh. Nejdříve o kouzelné kapradí, které vyžene blechy z domu, nebyl velký zájem. Lidé účinku zázračného váčku příliš nevěřili. Ale Petr se nevzdal a na trh chodil pravidelně, a když nešel, přiděloval další a další váčky, které opět plnil kapradinovou drtí. Znovu a znovu vyražel mezi lidi.

Brzy se zpráva o zázraku jeho „medicíny“ rozkřikla po širém okolí a lidé ho začali sami vyhledávat a zázračný přípravek nakupovali ve velkém. To byla Petrova šťastná doba. Penízky se hrnuly a zájemců bylo pořád dost. Musel se ohánět, aby se na všechny dostalo.

Když už měl dostatek peněz, rozhodl se loupežnický hrádek opustit. Na rozloučenou uvařil bramborovou polívku a nechal ji bublat nad ohněm. Bylo to

jeho poděkování staříkovi, který mu pomohl ke štěstí.

Uplynul více než rok od doby, kdy opustil rodné Brtníky, ale teď se vracel se spoustou peněz a měl na mysli jenom svou Haničku.

Rodiče ho přivítali s otevřenou náručí a on jim všechno o svém dobrodružství a štěstí pověděl. Od otce se zase dozvěděl, že je na prodej hospodářství starého bezdětného sedláka Brázdy, které sousedí se statkem hospodáře Roubala. Petr tedy vyslal otce, aby statek koupil. Ten tak rád učinil a s Brázdou se velice rychle dohodl.

Neuplynulo ani pár dní od Petrova návratu do Brtníků a z kovářského učně byl hospodář. Nechal zapřáhnout do kočáru koně, nastrojil se jak o svátek a vyjel si k Roubalovu statku pro Haničku.

Brtníky jsou malá vesnice, takže statkář Roubal už o slavném Petrovu návratu slyšel a byl by blázen, kdyby sňatku bránil. Hanička s Petrem si padli do náruče a brzy měli veselku. Na svém statku hospodařili dobře a později přibrali ještě další polnosti po stárnoucím Roubalovi. Jim i jejich čtyřem dětem se dařilo moc a moc dobře.

Kachna

Celá kachní rodinka, vyrazila na vodu.
Zatoulat se nikdo nesmí, plavou pěkně v průvodu.

Táta kačer, barvami mu září šaty,
plave vpředu a ohlíží se za kachňaty.

Máma kachna starostlivě učí,
jak zahnat hlad, když v bříšku kručí.

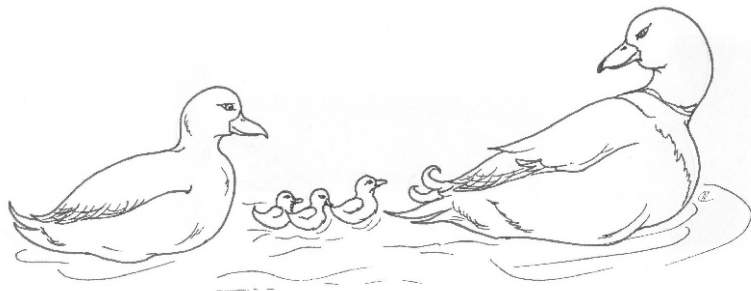
A teď pozor, přijde další škola.

Začne pršet. Kam se kachna schová?

Odplavou si do rákosí, tam se schovat dá.

Tohle každé malé kachně odmalinka zná.

A když je čas na spaní, aby se ,líp' spinkalo,
schová každá kachna zobáček si pod křídlo.

0 křečanském vánočním zázraku

Vánoční svátky byly pro všechny lidi nádherným obdobím. Také pro Křečanské. Každý se těšil na pohodu, na dlouhé večery u voňavého čaje a na vánoční příběhy, které se už odpradávná v teple místností, osvětlené jen svíčkou, vyprávěly. Náš příběh má počátek před mnoha lety, kdy ještě ani naše prabáby a jejich prabáby nešlapaly pozemské cestičky.

Honzík a Hanička byly kamarádi od dětství. Jejich rodiče byli sousedé a tak se vídali každý den. I Honzík s Haničkou se těšili každý rok na Vánoce. Nikdy na ně neměli rodiče a prarodiče tolik času, jako v době svátků. To potom děti chodily a žadonily kdekou dobrotu, která se na Vánoce připravovala a přemlouvaly kdekoho, aby jim vyprávěl pohádky. Hanička s Honzíkem seděli vedle sebe, ujídali nakrájená jablíčka a poslouchali, aby jim ani slůvko od vypravěče neuniklo. Všichni, kdo je znal, jim říkal, že to jsou vánoční děti.

Posuňme se ale kousek dále. To už bylo Honzíkovi a Haničce dvanáct let. Zase se blížily vánoční svátky a jednoho dne povídá Hanička Honzíkovi: „Měli bychom vymyslet nějakou vánoční věc, aby z ní měli radost všichni lidé ve vesnici.“ „To by bylo fajn. My dva dovedeme čas Vánoc krásně prožít, ale každý třeba nemá kolem sebe tolik lidí jako my. Někdo se třeba může cítit sám,“ přizvukoval Honzík.

Oběma myšlenka vrtala v hlavě, ale nic kloudného je nenapadalo. Do Štědrého dne zbývalo sotva čtrnáct dní a nápad pořád nepřicházel.

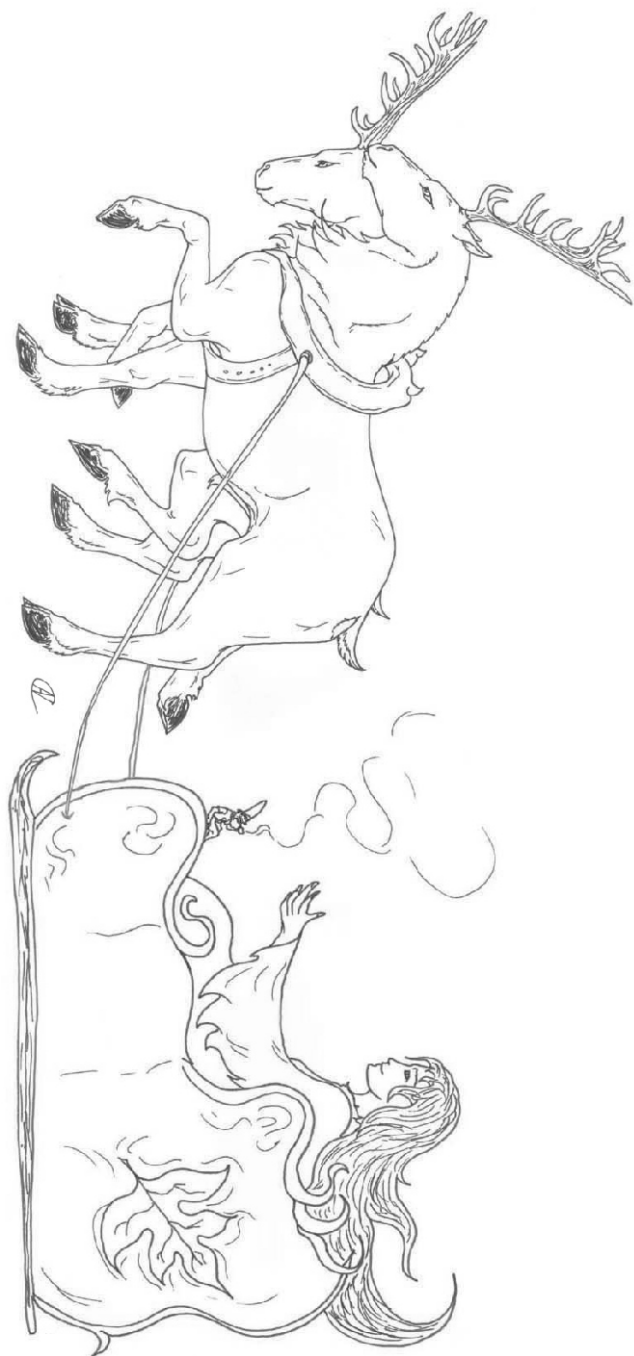
„Honzíku, Haničko, vezměte sáně a odvezte do lesa zvířátkům trošku sena a jablek,“ povídá Honzíkův děda a už podává dětem do rukou provaz od naložených sáněk. „Nikde se ale dlouho netoulejte. Za dvě hodinky se začne stmívat a to vás chci vidět už doma u kamen s hrnečkem voňavého horkého čaje,“ dodal ještě děda.

Děti poslechlly. Proč by také ne. Stačilo vytáhnout sánky do kopce k lesu, na kraji vyložit zvířátkům nadílku a zpátky mohly jet na sánkách z kopce sami.

Honzík s Haničkou šlapali sněhem k lesu a táhli za sebou sáně plné dobrot pro zvířátka z lesa. Lidé si zvířat dříve cenili mnohem více než dnes. Kdykoli byla možnost, nějak jim jejich těžký zimní osud přilepšovali.

„Pojď, Honzíku, zavezeme seno dnes hlouběji do lesa, pod ten vysoký strom na mýtině. Tam určitě chodí zvířátek mnohem více,“ navrhla zadýchaná Hanička. „To bychom mohli, ale co když se nestihneme vrátit do setmění? Dědeček bude hubovat,“ odpověděl Honzík. „Neboj, to stihneme, vždyť dole s kopce jsme na saních dřív, než napočítáš do stovky,“ rozehnala Honzíkovy obavy Hanička.

Už prošli pod korunami prvních stromů a namířili si to rovnou k mýtině. V

Luněnka se Zvonkovcem na saních

lese už bylo trošku šero. Tam přichází noc vždy dříve. To ví každý. Děti se prodíraly poslední mlazinou, která je dělila od mýtiny, když v tu chvíli zaslechly divný zvuk. Jako by slyšely ještě jedny sáně, ale mnohem větší. Proplížily se až těsně ke kraji mýtiny a spatřily něco, co ještě nikdy neviděly.

Kolem nejvyššího stromu uprostřed stálo spoustu zvířátek. Byly tu srnky, laně, jeleni, daňci, ale také lišky, jezevci, bažanti, tetřevi a mnoho dalších zvířátek. Byli tu spolu všichni svorně, bez hašteření, bez náznaku nepřátelství. Vypadalo to, jako by mezi sebou mluvili. Hanička se podívala na Honzika a ten měl pusku dokořán a oči široce otevřené. To však nebylo ještě všechno, co měly děti ten den zažít.

Zvuk saní, který před chvílkou uslyšely, sílil. Všechna zvířátka se dívala směrem, odkud zvuk přicházel. Brzy vyběhli na mýtinu dva jeleni s mohutným paroží, kteří za sebou táhli krásně zdobené saně. Na sedačce saní seděla nádherná víla s těma nejkrásnějšíma očima na světě. Společnost jí dělal malý mužík v klobouku a s fajfkou mezi našpulenými rty. Ano děti, vy už to víte, znáte ty postavy z dřívějších příběhů. Byla to víla Luněnka a s ní přijížděl skřítek Zvonkovec. Ale Hanička s Honzíkem je neznali a koukali se s otevřenou pusou.

Víla se skřítkem vezla lesním zvířátkům spoustu ovoce na přilepenou do zimních dnů. Jeleni vznešeným krokem dotáhli saně až pod vysoký strom. Pak začala Luněnka rozdávat ovoce plnými hrstmi. Zvonkovec na vše dohlížel a usmíval se. Vypouštěl obláčky bílého dýmu ze své fajfky a po očku se díval na kraj mýtiny. Dobře věděl, že je tam Honzík s Haničkou.

Když bylo vše rozdáno, Luněnka mrkla na Zvonkovce a ten bez váhání přikývl. „Milí obyvatelé lesa, je zcela běžné pomáhat druhým, proto jsme vám dárky dovezli. Nejsme tu naposledy, znovu brzy přijedeme a nejvíce toho přivezeme na Štědrý den. Rádi se tu s vámi opět setkáme a popřejeme vám nádherné Vánoce, popřejeme je všem zvířátkům a lidem dobré vůle,“ pronesla nádherným hlasem Luněnka a při posledních slovech se něžně podívala směrem k Honzíkovi a Haničce.

Děti zřetelně zachytily pohled víly a cítily ho až hluboko v srdci. Trošku je to vylekalo, ale pohled Luněnky byl laskavý, hřejivý a plný něhy, nemusely se bát.

Jeleni zatahli, saně se daly do pohybu a brzy i s vílou a skřítkem zmizely mezi stromy v lese. Zvířátka, obdarována sladkými dary, se také rozešla do svých domovů. Děti zůstaly ještě chvíli ukryté v mlázi a nemohly uvěřit tomu, čeho byly právě svědky. „Hani, koukni, už je skoro tma,“ řekl najednou Honzík. Děti rychle vstaly a běžely zpátky ke kraji lesa. Mezi první stromy vyložily nadílku a pak už nasedly na saně a svištěly dolů k vesnici.

Večer se děti svěřily s novým zážitkem dědečkovi a také s tím, že chtěly vymyslet nějaký vánoční zázrak pro lidi z vesnice. Dědeček byl moudrý, zkušený chlapík, a proto hned řekl, že to bylo jistě znamení a že by tedy děti měly jít za starostou a všechno mu povědět. On jistě bude vědět, co dělat.

Jak dědeček poradil, tak se stalo. Děti šly hned druhý den za panem starostou. Byl to hodný člověk, který by pro vesnici udělal vše a dbal na to, aby se všichni měli co možná nejlépe.

„Honzíku, Haničko, no to je krásný zážitek. Uděláme něco podobného i pro naše lidi ve vesnici. Díky vám budou Vánoce zase veselejší,“ zaradoval se starosta a dětem poděkoval a obdaroval je několika zlatáky.

Jelikož byl pan starosta poctivý člověk, který neplácá slova do větru, hned začal nad nápadem přemýšlet, aby vše proběhlo hladce. Mnoho času do Vánoc už nezbývalo a vše mělo být překvapení.

Několik dní před Štědrým dnem nechal starosta přivést z lesa krásný patnáctimetrový smrk a nechal ho vztyčit uprostřed návsi. Nechal ho také nazdobit, aby dělal tu správnou vánoční náladu. Dvaadvacátého prosince dostal obecní ponocný neobvyklý úkol. Chodil od rána po vesnici a všude rozhlašoval, že starosta zve všechny lidi na vánoční zázrak, který se uskuteční večer před Štědrým dnem, tedy triadvacátého prosince.

Ponocný vzal svou úlohu zodpovědně a zašel i na Valdek, do Brtníků, Kopce, Panského a do všech částí Křečan, i do těch nejkrajnějších. Však ho také večer pořádně bolely nohy. Za dobrou práci byl odměněn novým teplým kabátem, který mu sahal až ke kotníkům a dostal i nové, vysoké boty s teplým kožichem. To se to bude chodit.

Zpráva o vánočním zázraku se šířila jako lavina a lidé byli plni očekávání.

Konečně nadešel kýžený večer a na návsi v Křečanech se shromáždili lidé z celé vsi. Stáli dokola krásně ozdobeného vánočního smrku a špitali si mezi sebou, co že to bude za slibovaný zázrak.

V tom zazněl roh ponocného a na náves vjel starosta na saních, které táhli dva těžcí koně. Saně byly nádherně malované a byly zdobené zeleným chvojem. Vepředu i vzadu na saních visely zvonky a jak starosta přijížděl, rozehrály kouzelnou melodii. Také konici byli ve vyzdobených postrojích a hřívý měli zapletené v ozdobné copánky, stejně jako ocasní žíně. Starosta přijížděl a z kostelní věže se ozval zvon.

Byla to krásná událost. Lidé se nestačili divit. Valili oči a kdo neměl ústa dokořán, měl úsměv od ucha k uchu. Na saních bylo naloženo spoustu ovoce a také nádoby s teplým čajem pro děti. Pro dospělé tu byl čaj s rumem.

Saně zastavily a starosta pozval všechny na pohoštění. Každý něco dostal a zahřál se teplým nápojem. Lidé byli nadšení. Sešli se tu v tak velkém množství. A mohli si vzájemně popřát krásné svátky a prohodit pár slov. Tak nádherná vánoční nálada v Křečanech před tím nikdy nebyla a každý to v sobě cítil. Maminky a babičky začaly zpívat vánoční koledy. Mnoho dětí se také přidalo a také ne jeden pantáta si pobrukoval pod vousy.

Byl to nádherný večer a než se všichni rozešli za teplem svých domovů, společně si potřásli rukama a s láskou se rozloučili. Ještě dlouho po Novém roce na společné setkání vzpomínali a bylo jim krásně u srdce.

Lidem se vánoční překvapení tolik líbilo, že se z něj stala tradice a každý večer

říadvacátého se všichni lidé z Brtníků, Valdeku, Panského, Kopce i Křečan scházeli kolem vánočního stromu a bylo jim krásně, protože společně prožívali kouzelný vánoční čas.

Ted' se přeneseme o mnoho let dopředu od této události, ale nebude to ještě tak daleko, aby lidé na tradici vánočního zázraku zapomněli. Blížil se opět Štědrý večer, ale světe div se, letos žádný sníh. Každý rok touto dobou už byly podél cest závěje, ale letos nic. Děti každý den vyhlížely sníh a jejich první kroky vždy vedly k oknu, aby se přesvědčily, jestli už příroda přikryla jejich kraj bílým závojem. Každý den ale odcházely od okna s nešťastným výrazem v očích. Po sněhu ani památky.

Jakpak se odehraje vánoční zázrak, když není sníh? Jakpak pan starosta přijede ke stromku, když saně nebudou mít po čem klouzat? Ptaly se děti každý den.

I pan starosta měl na čele mnohem více vrásek než obvykle. Přece nemůže děti zklamat, děti ani jejich rodiče. Tolik let zpátky se každý rok křečanský vánoční zázrak konal a letos by to mělo být poprvé po dlouhých desetiletích přerušeno. „To se nesmí stát,“ řekl si starosta a kromě sání nechal nazdobit také kočár. Kdyby sníh nepřišel, neprijedou k lidem sáně, ale vánoční kočár.

O tom však děti z vesnice nic nevěděly a bály se, že o setkání u vánočního smrku přijdou. Každý večer před spaním si přály, aby do rána napadl sníh.

Také Vítek, syn místního zahradníka, si to přál. Bylo dvaadvacátého prosince večer. Vítek uléhal do vyhrátého pelíšku a dříve než zavřel oči a přenesl se do říše snů, povídá: „Milí skřítkové z lesa, milé víly z polí, vy všichni, kteří dokážete zázraky činit, prosím vyslyšte mne. Byl jsem celý rok hodný. Splňte mi, prosím, jediné přání. Moc bych si přál, aby až ráno otevřu oči a znovu poběžím k oknu, bylo venku nasněženo, aby kraj pokrylo bílo tak, jak se na Vánoce sluší. Děkuji moc,“ vyslovil Vítek své přání a ještě se poklonil na posteli směrem k oknu, kde byl v dálce les.

„Tak co říkáš mistře Zvonkovče?“ šťouchla Luněnka do skřítky, když vyslyšela Vítkovo přání, ač od něj byla kilometry vzdálena. „No já myslím, že bychom to měli zařídit,“ pousmál se Zvonkovec. Tou dobou seděl skřítek s vílou v lese před jeskyní a měli radost z toho, že tolik lidí si přeje vánoční zázrak. Vzpomínali na Haničku a na Honzíka, kteří před mnoha lety stáli u zrodu této výjimečné tradice. „Tak, tak, milý sousede. Zdá se mi, že budu večer čarovat,“ rozveselila se Luněnka.

„Mamíííííííí, tatíííííííííí,“ rozeznělo se ráno chalupou. „Máme tu sníh. Skřítkové a víly mi splnili přání,“ volal Vítek na celou chalupu. „Huráááááá, huráááááááááá, bude vánoční zázrak.“

Luněnka čarovala a celou ves pokryla silná vrstva sněhu. Krajina už nebyla tak smutná, vše nádherně zářilo. Na čerstvém sněhu se třeptilo vycházející slunce, až přecházel zrak.

V celé vesnici opět zavládl vánoční zázrak a všichni lidé se večer sešli u rozzářeného stromu, aby si popřáli a prožili alespoň chvilku Vánoc pohromadě. Všichni svorně, bez rozdlůů, se srdcem plným lásky a porozumění. Vždyť Vánoce jsou jen jedenkrát za rok a je to doba kouzel, lásky a zázraků. Křečanští to dobře věděli. Bylo jim spolu dobře.

Dnes už si na křečanský vánoční zázrak nikdo nevzpomene, přestal být už před mnoha lety zázrakem. Přestal vstupovat do srdcí lidí, přestal rozjasňovat jejich tváře a oči. Škoda

Ježek

Jedné noci před spánkem,
díval jsem se z okna ven.
Tma už padla na zahradu.
Copak se to hýbe vzadu?

Vidím cosi chodit v šeru,
narazil jsem na příšeru?
Slyším nohou dupání.
Pozor, už ke mě to uhání.

Až světlo z okna odhalilo,
copak mě tak vyděsilo,
Nebyla to příšera,
byl to hbitý ježura.

Po západu sluníčka,
rozbalí se z klubíčka.
Projde celou zahradu,
než si najde potravu.

Musí toho hodně sníst.
A než padne první sníh,
ke spánku se uloží,
celou zimu proleží.

Až teplé jarní sluníčko,
prohřeje mu tělíčko.
Vyběhne zas do zahrad.
Vždyť po zimě má velký hlad.

0 brtnickém pastýři stromů

V celé vesnici máme spoustu zeleně. Je krásný pohled na vzrostlé stromy, na jejich majestátné koruny, které se ve větru mocně kývají a zdobí naši ves svou mohutností. Tam, kde je hodně stromů, se i lidem lépe daří. Nejsou tak unavení, méně stonají a jsou blíž přírodě než lidé z města. Myslím, že se můžeme dostatkem stromů pyšnit, ale málokdo ví o tom, proč tomu tak je. Vyslechněte nyní příběh o chlapci, který se stal přítelem stromů a jehož zásluhou jich máme dostatek až do dnešní doby.

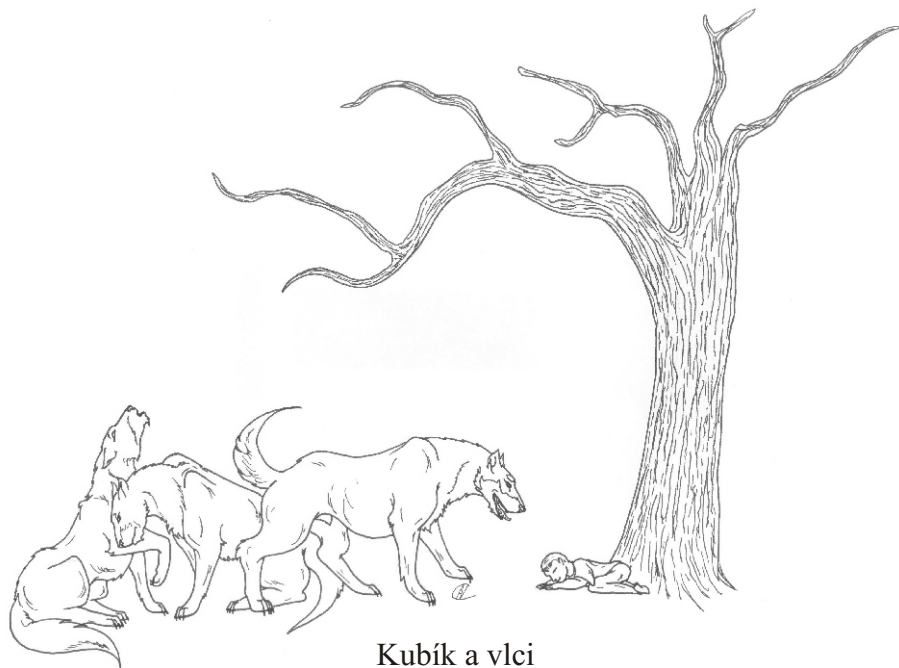
Mladá maminka byla se svým sotva tříletým synkem na ostružinách. Nejchutnější rostly na pastvinách pod lesem. Zřejmě neopatrnost a neustálé lákadlo dalších a dalších krásných ostružin bylo příčinou toho, že mladé mamince se synek zatoulal. V bezstarostnosti se vydal k blízkému lesu a vešel mezi stromy. V lese se mu líbilo. Bylo tu mnoho mohutných stromů s tlustými kmeny a koruny vysoko nad zemí si tajemně šeptaly.

Tříletý Kubík si připadal v lese bezpečně a šel dál a dál. Mezitím si jeho maminka všimla, že kolem ní nepobíhá a začala ho hledat. Běhala z jedné strany na druhou, volala, ale Kubík se neozýval. Začalo se stmívat. Maminka běžela do vesnice zburcovat lidi, aby pomohli. Když se s několika vesničany vracela k lesu, byly už potřeba pochodně. Tma houstla. Hledali na pastvinách, hledali v lese, tedy na jeho kraji. Dovnitř si teď v noci nikdo netroufl. Všichni dobře věděli, že se tu potuluje vlčí smečka a že je to velmi nebezpečné. Nakonec hledání vzdali a za nesmírného žalu matky odešli zpět, do vesnice. „Bez tak Kubíka už jistě našli vlci a nenechali ho žít,“ povídali lidé.

Kubík se pouštěl dál mezi stromy, osahával tlusté kmeny a na zemi sbíral spadlé listy, aby je zase odhazoval nad hlavu a radoval se z toho, jak poletují. Přišel na mýtinu, kde rostla vysoká tráva. Vůbec přes ní neviděl. Šel tedy dál a jen pohyby vršků travin prozrazovaly, že porostem někdo prochází. Chlapec prošel mýtinou a opět se před ním rozevřel les a pod stromy tentokrát byly krásné mechové polštářky. Kubík si na ně sedl a hladil je. Připomínaly mu polštářky z jeho postýlky. Koulel se po nich a radoval tak, že mu maminka vůbec nechyběla.

Po chvíli se unavil. Kolem už také padala tma. Lehl si pod mohutný dub a usnul. Les si žil svým nočním životem. Každý pozorný člověk ví, že les v noci nespí. Mnoho tvorů se toulá pod stromy i v jejich korunách a většinou shání něco k snědku. Podobně na tom byla smečka vlků, která se západem slunce začala po lese slídit, aby ukojila svůj večný hlad.

Pro bystré vlky nebylo těžké objevit stopu ztraceného hochy. Ucítili dítě a s

Kubík a vlci

vidinou snadného úlovku se pustili po Kubíkových stopách. Pod mohutnými korunami stromů už byla úplná tma, když vlci dorazili ke spícímu Kubíkovi. Vůdce smečky, velký černý vlk s bílou skvrnou přes čumák, dítě očichával a obcházel ho dokola. Byl zkušený. Nejprve se chtěl ujistit, že v okolí není nikdo z lidí, kteří by mu mohli vyprášit kožich. K jeho radosti nikdo na blízku nebyl. Smečka už byla neklidná a nejraději by se na spícího chlapce vrhla, ale velký černý vlk to nedovolil. Kořist je jeho, on je nejsilnější a on bude první hodovat. Se vzteklym vrčením odehnal smečku a už se chystal na nic netušícího Kubíka skočit.

Zřejmě sám lesní skřítek Zvonkovec ale zařídil, že vlk svůj hlad nezahnal. Je to neuvěřitelné, ale stalo se něco velmi zvláštního. Ve kmeni stromu, pod kterým Kubík spal, mohutně zapraskalo a celý kmen se naklonil dopředu k vlkovi. Potom zvíře ucítilo obrovskou ránu na svém těle. To když jedna z dubových větví prolétla vzduchem a přistála v jeho kožichu. Zvíře zavylo bolestí a rána ho odhodila několik metrů daleko k dalším majestátným dubům. Vlk měl zpřelámaná žebra a jen velmi těžko se odbelhal pryč. Jeho vyděšená smečka ho následovala a Kubík byl zachráněn.

Zázrakům ještě ale nebyl té noci konec. Dub, zachránce, se sklonil až k zemi, něžně objal spící dítě větvemi a vyzdvihl ho vysoko do koruny, kde mu ze svých menších větví upletl jakousi jednoduchou postýlku. Zde mohl Kubík strávit celou noc v bezpečí a také v teple, protože laskavý dub ho přikryl svými listy.

Skřítek Zvonkovec si přál, aby se stromy v lese o Kubíka staraly a nenechaly ho nijak strádat. Tak se i stalo. O Kubíka bylo dobře postaráno. Les nabízel mnoho potravy i zábavy a Kubík nestrádal. Naučil se chodit v korunách stromů, naučil se s nimi rozmlouvat a naučil se poznávat všechna zvířata a rostliny, které se v lese nacházely. Zejména mohutný dub, který mu zachránil život, se stal Kubíkovi věrným společníkem a také učitelem.

Dny ubíhaly, ubíhaly i měsíce a roky a z Kubíka vyrostl švarný mládenec. Byl urostlý, dobrosrdečný a moudrý. Však tomu bylo již šestnáct let, co se zatoulal do lesa. Za tu dobu pochopil vše o tom, jak to v přírodě chodí, a koho učí příroda, ten nemůže být jiný, než moudrý, spravedlivý a skromný.

Kuba měl ale ještě jednoho učitele. Často za ním do jeho stromového království zašel skřítek Zvonkovec a rozmlouval s ním řeči lidí. Mládenec uměl řeč stromů, ale Zvonkovec správně usoudil, že jednoho dne se bude chtít Kuba zase vrátit mezi lidi a jakpak by s nimi hovořil řeči stromů? Musel ho tedy procvičovat v řeči lidí, protože Kubík za celou dobu svého pobytu v lese člověka nepotkal.

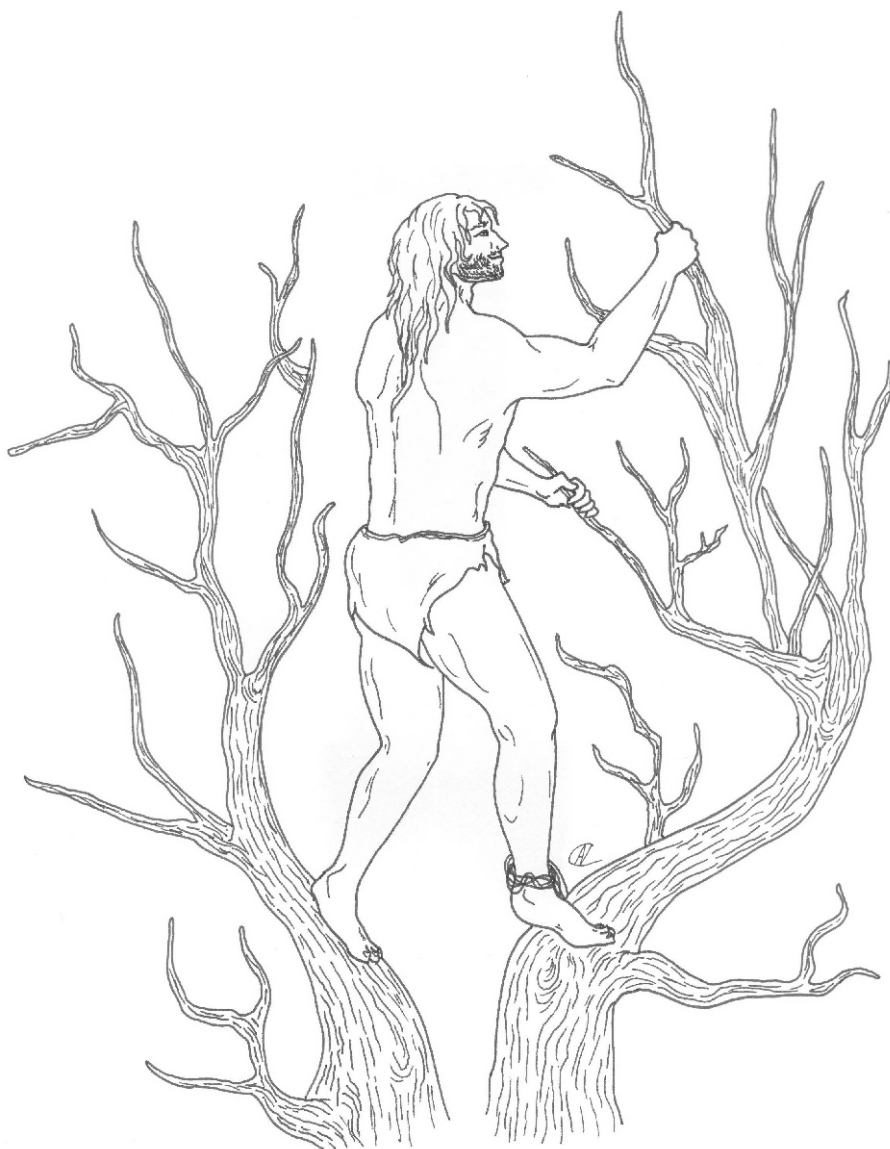
„Posílal mi mistr Zvonkovec zprávu po ptáku ořešníkovi, že se dnes zase zastaví. Prý by s tebou rád pohovořil o jedné neodkladné záležitosti,“ povídá jednoho rána mohutný dub Kubíkovi.

„To mám radost, velice rád s ním rozmlouvám,“ odvětil chlapec a dodal, že by ho zajímalo, co s ním chce skřítek probrat důležitého. „To nevím, Kubíku, ale dnes raději nechoď daleko, aby na tebe Zvonkovec nemusel čekat,“ řekl dub a malou jemnou větví upravil chlapci rozcuchané vlasy. „Dobře, strýčku, budu nedaleko,“ odpověděl Kuba a rozběhl se v korunách stromů k nedalekému jezírku, kam se chodil každé ráno koupat a kde se také cvičil v lovení ryb.

Poskakoval po mohutných větvích, ale vždy dával pozor, aby nějakou sousední větev v koruně neulomil nebo nešetrně neohnul. Však všechny stromy měl za přátele. Měl je moc rád a nedal na ně dopustit. Nejednou vyprovodil z jejich blízkosti zvířata, která se nechovala pěkně a chtěla třeba okusovat kůru z kmene nebo pupeny a mladé lístky malých stromků.

Dnes měl Kuba ještě další práci. Musel až za jezírko, kde rostly lísky. Chtěl skřítkovi natrhat lískové oříšky, protože dobře věděl, jak rád je Zvonkovec chroupá. Když už měl plné kapsy, na chvíli se natáhl na břehu a vychutnával si teplé sluneční paprsky. Díval se, jak se slunce odráží na hladině a pozoroval vydru, jak dovádí u přítoku. Byl dnes krásný slunečný den, nefoukal ani malý vánek a mohutné koruny vrb kolem jezírka se ani nezachvěly. Jen mlčky nakláněly větve až k hladině, jako by se chtěly napít. Nad hlavou, vysoko v listoví, zpívali ptáci, kteří se také radovali z nádherného dne.

Kuba ležel u vody a najednou si všiml, jak se pohnuly koruny stromů na druhé straně jezírka. Byla to zelená vlna, která se nesla z jednoho stromu ke druhému a neomylně mířila k místu, kde chlapec ležel. Z pohybujících se větví vylétali vyplašení ptáci a nejspíše stromům rozčileně spílali, co že to má

znamenat. Kuba to věděl. To mu strýček dub posílá zprávu, že je čas jít domů. Zvonkovec nejspíše už zavítal na návštěvu.

Chlapec zase vyskočil do korun stromů a rozběhl se ke strýčkovi. Přeskakoval z jednoho stromu na druhý s takovou lehkostí, jako by létal. Při tom dával pozor, aby nerozsypal lískové oříšky, které nesl v kapse. Ještě nebyl úplně doma a přesto už věděl, že Zvonkovec dorazil. Vzduchem se nesla vůně švestkového tabáku, který si skřítek cpal do své fajfčičky, kterou nosil neustále sebou. Švestková vůně vykouzlila na Kubových tvářích úsměv. Nedivte se. Měl Zvonkovce moc rád, byla to jediná bytost, se kterou mohl hovořit lidskou řečí.

„Dobrý den strýčku Zvonkovče,“ uklonil se Kuba, když dorazil domů. „Ahoj chlapče,“ odpověděl skřítek a pokračoval: „Přišel jsem dnes za tebou, protože s tebou chci pohovořit o jedné věci,“ řekl tajemně Zvonkovec a Kuba byl napnutý nedočkavostí.

„Už je tomu mnoho let, co jsi se zatoulal z vesnice do hlubokých lesů a od té doby jsi se s lidským tvorem nepotkal. Nestýská se ti po lidech?“ Kuba byl tímto dotazem zaskočený. Jak by se mu mohlo stýskat? Vždyť si na lidi skoro nepamatuje. Po chvílce povídá: „Strýčku, mě je dobře tady, v lese. Mou rodinou jsou stromy a za přátele mám zvěř v lese žijící. Lidí se spíše bojím.“

„Nechci tě samozřejmě do ničeho nutit, ale za lesem, ve vesnici, se lidé chovají velmi nemoudře. Káci skoro všechny stromy, protože je prý nepotřebují. Jejich dřevo používají na otop a také na stavby. Jestli to takto půjde dál, nebude v Brtníkách jediný velký strom,“ řekl s obavou v hlase skřítek. Pak několikrát potáhl z fajfky a když si všiml, že Kuba nic neříká a má oči sklopené dolů, ještě dodal: „Myslel jsem, že by bylo dobré, kdyby někdo mezi lidi zašel a naučil je chovat se ke stromům s úctou.“

„Nezlobte se strýčku, stromů ve vesnici je mi velmi líto, ale můj domov je tady a nerad bych ho opouštěl,“ omlouval se Kuba. „To nic, chlapče, to se nedá přikazovat. Já se nezlobím,“ odvětil s pochopením Zvonkovec. Nedivil se, spíše tuto odpověď čekal. „Děkuju, strýčku, vím o krásných lesních jahodách, hned vám nějaké donesu,“ vykřikl radostně Kuba a hned se skoky vydal svá slova splnit.

„Nebud' zklamaný, mistře Zvonkovče, však není všem dnům konec, třeba své rozhodnutí Kubík ještě změní,“ pronesl majestátný starý dub. „Však já vím, starý kamaráde, některé věci chtějí čas,“ odpověděl skřítek.

Kubovi ležela skřítkova slova v hlavě i po mnoha dnech. Rostla v něm zvědavost, jak to vlastně ve vesnici teď vypadá. Báł se, ale zvědavost byla větší a tak se stalo, že se několik dní po skřítkově návštěvě Kuba rozhodl vypravit na kraj lesa, aby se na Brtníky podíval.

Obyčejně ke krajům lesa nechodil. Báł se, že tam potká lidi. Raději se jim vyhýbal a do hlubokého lesa se zase nikdo z vesničanů neodvážil.

Koruny se před chlapcem rozestupovaly, prosvětlovaly se a najednou stál Kuba ve větvích poslední lípy, která rostla na kraji lesa. Pohodlně se tam usadil

a díval se dolů do vesnice. Zvonkovec měl asi pravdu. Mnoho velkých stromů vidět nebylo. Byl však slyšet zvuk seker a pil stromy ubývaly. Příčinou byl chamtivý starosta obce, který se rozhodl, že není třeba ve vesnici stromů. Beztak z nich jen padají listy a lidé je musí pořád hrabat. Mít takhle zásoby topení na mnoho let, a všude kolem domků dřevěné ohrady a každý domek dřevěnou stodolu. To bylo podle starosty mnohem lepší.

Kubovi bylo smutno a už se chystal jít zpátky do nitra lesa, když tu uviděl, jak k lesu běží nějaká postava. Zůstal sedět jako zkamenělý, jen se přitiskl více ke kmeni, aby nebyl vidět. K lesu běžela Liduška. Byla celá uplakaná a jakmile doběhla k první lípě, sedla si pod ni, vložila obličej do dlaní a plakala. Kubíkovi bylo dívky líto, ale neodvažoval se ani pohnout, aby se neprozradil. Jen seděl a čekal. Když Liduška po chvílce doplakala, opřela se o kmen a teď teprve chlapec viděl, jakou má líbeznou tvář a nádherné oči. Byla okouzlující a vlasy jí voněly heřmánkem. V Kubovi se najednou něco sevřelo. Vyděsil se. Nikdy ten pocit nezažil. Rychle se zvedl a mohutnými skoky uháněl do lesa.

Zastavil se až hluboko mezi stromy. Seskočil na zem a posadil se do měkkého mechu. Byl zmatený z toho, co se stalo. Pohladil po kmeni nejbližší strom. Byl to štíhlý topol. Povídá mu řečí stromů: „Kamaráde, pošli zprávu do dálky, že prosím strýčka Zvonkovce, jestli by za mnou nemohl přijít. Děkuji ti,“ dořekl a ještě jednou pohladil topolovou kůru. Stromu se v koruně rozvlnily větve a už zpráva letěla celým lesem. Stromy věděly, kde skřítko hledat, takže netrvalo dlouho a nad sedícím Kubou se ozvalo: „Copak pro tebe mohu udělat, milý chlapče?“

Kuba skřítko pozdravil a vypověděl mu svou příhodu s dívkou na kraji lesa. Zvonkovec, jak bylo jeho zvykem, dobře poslouchal a pak povídá: „Víš, Kubo, to byla Liduška z vesnice, dcera ševce Vladyky. Já asi vím proč byla smutná. Už dříve jsem ti povídal o tom, jak v Brtníkách kácí stromy a Liduška se moc bojí o jabloně, které mají na zahradě. Starosta se nechal slyšet, že je pokácí také.“

„To je ale nespravedlnost. Proč by kácel jabloně, když dávají tak dobré plody?“ nemohl Kuba pochopit. Skřítek mu vysvětlil, že tady nic k chápání není, že je to prostě nerozum. Pak už ani jeden nepromluvil, seděli vedle sebe zadumaně a mračili se na svět.

Bylo už po půlnoci. Kuba stále seděl pod topolem a přemýšlel, Zvonkovec se už rozloučil a šel si po svém. „Nenechám Lidušku plakat, musím jí pomoci,“ řekl si Kuba pro sebe a v tu chvíli ho napadlo jak. Vyskočil opět do korun stromů a „letěl“ ke starému, vykotlanému dubu hluboko v lese. Tam měl uložená různá semínka stromů z celého lesa. Byla tam i hodně vzácná a některá i kouzelná. Sebral do kapsy dvacet semínek jilmu. Nebyl to obyčejný jilm. Tenhle vytvoří mohutný kmen s převislými větvemi, takže je kloní až k zemi. Se semínky v kapse se vydal k vesnici.

Nevěděl kam jít. Nevěděl, kde je ševcovská dílna, kde Liduška bydlí. Ptal se tedy stromů, které ještě ve vesnici zbyly. Šum korun ho brzy dovedl před domek

ševce Vladyky. Kuba věděl, že je na správném místě. U domku byla zahrada a v ní snad deset nádherných jabloní. „Tak o tuhle krásu by měla Liduška přijít?“ Pomyslel si Kuba. „To tedy ne!“ Zastrčil ruku do kapsy a vytáhl jilmová semínka. Přiložil si je k ústům a něco jim pošeptal řečí stromů. Pak šel kolem domku a po pár metrech vždy zasadil semínko do země. Celý domek i se zahradou byl osázen jilmovými semínky.

Kuba byl s prací spokojen. Našel si úkryt v koruně mohutného javoru, který nedaleko domku jako jediný zbyl. Tam si lehl a usnul spokojeným spánkem.

Zatímco celá vesnice spala, Kuba spal také, ale semínka jilmu se čínila. Na požádání během chvilky vyklíčila a než ráno zakokrhal první kohout, stál kolem domku a zahrady ševce Vladyky mohutný kruh z dospělých jilmů. Švec ráno vyšel před dům, protáhl se a málem upadl překvapením. Vyvalil oči a nechápal, kde se ty mohutné stromy vzaly.

Vyběhla i Liduška a musela se smát na celé kolo. Takhle krásné převislé jilmy snad ještě neviděla. Tancovala radostí kolem a bylo jí krásně u srdce. Z povzdálí zázrak sledoval také Zvonkovec. Byl usazený na kostelní věži, aby měl řádný rozhled. Popotahoval ze své fajfky a čekal, co se bude dít.

Zpráva se brzy roznesla po celé vesnici a donesla se také k uším starosty. Ten tomu nevěřil a hned se vydal celou záležitost prošetřit. Brzy zjistil, že zvěsti nelhaly. Kroutil nad tím hlavou a obviňoval z toho ševce Vladyku. Ten mu horko těžko vysvětloval, že s tím nemá nic společného. Nakonec si starosta nechal říci. Ševce tedy trestat nebude. Vždyť se vlastně nic tak vážného nestalo. Vezmou se sekery a pily a za chvíli nebude po bukách ani památka. On byl starosta totiž trochu zaostalý. Co se znalostí z přírody týče, ani nepoznal, že jde o jilmy. On nepoznal ani modřín od borovice a jediný strom, který znal, byla bříza. Ta měla totiž bílou kůru.

„Vezměte nářadí a dolů s těmi stromy,“ rozkázal starosta. Pár chlapíků se jalo plnit jeho vůli a přiblížili se ke stromům. Tehdy se však stalo něco, o čem si lidé ve vsi povídali ještě dlouho.

Mocné větve jilmů se rozhýbaly a vzaly chasníkům sekery a pily z rukou a mohutným hodem se jich zbavily. Nářadí dopadlo do polí, daleko za vesnici. Chasníci se vyděsili a utekli od stromů. Nic nepomohlo ani starostovo nadávání. Zpátky je nikdo nedostal. Báli se. Tak se starosta chopil sekery sám a šel k nejbližšímu jilmu. Rozpráhl se, ale větve ho objaly a vyzdvihly ze země. Starosta se bránil, ale proti mocným větvím byla jeho síla nepatrná. Starosta byl už vysoko nad zemí a dělalo se mu špatně. Neměl výšky rád.

V tu chvíli se pod stromem objevil Kuba. Nikdo ho neviděl přijít, najednou tam byl. „Starosto, mohu zařadit, aby tě strom zase pustil, ale to bys tady musel odprísáhnout, že už nikdo nebude ničit ve vesnici stromy,“ povídá Kuba.

Starosta byl už celý zelený v obličeji z toho, jak mu bylo špatně a tak rychle vykotal, že už na stromy nikdo nesáhne, co bude starosta živ. To Kubovi stačilo. Přistoupil ke kmenu jilmu, přitiskl k němu tvář a něco mu pošeptal. V tu

chvilku jilmové větve povolily a starostu propustily. Ten na nic nečekal a utíkal, co mu nohy stačily na radnici.

Ke Kubovi se přitočila Liduška a poděkovala mu za záchranu stromů. Však dobře věděla, že se to nestalo samo sebou. Potom si Liduška s Kubou dlouho povídali a díky Lidušce poznal Kuba také svou maminku, které se před lety ztratil. Ta ho přivítala s otevřenou náručí a byla z ní zase po dlouhých letech šťastná žena.

Kuba už ve vesnici zůstal. Staral se o veškerou zeleň a lidé ho měli moc rádi. Často sice mizel v lese na několik dní, aby navštívil své staré přátele, ale vždy se rád vracel domů k mamince a k Lidušce, kterou si velmi zamiloval. Starosta už nechal stromy být, nechtěl znovu „létat“ v jejich korunách.

Dnes už v Brtníkách nikdo neví, že vesnice vděčí Kubovi pastýři stromů za to, že je ve vesnici tolik nádherných dřevin a že se Brtníky mohou pyšnit svou zelení, kterou jim hlavně lidé ve městech mohou závidět.

Povídá se, že když by se někdo ke stromům nechoval pěkně, Kuba se zas vrátí a pomůže nastolit pořádek a řád. Stromy jsou krásné živé bytosti a bez nich bychom tu ani nebyli.

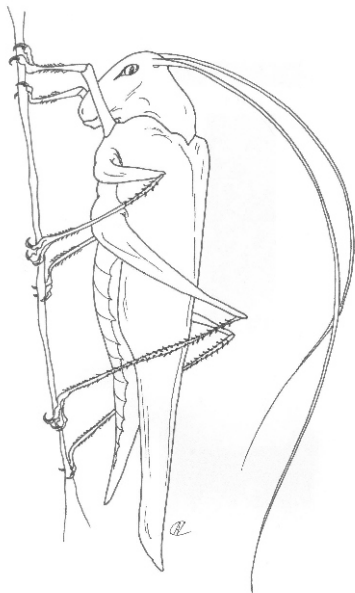
Luční koník

Brouzdal jsem se luční travou.
Levá noha střídala se s pravou,
a potom jsem na pár chvil,
na travu se položil.

Slyším zvuky cvrčivé,
hnula se mi košile.
Na bok jsem se otočil.
V tom mne koník přeskočil.

Byl to koník neposeda.
Zrovna skákal od oběda.
Za potokem na stráni,
stádo se už prohání.

Nesmí se tu zdržovat,
taky dostihy by běžel rád.
Trvalo to jen pár chvil,
a už s koníky závodil.

0 nečekaném setkání

Ned na začátku naší knihy jste se milé děti v jednom z příběhů dověděli, že v Křečanech žil hajný Kolomazník. Dozvěděli jste se také, že zmizel ze své chaloupky u lesa beze stopy a už o něm nikdo nikdy neslyšel.

Milé děti, já měl veliké štěstí. Při svých toulkách přírodou jsem jednoho dne zavítal také do Kolomazníkova lesa a pátral jsem po tom, kde asi domek hodného hajného stál. Nebylo to zas tak těžké. Po chvilce hledání jsem našel staré zarostlé kameny, které kdysi tvořily základy hájovny. Dnes už z domku zbylo jen těchto pár kamenů, které jsou ale prorostlé trávou a slávu hájovny už dávno nepřipomínají. Chvilku jsem se v kamení a hlíně přehraboval a našel jsem také staré střepy, které nejspíše pocházely z Kolomazníkova nádobí. Snad z pálených talířů nebo hrnků, ze kterých rád popíjel medovinu.

Padla tam na mne úzkost a lítost. Šel jsem si tedy sednout na kraj lesa pod smrk. Vzal jsem si tužku a papír a začal jsem psát myšlenky, které mne napadaly. Nepsal jsem dlouho. Po chvíli jsem ucítil slabý závan kouře. Krásně voňavého, švestkového. Vyskočil jsem na nohy a začal se rozhlížet kolem sebe. Neviděl jsem nic zvláštního. Kolem bylo ticho, jen slabounký větřík šuměl v korunách smrků. Olízl jsem si prst a zdvihl jsem ruku do výšky, abych zjistil, odkud vane vítr. Bylo to ze severozápadu. Rozběhl jsem se tedy tímto směrem a rozhlížel se kolem sebe. Přeběhl jsem celý remízek, ale nic jsem nezahlédl. Zvrásnilo se mi čelo, jak jsem se zamyslel. Otočil jsem se a v tom jsem to uviděl. Na kraji lesa, ve větvích bezu, seděl skřítek a vypouštěl k nebi namodralé obláčky dýmu.

Zůstal jsem stát jako zkamenělý. Věděl jsem dobře s kým mám tu čest, ale nemohl jsem uvěřit. No ano děti. V bezových větvích seděl sám Zvonkovec a nejspíše se hrozně bavil mým výrazem v obličeji, který jsem měl. Pusu jsem měl dokořán a oči vyvalené jak na stopkách.

Dobře jsem viděl, jak se lesní skřítek pod vousy usmívá a já jsem mu připadal asi jako největší blázen v kraji. Když jsem se totiž vzpamatoval, šel jsem pár kroků blíž a nataženým prstem jsem si chtěl na skřítku sáhnout, abych se přesvědčil, že nespím a že se mi to celé jenom nezdá.

Nezdálo. Když jsem do Zvonkovce dloubl nataženým prstem, skřítek to už nevydržel a začal se hlasitě smát a popadat se za břicho. To už jsem ale nevydržel taky a sedl si pod bez na zadek.

„Když o nás píšeš pohádky, tak jsem si myslel, že setkání se mnou pro tebe nebude takové překvapení,“ smál se Zvonkovec a musel se dobře držet, aby nespadl z koruny bezinky na zem.

„Mistře Zvonkovče, já nevím, co mám říci. Jsem tak překvapený, že jsem z toho celý mimo sebe,“ vykoktal jsem alespoň pár slov.

„To nic, nic se neděje. Řekl bych, že za těch mnoho a mnoho let jsem si na podobná setkání už zvykl. Pokaždé to probíhá skoro stejně,“ pronesl Zvonkovec s usměvavými tvářemi a ze mne tím spadl všechen ostych překvapení.

„Pane skřítku, vy víte, že o vás sepisují pohádky?“ zeptal jsem se, i když ta otázka byla podle skřítkových předešlých slov asi zbytečná.

„Ano vím. Asi se budeš divit, ale zrovna nedávno jsem některé z tvých pohádek předčítal Luněnce,“ řekl Zvonkovec a nepřestával mne překvapovat.

„Luněnka je tady taky?“ vyhrkl jsem ze sebe.

„Samozřejmě. Nechce od nás odcházet. V křečanských lesích se jí moc líbí a také já bych byl moc smutný, kdyby odešla do jiných krajů. Za ty léta nám Křečany a jejich okolí přirostlo k srdci,“ odpověděl lesní skřítek a znovu mohutně potáhl ze své fajfčičky.

Díval jsem se za vyfouknutým dýmem, dokud se mi neztratil z dohledu proti obloze. Do nohavic mi vlezl mravenec a kousl mne nad koleno, ale já to tolik nevnímám. Měl jsem před sebou Zvonkovce a to byl zážitek, který se stává jednou za život. Tedy, když se vůbec stane.

„Nevadí vám, že o vás ty příběhy sepisují?“ zeptal jsem se a nemohl jsem se dočkat odpovědi. Skřítek jako by mi četl myšlenky, dal si s odpovědí načas. Já mu visel očima na rtech.

„Kdepak, nevadí nám to. Naopak jsme moc rádi. Vždyť lidé na nás dávno zapomněli. Dnes je divná doba. Nebudu říkat, jestli je horší nebo lepší než dříve, ale je prostě jiná. Lidé už nesedávají ve světnicích a nevyprávějí si příběhy. Děti nežadoní na svých rodičích a prarodičích o vyprávění. Proto jsme se také asi z povědomí Křečanaňků dostali pryč,“ pronesl vážně Zvonkovec a bylo vidět jak si každé slovo promýšlí a dává si záležet, aby vyznělo tak, jak bylo myšleno.

„Myslím si, že dříve lidé k sobě měli asi blíže a mnohem více věřili na zázraky. Ale snad není všem dnům konec. Lidé se zase semknou a zjistí, že na světě není důležité, kolik toho kdo má doma, ale to, kolik toho má kdo v srdci a kolik z toho dokáže rozdat druhým k radosti a prospěchu,“ pronesl ještě skřítek a mně při jeho slovech naskakovala husí kůže, když jsem si uvědomoval, jak pravdivá jsou jeho slova.

„Mistře Zvonkovče, měl bych na vás jeden dotaz. Myslíte, že bych mohl být tak smělý?“ otázel jsem se.

„Jistě, ptej se na vše, co tě zajímá,“ řekl mužík a vytáhl z taštičky, kterou měl přes rameno, krabičku se švestkovým tabákem.

„Zajímal by mě osud hajného Kolomazníka. Nikdo neví, kam zmizel, moc bych chtěl znát jeho příběh, abych ho mohl převyprávět dětem,“ poprosil jsem skřítku.

Bylo vidět, že ho otázka překvapila. „Na to se mě ještě nikdo nezeptal,“ řekl po chvilce a začal si cpát tabák do fajfky. Sledoval jsem jeho zručné malé prstíky a čekal jsem na odpověď.

„Když tě to tak zajímá, tak ti tedy o Kolomazníkovi povím. Ale bude to chvílku trvat. Nedáš si se mnou švestkový tabák?“ zeptal se Zvonkovec. „Moc rád, ale svou dýmku jsem nechal doma,“ odpověděl jsem, načež lesní skřítek sáhl za záda a podával mi malou dýmku, která mi padla krásně do dlaně. Pak mi podal ještě svůj švestkový voňavý tabák, abych si do fajfky měl co nacpat.

„Děkuji,“ odvětil jsem a zapálil si darovanou dýmku, kterou mám, milé děti, dodnes doma. Opřel jsem se o kmínek sousedního jeřábu a pozorně jsem naslouchal každému slovu, které mi Zvonkovec o hajném Kolomazníkovi pověděl.

Také se děti pohodlně usad'te příběh začíná

Čáp

Chodily nám mezi poli,
dlouhé a červené nohy.
Na těch nohách bílé tělo,
a do dálky cosi znělo,
něco jako klapy klap.
No jo, vždyť přiletěl čáp!

0 tom, jak to bylo s hajným Kolomazníkem

Milé děti, dlužím vám příběh poslední, který mi vyprávěl sám skřítek Zvonkovec. O hajném Kolomazníkovi jsme si povídali hned ve druhé pohádce naší knihy a jeho příběh nebyl doposud objasněn a nevím, jak vy, ale mne to velice trápilo. Říkal jsem si: „Tak vzácný a dobrý člověk zmizí z povrchu zemského, to není samo sebou.“ No, nebudu už více napínat ... začínáme.

Byl nádherný podzim. Koruny stromů zářily mnoha barvami, v lese byla spousta hub a leckteré zvířátko se pomalu připravovalo na příchod zimy. Hajný Kolomazník měl plné ruce práce. Sušil poslední podzimní plody, kterými v zimě přilepšoval zvířátkům v krmelcích, aby nestrádala. Seno měl již nasušené z léta a bylo ho dostatek i na dlouhou zimu. Však letos bude zima, jak se patří. Hajný to cítil v kostech. Za ta léta, co žil v hájovně u lesa, toho mnoho vyzoroval a také rozuměl řeči a chování zvířat. Zvířátka se letos na zimu také připravovala pilně.

„Ještě bych měl zajít dotrhat nějaké jeřabiny. Na krásném podzimním sluníčku je ještě dosuším,“ řekl si pro sebe hajný Kolomazník a hned se vydal do lesa. Vzal si na záda proutěnou nůši, do ruky hůl a už si to rázoval do míst, kde rostlo dost jeřábů. Jako hajný měl samozřejmě také pušku, ale tu s sebou nenosil. Nechával ji vždy v hájovně. Les znal natolik, že se neměl čeho bát a po zvířatech nestřílel. Nebylo proč. S každou živou duší v lese vyšel po dobrém a to dokonce i s vlky.

Jediné, co nikdy neopomněl, byla fajfka. Tu nosil pořád s sebou a v kapse pytlíček voňavého tabáku.

K jeřábům to nebylo daleko, svižnou chůzí tam byl za půl hodinky a za další půlhodinku měl nůši vrchovatou. Sedl si tedy do stínu stromů, sundal z hlavy zelený klobouček a opřel se o kmen. Bylo nádherně. Sluníčko hrálo jak o život. To asi proto, aby posledními podzimními paprsky dalo zemi ještě sílu před příchodem zimy. V koruně zpívali ptáci a nedaleko hajného běhala veverka od lískového keře k dutině vysoko v dubu, kam si nosila zásoby na nehostinné měsíce. Byla to čiperná zrzečka a hajný Kolomazník se usmíval pod vousy a měl z tak krásného dne radost.

Seděl tak už nějakou chvíli a žádný div, že mu spadla víčka a on si na pár minut zdřímnul. Asi by spal mnohem déle, ale najednou ho probudila jakási úzkost. Vyskočil rychle na nohy a začal se rozhlížet. Stíny se už natahovaly a do slunka západu mnoho nechybělo.

V tom přiběhla liška a začala tahat hajného za nohavici. Kolomazník ji znal. Byla to kmotra z nory pod třemi buky a nejednou jí pozoroval, jak se stará o

liščata. Měl z ní radost. Teď ho však lištička tahala za nohavici a hajný pochopil, že liška chce, aby ji následoval. Hodil tedy klobouk na hlavu, nůši plnou jeřabin na záda a mocnými skoky se vydal v liščích stopách.

Proběhl vysokým lesem, potom zase mlázím a ještě jedním vysokým lesem a už vybíhal k polím, když si všiml, že na kraji lesa se něco leskne bílým oslňujícím světlem. Přiběhl blíž a spatřil vílu, která byla silným provazem připoutána ke krajnímu stromu a to tak, že na ní celý den svítilo slunce a málem z ní všechn život vysálo.

To máte tak. Lesní víly jsou na sluneční paprsky citlivé a nevydrží jejich mocnou sílu dlouhou dobu. Vyhledávají spíše mezi stromy stín. Tam je jim nejlépe.

Ve víle jako by už nebyl život. Stála připoutaná ke kmeni, dýchala jen velmi slabě a oči měla zavřené. Hajný hned pochopil, že musí pomoci. Vytáhl z kapsy nůž a provazy odřízl. Vílu chytil do náruče a hned s ní spěchal pod mocné koruny stromů, kam sluneční paprsky nedosáhly. Položil ji do mechu a běžel k nedalekému lesnímu potůčku pro studenou vodu. Nabral ji do klobouku a spěchal zpátky. Sundal šátek z krku, namočil ho a otřel víle studenou vodou celý obličej. Pak ho smočil znovu a přiložil ho na rozpálené vílino čelo. Věděl, že to není dobré. Víla nevydala ani hlásku a oči měla pořád zavřené.

Hajný Kolomazník u ní seděl až do západu slunce, a když už přes kopce nesahal ani jeden jeho paprsek, vzal ji do náruče a vydal se na cestu k hájovně. Jít po tmě mu nevadilo. Les znal jako své boty a kdybyste mu zavázaly oči, tak by stejně došel tam, kam by měl namířeno.

Když vyšla na obloze první hvězda, stál už hajný i s vílou v náruči ve dveřích hájovny. Uložil ji do své postele a hned jí vyměnil obklad na čele. Nechal na stole hořet svíčku, která jen velmi slabě osvětlovala místnost, a vydal se s malým košíkem do lesa za hájovnu na bylinky. Však dobře věděl, které na uzdravení víly potřebuje. Lezl pod stromy po kolenou a trhal léčivé bylinky, aby zase bylo víle dobře.

Když se vrátil do hájovny, byl už na nebi měsíc. Nebyl v úplňku, ale zářil tolik, že si hajný pomyslel, že to snad ještě nikdy neviděl. Neměl ale čas nad tím přemýšlet a začal na kamnech připravovat bylinkový odvar. Místnost provoněly vařící se bylinky a snad jen ta jejich vůně byla příčinou toho, že dech víly se zklidnil a prohloubil a už to vypadalo, že jen spí.

„Ještě něco na tu horkost by to chtělo,“ napadlo Kolomazníka a vyběhl znovu do lesa s košíkem. Byl tam dost dlouho, takže neviděl, co se v hájovně stalo.

Když se měsíc na obloze překulil tak, že jeho záře dopadla do světnice a jeho svit pohladil vílin bledý obličej, žena otevřela oči a vstala z postele jak znovuzrozená.

Přešla ke stolu, který osvětlovala svíce a na kousek papíru cosi napsala. Poté vyšla ze dveří a zmizela ve tmě.

Kolomazník doběhl domů a viděl, že je postel prázdná. Zarazil se, ale pak si řekl, že se snad víle udělalo lépe a sama odešla. Sedl si ke stolu a tam uviděl

vzkaz: „Moc děkuji za záchranu. Víla Luněnka.“

Druhý den ráno chvilku hajný přemýšlel, jestli se příhoda s vílou opravdu stala, nebo to byl jen sen, ale když uviděl vzkaz na stole, bylo vše hned jasné. Kolomazník byl z příhody celý nesvůj a jen se toulal po lesích. Do vesnice mezi lidmi vůbec nezašel už hezkou řádku dnů. Snad v hloubi duše čekal, že se víla zase ukáže, že zaklepe na dveře hájovny. Proto se neodvažoval zajít do vsi, aby tento okamžik nepromeškal.

Podzim byl pryč a krajinu zasypala sněhová nadílka. Hajný musel každý den obejít les, zkontrolovat jestli mají zvířátka všude dost krmení, a když ho bylo někde málo, tak se postarat o doplnění. Zimní dny ubíhaly a hajný už na příhodu s vílou skoro zapomněl, ale to, co možná sám chtěl zapomenout, zapomenuto být nemělo.

Po celodenní lesní pouti zasedl Kolomazník ke stolu, k horkému čaji a ke kousku slaniny s chlebem. Byl celý utrmácený a těšil se do postele, až dá nohám, rukám i bolavým zádům odpočinout. Ona to není žádná hračka chodit celý den v lese, když se vám nohy boří do závějí a na zádech nesete ještě ledacos dobrého do krmelců.

Poslední sousto zapil hajný teplým čajem, když v tom se rozlétna okna i dveře a dovnitř hájovny vletěla jakási osoba. Než se zastavila, točila se pořád do kolečka a převrhla stůl i židle, které se teď povalovaly po celé světnici. Hajný se vylekal a strhl ze zdi svou flintu a namířil ji na podivnou osobu. Ta se zastavila a jediným mávnutím ruky ohnula hlaveň pušky, takže teď mířila k zemi.

To už ale hajný viděl, s kým má tu čest, kdo přišel rušit klid večera. Byl to čaroděj Černomrak. Hajný o něm slychával příběhy, ale nikdy se s ním ještě nesetkal. Ono taky nebylo o co stát. Povídalo se, že kdo Černomraka uvidí, už nikdy se mu dobře nepovede, jestli setkání vůbec přežije. Čaroděj měl vysoký, špičatý černý klobouk, pod ním mstivá, zlá očka, která nyní šlehala blesky. Měl také dlouhý plášť, do kterého byl celý zahalený. Vypadal, jako by byl ze samotných černých mračen a že z něj každou chvilku může udeřit blesk.

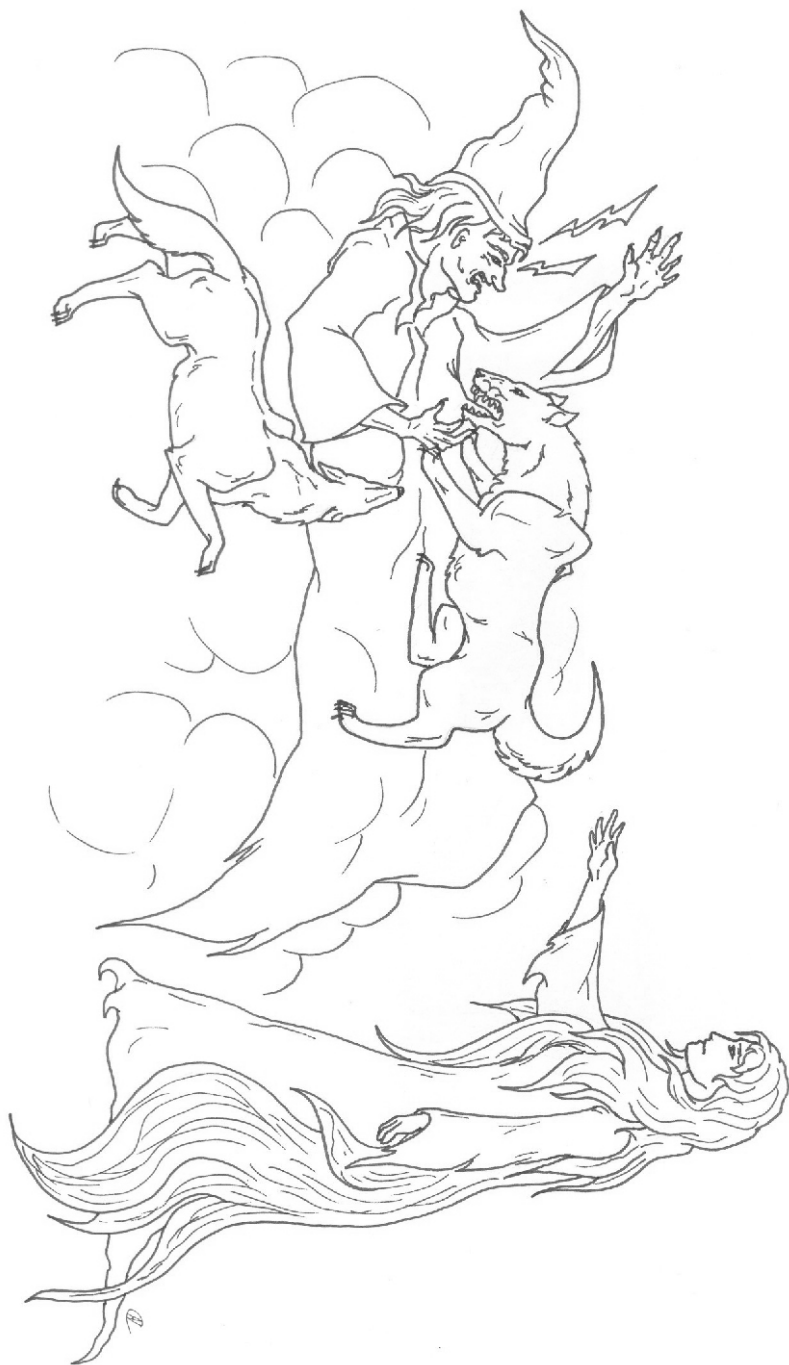
Tak tu ve světnici naproti sobě stáli. Překvapený hajný Kolomazník a rozzuřený čaroděj Černomrak. „Myslel sis, že unikneš mému hněvu člověče, když jsi pomohl Luněnce z mých pout?“ vyhrkl ze sebe Černomrak.

Teď teprve hajný pochopil, čemu vděčí za takovou povedenou návštěvu. „Tak to mi křivdíš mračoune, o tvých plánech jsem nic nevěděl. Ale i kdybych věděl, stejně bych víle pomohl. Však by to učinil každý dobrý člověk,“ odpověděl v klidu hajný Kolomazník a už neměl žádný strach. Vždyť měl pro strach uděláno. Ani před Černomrakem se mu kolena nerozklepala.

„Jen nepovídej, ty lidský červíčku, mohl bych tě zbavit života jediným pohybem ruky. Ale že se mě nebojíš, tak si pro tebe budu muset vymyslet něco strašnějšího,“ odpověděl pohrdavě čaroděj.

„Dělej, jak myslíš, v mých očích jsi stejně jenom slaboduchý lump, který

Luněnka, vlci a Černomrak

škodí, kudy chodí,“ řekl hajný a otočil se k čarodějovi zády a chtěl postavit povalenou židli zpátky na nohy.

To už ale nestihl. Čaroděj zamával rukama a byl ze světnice pryč. I s hajným Kolomazníkem.

Když se hajný probral z mrákot, byl v nějaké temné kamenné a studené místnosti. Nikde žádné okno. Nikde ani špehýrka. Hajný byl připoután řetězy ke zdi, takže se mohl hýbat jen velmi málo. Po chvílce si jeho oči začaly přivykat temnotě a trochu se porozhlédl kolem. Viděl jen slabý záblesk světla, který vycházel pod dveřmi na protilehlé stěně.

Zkoušel se vyprostit z pout, ale ta držela pevně. Řinkotem řetězů vyplašil netopýra, který byl v koutě zavěšený hlavou dolů. Netopýr chvilku bezhlavě lítal po místnosti a pak si to namířil prostředkem místnosti vysoko, až zmizel hajnému z očí. „Zřejmě je tu nějaká vysoká šachta,“ pomyslel si Kolomazník. Bylo to logické, nějak se netopýr do místnosti dostávat musel.

Byla to pravda. Ale hajný to mohl jen tušit. Ocítl se na hradě Černomraka. Hrad stál v hlubokých lesích a nikdo o něm nevěděl. Ani sám Kolomazník. Vždyť z něj také nebylo nic vidět. Byl zbudovaný ve skále, celý pod zemí. Na zemský povrch ústila právě jen jedna šachta z místnosti, kde byl nyní hajný uvězněn.

Cinkání řetězů zřejmě neprobudilo jen netopýra. Za dveřmi se ozvaly kroky. Pak vrzly těžké dveře a do místnosti vstoupil čaroděj. Všude se rozlilo světlo, jelikož držel v ruce louči, která vydávala bohaté světlo.

„Já tě človíčku varoval, že si se mnou není radno zahrávat,“ řekl na uvítanou Černomrak. Hajný mlčel. „Nejdříve jsem tě tu chtěl nechat věky věků, aby jsi poznal, jak velká je má moc. Ale teď si myslím, že tě raději zbavím života úplně a budu mít o starost méně,“ povídá čaroděj.

„Konej, jak myslíš zloduchu,“ vykřikl hajný a pokračoval: „však dobro vždy zvítězí a já z tebe strach nemám. Užil jsem si spoustu radostí života. Les mi byl domovem a vším, co jsem potřeboval. I nyní mi dodává odvalu postavit se ti.“

„Cha, chá, to bys mne rozesmál. Za chvilku z tebe nebude nic a jestli mě budeš ještě chvilku dráždit, tak se pustím i do toho tvého lesa a udělám z něj spáleniště,“ vyhrožoval Černomrak.

„Jen udělej. Brzy zjistíš, že z popela znovu vzejdou nové stromy a pak další a další a les tu bude zas. Na přírodu jsou i tvé čáry krátké,“ odvětil hajný a v klidu si sedl na studenou zem. To čaroděje dopálilo. Nejdříve zezelenal, pak byl chvilku červený a za moment zas fialový. Zuřil a cedil skrz zuby nějaká nesrozumitelná slova. Napřáhl ruce na hajného a vyslal jakési kouzlo jeho směrem. Nic se však nestalo. Kolomazník pořád v klidu seděl na zemi a díval se, jak Černomrak vyvádí.

Když se pokoušel čaroděj kouzelnou formuli zopakovat, šachtou ve stropě se rozlilo bledé světlo a do místnosti sestoupila krásná víla Luněnka. „Zadrž

Černomraku, nad hajným Kolomazníkem nemáš žádnou moc. Je to člověk dobrý, sžitý s přírodou a nemá v srdci za mák ničeho zlého. Na něj tvá kouzla neplatí. O život ho nepřipravíš,“ pronesla přísně Luněnka.

To čaroděje rozpálilo ještě více a chytl do ruky velký meč, který nosil u boku. „Když to nejde kouzly, půjde to silou. Připravím ho mečem o hlavu,“ řekl výhružně Černomrak a hned se chystal svůj slib vykonat. „Zadrž. Ani to ti nevyjde. Tvůj čas plný zlých skutků se naplnil. Poslouchej!“ křikla víla a ukázala do chodby za mohutné dveře.

Černomrak se skutečně zaposlouchal a s ním i hajný Kolomazník. Byla slyšet ozvěna mnoha tlapek. Netrvalo to ani chvíli a do místnosti vtrhlo šest vlků a hned se vrhli na čaroděje a v okamžiku ho roztrhali na kousky. Zbyly z něj jen čáry.

„Tak skončil zlý Černomrak,“ pronesla tiše Luněnka. „Má síla na něj nestačila, ale příroda je mocnější než všechny čáry světa,“ dodala a pak poděkovala vlčí smečce a propustila je ven.

„Nyní ještě musíme vyzrát nad okovy, které tě vězní,“ otočila se víla k hajnému Kolomazníkovi. „Jsi laskavá,“ poděkoval hajný.

Jenže síla okovů byla mocná, Černomrak si nechal záležet. Nepomohla žádná kouzla Luněny, nepomohla ani hrubá síla. Okovy držely pevně.

„Už nevím, co s tím,“ řekla nešťastně Luněnka. Sedla si vedle hajného a oba mlčeli. Když už pomalu pohasínaly všechny naděje, povídá víla: „Jednou za dvě stě let mohu udělat kouzlo, kdy dokážu změnit člověka na nadpřirozenou bytost. Mohla bych tě proměnit v lesního skřítku. Pak by nebyl problém z okovů vyklouznout,“ navrhla opatrně víla a čekala, co na to hajný řekne.

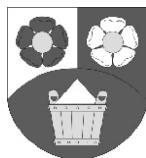
„Tak kouzlo učin, prosím. Nechci tu zůstat do smrti v poutech. I když budu skřítek, budu moci být ve svém milovaném lese a budu moci nadále pomáhat zvířátkům,“ odpověděl bez rozmyšlení hajný Kolomazník. Vílu to potěšilo. Hajný zůstane i nadále v lese a získá i kouzelnou moc pro svou další práci.

Jak bylo rozhodnuto, tak se stalo. Luněnka pronesla zaříkávací slovo a z hajného se stal skřítek. Vyklouzl z okovů, poklonil se skoro až k zemi a víle poděkoval.

Poté spolu odešli z hradu Černomraka a víla ještě jednou kouzlila. Nechala zřít štolu ústící na povrch. Tím se navěky zavřel vstup do zlého hradu. Někde v lesích, pod zemí, stále je, ale nikdo ho nenajde.

„Luněnko, byl bych rád, kdyby si mi vymyslela nové jméno,“ požádal vílu hajný. Víla se zamyslela a pak slavnostně pronesla: „Vítej tedy mezi nadpřirozené bytosti, mistře Zvonkovče.“

Od těch dob je hajný Kolomazník Zvonkovcem a jeho některé příběhy už znáte

Křečanské pohádky

Křečanské pohádky

Autor: David Hlinka (hlinka@tiskarnamanzel.cz)

Ilustrace: Ancepína (ancepina@seznam.cz)

Úvodní slovo: Mgr. Eva Střížková

Textová úprava: Mgr. Eva Střížková

Návrh obalu: Michal Ryjáček (info@tiskarnamanzel.cz)

Vydal: Obecní úřad Staré Křečany - 2010 (www.krecany.cz)

Tisk: Tiskárna Mänzel, Staré Křečany (manzelrbk@seznam.cz)

První vydání (2010)

Náklad: 1 000 ks

*Bez svolení autora nelze textovou
ani obrazovou část knihy rozšiřovat.*

Historie obce

Obec Staré Křečany se nalézá na západním úpatí Lužických hor, ve Šluknovském výběžku, nedaleko města Rumburk. Patří k ní Staré a Nové Křečany, Brtníky, Panský, Kopec a Valdek, které jsou západním koncem Českého Švýcarska. Do konce druhé světové války zde žilo českoněmecké obyvatelstvo v počtu 5026 obyvatel. Starými a Novými Křečany v raném středověku vedla tzv. "solná stezka" - obchodní trasa od Baltu na jih při obchodu se solí. V tomto období patřilo území pánům z Berku. S jedním z nich uzavřel Karel IV. smlouvu, že toto území nebude nikdy prodáno Míšeňskému království.

Staré Křečany byly v roce 1633 zpustošeny Švédy a Sasy. Nová obec vzniká v roce 1686. Původně se zde obyvatelstvo živilo podomáckou výrobou užitkových a okrasných předmětů ze dřeva a lýka. V obci je několik chalup ze 17. - 18. století stavěných jako domy hrázděné s bedněním, dnes chráněné památkovým úřadem. Ze Starých Křečan dojdete na obnovené prameny říčky Mandavy, které vyčistil Klub českých turistů v roce 1999. V obci dominuje kostel sv. Jana z Nepomuku z roku 1736 - 41 stavěný pozdně barokní architekturou, raritou je tzv. chlebová klenba, tou se pyšní jen 4 kostely v republice. U kostela je fara s mansardovou střechou.

V obci je mateřská škola a základní škola prvního stupně. Část obce Brtníky a Kopec leží v údolí Brtnického potoka až k hranici se SRN a leží na území NP České Švýcarsko. Toto území je hojně navštěvováno turisty, zejména pak malý a velký Pruský tábor, Brtnický hrádek a v zimě ledopády. Po rekonstrukci je Křížová cesta Brtníkách. Z dochovalých pramenů se dovídáme, že dějiny obce sahají až k roku 1084, kdy hrabě Wiprecht z Groissch přivedl do Čech hodně Němců a pod vedením jeho synů bylo založeno mnoho osad v lipovském panství a mezi nimi také Brtníky, dříve Zeidler. Tento název vznikl pravděpodobně od správce včelínů, který se jmenoval Zeidler a měl na starosti včelíny, které vznikaly mezi Vlčí horou a vrcholem Plešný. Části obce Brtníky a Kopec leží uprostřed krásné přírody a jsou hojně navštěvovány turisty, zejména pak území mezi Vlčí a Brtnickým potokem. Tato oblast je známá především nádhernými pískovcovými útvary podél povodí obou potoků. K návštěvám láká rovněž Brtnický hrádek a Pruský tábor nedaleko od bývalého zámku Sternberk.

